

USAID | **УКРАЇНА**

ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

КВАРТАЛЬНИЙ ЗВІТ

за впровадження проекту ПУЛЬС

ЖОВТЕНЬ-ГРУДЕНЬ 2016 РОКУ
ЧЕТВЕРТИЙ КВАРТАЛ ВПРОВАДЖЕННЯ

ЗМІСТ

Самері	5
Розділ 1. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ У ЗВІТНОМУ КВАРТАЛІ	6
Розділ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТУ	9
ОР 1: Законодавство на підтримку децентралізаційної реформи відображає позицію ОМС	9
1.1. Посадові особи ОМС беруть участь у розробці секторального законодавства, що ґрунтується на принципах європейського секторального законодавства	10
1.1.1. Стратегії підготовки та прийняття секторальних реформ	10
1.1.2. Розробка галузевого законодавства	15
1.1.3. Моніторинг законодавства	20
1.1.4. Вирішення актуальних для місцевого самоврядування питань та просування галузевих реформ	29
1.2. Органи місцевого самоврядування та зацікавлені сторони долучені та активно користуються інструментами участі у роботі над законодавством та підтримки його прийняття	40
1.2.1 Підтримка прийняття розроблених законопроектів в парламенті: інструменти взаємодії з ВРУ	40
1.2.2 Підтримка прийняття постанов та рішень Уряду: інструменти взаємодії з Урядом України	52
1.3. Поліпшується практика діяльності ОМС завдяки якісній законодавчій основі децентралізаційної реформи, в рамках якої діють ОМС	60
1.3.1. Правова та методологічна допомога	60
1.3.2. Веб-інструменти для підвищення ефективності діяльності ОМС	61
1.3.3. Зворотній зв'язок: одержання та поширення	63
ОР 2: Ресурси місцевого самоврядування збільшилися	66
2.1. Збільшено обсяг власних ресурсів місцевого самоврядування, що забезпечує його фінансову автономію	67
2.1.1. Інструменти для збільшення власних ресурсів ОМС	67
2.1.2. Поширення кращих практик та реплікація досвіду	72

2.2. Створено умови та інструменти для доступу ОМС до додаткових фінансових ресурсів	72
2.2.1. Навчання для посадових осіб ОМС	72
2.2.2. Просування доступу до ресурсів	73
ОР 3: Спроможність зацікавлених сторін збільшилась	75
3.1. ОМС та стейкхолдери знають та спроможні виконувати нові повноваження, що витікають із децентралізаційної реформи	76
3.1.1. Навчання для ОМС місцевого рівня	76
3.1.2. Навчання для ОМС обласного та районного рівня	85
3.1.3. Навчання бібліотекарів як комунікаторів реформ (спільно з ІРЕХ)	88
3.1.4 Навчання представників НДО (спільно з ІРЕХ)	90
3.2. Підсилено комунікації та інформування про хід децентралізаційної реформи	90
3.2.1.Надання ЦОДВ постійних каналів поширення меседжів про державну політику щодо децентралізації та хід реформ у різних сферах	91
3.2.2 Поширення стратегічних меседжів через різні ЗМІ	91
Діяльність 3.3. Населення краще знає про успіхи реформи та більше довіряє місцевому самоврядуванню	100
3.3.1. Підтримка діяльності офісів реформ	100
3.3.2. Просування успіхів реформи	103
Розділ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ВПРОВАДЖЕННЯ	106
Розділ 4. ІСТОРІЇ УСПІХІВ	107
Розділ 5. СПІВПРАЦЯ З ІНШИМИ ПРОЕКТАМИ	117
Розділ 6. ПЛАН НА НАСТУПНИЙ КВАРТАЛ	122

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

- АМУ – Асоціація міст України
 АТО – антитерористична операція
 БТІ – Бюро технічної інвентаризації
 БФП – багатофункціональний пристрій
 ВГО – всеукраїнська громадська організація
 ВНЗ – вищий навчальний заклад
 ДБН – державна будівельна норма
 ДП – державне підприємство
 ДССН – державні соціальні стандарти і нормативи
 ДФРР – Державний фонд регіонального розвитку
 ЄС – Європейський Союз
 ЖКГ – житлово-комунальне господарство
 ЗМІ – засоби масової інформації
 ЗНО – зовнішнє незалежне оцінювання
 КМДА – Київська міська державна адміністрація
 КМУ – Кабінет Міністрів України
 МЕР – місцевий економічний розвиток
 МДО – міжфракційне депутатське об'єднання
 МОЗ – Міністерство охорони здоров'я
 МОН – Міністерство освіти і науки України
 МСП – Міністерство соціальної політики України
 МТД – міжнародна технічна допомога
 МФР – Муніципальний фіскальний реєстр
 МФУ – Міністерство фінансів України
 НАДУ – Національна академія державного управління
 НАК – національна акціонерна компанія
 НДО – недержавна організація
 НКРЕКП – Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг
 ОДА – обласна державна адміністрація
 ОЕСР – Організація економічної співпраці та розвитку
 ОМС – органи місцевого самоврядування
 ОСББ – об'єднання співвласників багатопверхових будинків
 ОТГ – об'єднана територіальна громада
 ПБП – проект ЄС «Прозорий, публічний бюджетний процес на місцевому рівні в Україні»
 ПДФО – податок з доходів фізичних осіб
 ППП – публічно-приватне партнерство
 ПТУ – професійно-технічне училище
 РВ АМУ – регіональне відділення Асоціації міст України
 РДА – районна державна адміністрація
 ТБ - телебачення
 УАРОР – Українська асоціація районних і обласних рад
 ЦНАП – Центр надання адміністративних послуг
 ЦОДВ – центральний орган державної влади
 USAID – Агентство США з міжнародного розвитку

САМЕРІ

Проект ПУЛЬС працює над формуванням належного правового поля децентралізаційної реформи в Україні, забезпечуючи внесок ОМС у формування та впровадження політики у сфері децентралізації, збільшення ресурсів місцевого самоврядування та здатності ОМС ними ефективно розпоряджатись, збільшення спроможності та професійного рівня усіх долучених до реформи груп

Реалізація проекту в жовтні -грудні 2016 року принесла наступні результати:

- ... Підготовлено **9** секторальних стратегій, проведено **2** галузевих форуми для їх обговорення, схвалено стратегії рішенням правління АМУ,
- ... Розроблено **9** проектів нормативно-правових актів, ще до **12** проектів НПА були подані пропозиції чи долучені експерти в ході засідань робочих груп ,
- ... Експертами проекту підготовлено та надіслано **42** експертних висновків до законопроектів, що перебувають на розгляді у комітетах Верховної Ради України та центральних органах виконавчої влади,
- ... Експерти проекту взяли участь у **46** засіданнях **10** парламентських комітетів,
- ... Проведено **14** засідань **регіональних платформ** з політичного діалогу,
- ... Відбулося **40 практикумів** із застосування законодавства.
- ... Завершено перебіг Децентралізаційного марафону 2016,
- ... Регіональними консультантами надано **1607** консультації,
- ... Регіональними консультантами з комунікацій зібрано **51** краща практика та **62** історії успіху,
- ... Запущено ТБ та радіо проект, присвячений висвітленню ходу реформу на національних ТБ та радіо каналах,
- ... Запущено новий сайт та галузеві веб-платформи,
- ... Вийшла друком серія методичних модулів для ОТГ, Книга стратегій та Рекомендації з розробки проектів для розвитку територіальних громад,
- ... Проведено Національний прес-клуб децентралізаційної реформи.

Розділ 1. ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ У ЗВІТНОМУ КВАРТАЛІ: КАЛЕНДАР ПОДІЙ

6 жовтня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Полтавському РВ АМУ, м.Горішні Плавні

12 жовтня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Хмельницькому РВ АМУ, м.Хмельницький

13 жовтня 2016 року, засідання для помічників народних депутатів України – членів МДО «За розвиток місцевого самоврядування», м. Київ

17-21 жовтня 2016 року, Школа з проектного менеджменту для представників органів місцевого самоврядування, м.Запоріжжя

18 жовтня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Луганському РВ АМУ, м.Северодонецьк

20 жовтня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Миколаївському РВ АМУ, м.Миколаїв

21 жовтня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Харківському РВ АМУ, м.Чугуїв

24 жовтня 2016 року, засідання Хмельницької регіональної платформи, м. Хмельницький

25 жовтня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Вінницькому РВ АМУ, м.Вінниця

26 жовтня 2016 року, засідання Волинської регіональної платформи, м. Луцьк

26 жовтня 2016 року, засідання Кіровоградської регіональної платформи, м. Кіровоград

26 жовтня 2016 року засідання Херсонської регіональної платформи, м. Херсон

26 жовтня 2016 року засідання Чернівецької регіональної платформи, м. Чернівці

27 жовтня 2016 року, засідання Черкаської регіональної платформи, м. Черкаси

28 жовтня 2016 року, засідання Рівненської регіональної платформи, м. Рівне

29 жовтня 2016 року, засідання Львівської регіональної платформи, м. Львів

Кінець жовтня, підготовлено та поширено Вісник АМУ №135

1 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Кіровоградському РВ АМУ, м.Кіровоград

3 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Київському РВ АМУ, м.Київ

4 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Львівському РВ АМУ, м.Львів

7-11 листопада 2016 року, Школа з децентралізації для молоді, м.Київ

8 листопада 2016 року, засідання Полтавської регіональної платформи, м. Миргород

10 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Херсонському РВ АМУ, м.Херсон

11 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Рівненському РВ АМУ, м.Рівне

15 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства в Івано-Франківському РВ АМУ, м. Івано-Франківськ

16 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства в Одеському РВ АМУ, м.Одеса

17 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Тернопільському РВ АМУ, м.Тернопіль

18 листопада 2016 року, засідання Харківської регіональної платформи, м. Харків

18 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Дніпропетровському РВ АМУ, м.Дніпро

18 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Чернігівському РВ АМУ, м.Чернігів

22-23 листопада 2016 року, Форум місцевого самоврядування «Секторальні реформи в призмі децентралізації: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист населення, адміністративні послуги», м. Івано-Франківськ

24-25 листопада 2016 року, Форум місцевого самоврядування: «Секторальні реформи в призмі децентралізації: місцеві фінанси, житлово-комунальне господарство, управління земельними ресурсами і комунальним майном, сталий економічний розвиток», м. Харків

24 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Закарпатському РВ АМУ, м. Ужгород

25 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Житомирському РВ АМУ, м.Житомир

25 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Чернівецькому РВ АМУ, м.Чернівці

30 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Черкаському РВ АМУ, м.Черкаси

30 листопада 2016 року, практикум із застосування законодавства у Волинському РВ АМУ, м.Луцьк

30 листопада 2016 року, засідання Тернопільської регіональної платформи, м. Тернопіль

Кінець листопада, підготовлено та поширено Вісник АМУ №136

- 2 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Херсонському РВ АМУ, м.Херсон
- 2 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства в Чернігівському РВ АМУ, м.Чернігів
- 2 грудня 2016 року**, засідання Київської регіональної платформи, м. Київ
- 6 грудня 2016 року**, Всеукраїнський урок місцевого самоврядування у веб-форматі
- 7 грудня 2016 року**, День місцевого самоврядування в Парламенті
- 11 грудня 2016 року**, Новинний сюжет про успіхи Старобогородчанської ОТГ (Івано-Франківська область), 112 канал, ТБ проект ПУЛЬС РЕФОРМ
- 13 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Вінницькому РВ АМУ, м.Вінниця
- 13 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Київському РВ АМУ, м.Київ
- 13 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Одеському РВ АМУ, м.Одеса
- 14 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Хмельницькому РВ АМУ, м.Хмельницький
- 14 грудня 2016 року**, засідання Луганської регіональної платформи, м. Северодонецьк
- 14 грудня 2016 року**, засідання Одеської регіональної платформи, м. Одеса
- 15 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Тернопільському РВ АМУ, м.Тернопіль
- 15 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Чернівецькому РВ АМУ, м.Чернівці
- 16 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Рівненському РВ АМУ, м.Радивилів
- 16 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Запорізькому РВ АМУ, м.Енергодар
- 20 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Миколаївському РВ АМУ, м. Миколаїв
- 20-21 грудня 2016 року**, захід для регіональних ЗМІ «Національний прес-клуб децентралізаційної реформи», м.Київ
- 21 грудня 2016 року**, практикум із застосування законодавства у Луганському РВ АМУ, м.Северодонецьк

23 грудня 2016 року, практикум із застосування законодавства у Житомирському РВ АМУ, м.Житомир

Розділ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТУ

ОР 1: Законодавство на підтримку децентралізаційної реформи відображає позицію ОМС

Контекст

7 грудня 2016 року Президент Петро Порошенко підписав Указ "Про першочергові заходи з розвитку місцевого самоврядування в Україні на 2017 рік". Документ визначає одним із пріоритетів розвитку держави на 2017 рік підвищення правової, організаційної та фінансової спроможності місцевого самоврядування в Україні та покликаний вивести у наступному році процес добровільного об'єднання територіальних громад на завершальний етап. Президент доручає Кабінету Міністрів України за участі органів місцевого самоврядування затвердити на наступний рік комплекс заходів, спрямованих на активізацію реформування місцевого самоврядування та державну підтримку добровільного об'єднання територіальних громад.

Під кінець 2016 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» та пов'язані з ним зміни до Бюджетного та Податкового кодексів. Ними передбачено суттєве обтяження місцевих бюджетів додатковими витратами, що може призвести до зниження фінансової спроможності місцевого самоврядування у 2017 році. На місцеві бюджети перекладено додаткові видатки в обсязі 29,6 млрд грн. Для їх забезпечення органи місцевого самоврядування будуть вимушені відволікати власні ресурси та обмежувати фінансування місцевих програм. Разом з тим прийнято рішення про значне підвищення (на 40 %) цін на електроенергію для міського електротранспорту та зовнішнього освітлення населених пунктів, що фінансується виключно з місцевих бюджетів.

В грудні відбулися перші вибори у 183 об'єднаних територіальних громадах. Таким чином, протягом 2015-2016 рр. утворюється 366 об'єднаних територіальних громад, в яких об'єдналося 1738 сільських, селищних, міських територіальних громад (біля 16% від загальної їхньої кількості на початок реформи). Темпи добровільної консолідації територіальних громад оцінюються експертами як високі, про якість об'єднання експерти мовчать – висновки робити ніби поки рано. В той же час на протягом звітного кварталу Парламент вже вкотре так і не спромігся проголосувати за низку законопроектів вже готових до другого читання, направлених на підтримку розвитку місцевого самоврядування. Не вирішеним залишилось питання об'єднання навколо міст обласного значення та громад з суміжних районів, приєднання до вже утворених об'єднаних громад, діяльності старост та служби в органах місцевого самоврядування загалом.

Відбулися певні зрушення у прийнятті концептуальних документів реформування системи охорони здоров'я. У листопаді Уряд схвалив концепцію реформи фінансування системи охорони здоров'я, яку розробили МОЗ за підтримки Мінфіну та незалежних експертів, а також концепцію розвитку системи громадського здоров'я. Крім цього, Кабінет Міністрів України своєю постановою затвердив порядок створення госпітальних округів та зобов'язав місцеві органи влади сформувати їх у відповідності до нормативів, розроблених МОЗ. У грудні профільне міністерство розглянуло перші проекти госпітальних округів, розроблені обласними державними адміністраціями, та підтвердило 19 проектів областей на відповідність затвердженій методиці їх формування. У той же час Парламент прийняв рішення щодо обтяження місцевих бюджетів у 2017 році видатками на оплату комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я, що раніше здійснювалися за рахунок медичної субвенції.

У галузі освіти на 2017 рік Уряд взяв курс на підвищення заробітної плати вчителям. З цією метою змінено принципи фінансування галузі. У прийнятому пакеті бюджетних законів на рівень місцевих бюджетів у 2017 році перекладено усі видатки з утримання загальноосвітніх навчальних закладів, крім видатків на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників, що додатково обтяжило місцеві бюджети на 23,5 млрд. гривень. Це дозволило за рахунок освітньої субвенції забезпечити задеклароване підняття заробітної плати вчителям. Частково вирішено проблему утримання закладів професійно-технічної освіти. Утримання таких закладів в містах обласних центрів здійснюватиметься у 2017 році з відповідних міських бюджетів, решта з обласних. Уряд прийняв низку нормативно-правових актів, що врегульовують питання регіонального замовлення підготовки професійно-технічних кадрів. У жовтні Парламент ухвалив у першому читанні проект Закону України "Про освіту". Передбачені проектом закону реформи мають поліпшити умови праці вчителя за рахунок зменшення бюрократичного контролю, розширення академічних свобод і формування простору для творчої праці, обмежити втручання державних органів і органів місцевого самоврядування в освітній процес.

У сфері соціального захисту прийняття пакету бюджетних законів так і залишило неврегульованим з 2015 року питання забезпечення надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг та здійснення компенсаційних виплат за пільговий проїзд окремих категорій громадян, що призведе до відволікання у 2017 році близько 2,2 млрд грн фінансового ресурсу місцевих бюджетів. Уряд прийняв рішення про підвищення соціальних стандартів, зокрема збільшення мінімальної заробітної плати з 1 січня 2017 року вдвічі, до 3200 гривень, що суттєво збільшило фінансове навантаження на місцеві бюджети в частині оплати праці бюджетним працівникам. Парламент прийняв закон щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування, а саме в частині здійснення контрольних функцій у сферах праці та зайнятості населення.

У сфері житлово-комунального господарства Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії». Він направлений на вирішення питання розстрочення виплати існуючої заборгованості підприємств теплопостачання, водопостачання та водовідведення шляхом розстрочення погашення заборгованості на строк до 5 років, розблокування арештованих рахунків підприємств, списання всіх нарахованих штрафних санкцій за несвоєчасні розрахунки за спожиті енергоносії та погашення з Державного Бюджету України заборгованості комунальним підприємствам різниці в тарифах. Також у Державному бюджеті на 2017 році передбачено для органів місцевого самоврядування 5 млрд. гривень на погашення заборгованості з різниці в тарифах, що дозволить вирішити проблему накопичених боргів держави протягом останніх років.

Уряд визначив стратегію дій щодо впровадження електронних адміністративних послуг прийнявши 16 листопада 2016 року відповідну концепцію, яка визначає бачення та необхідні кроки запровадження в органах місцевого самоврядування низки елементів електронного врядування.

1.1. Посадові особи ОМС беруть участь у розробці секторального законодавства, що ґрунтується на принципах європейського секторального законодавства

1.1.1. Стратегії підготовки та прийняття секторальних реформ

Робота над паспортами сфер

Протягом звітнього періоду до паспортів сфер вносилися актуальні зміни. Оновлено розділи «Чинне правове поле» паспортів наступних сфер:

Таблиця 1. Актуалізація чинного правового поля у паспортах сфер

Сфери	Додано назв НПА					Вилучено назв НПА			
	Укази прези дента	зак они	постан. КМУ	розпор. КМУ	акти мін- ств	закони	постан. КМУ	розпор. КМУ	акти мін- ств
Освіта			5	4	1				
Соціальний захист		1	6		1			1	2
Організація діяльності та проф. розвиток	1	3	4		1	2			
ЖКГ		3	2		2				
Електронне врядування та публічні послуги			1	1					
Місцеві бюджети та фінансова основа місцевого самоврядування		1	2		1	1		1	1
Місцевий економічний розвиток		1				13			

Разом до паспортів сфер додано 41 нову назву НПА, вилучено 21 назву НПА, що втратили актуальність.

Паспорт «Охорона здоров'я» розроблено в новій редакції.

З вирішених протягом звітнього періоду проблем варто відзначити, зокрема, такі:

1. Вирішена міжвідомча проблема працівників паспортного столу та ОМС. Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг» № 888-VIII від 10.12.2015 внесені зміни до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Прийнято постанову КМУ від 02.03.2016 р. № 207 «Про затвердження Правил реєстрації місця проживання та Порядку передачі органами реєстрації інформації до Єдиного державного демографічного реєстру».
2. Вирішено питання фінансування державою через місцеві бюджети закладів професійної освіти – Державним бюджетом на 2017 рік передбачено 50 млн. грн. на ці цілі. Прийнято постанову КМУ № 925 від 30.11.2016 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію

- та оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів державної форми власності».
3. Вирішено питання коштів на підвищення оплати праці педагогічним працівникам. Прийнято постанову КМУ № 974 від 14.12.2016 «Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 (про підвищення рівня оплати праці педагогічних працівників)» та додаток 5 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік».
 4. Вирішено питання моніторингу стану ринку праці щодо попиту й пропозиції кадрів при формуванні замовлення на підготовку фахівців у ПТУ - прийнято розпорядження КМУ 994-р від 14.12.2016 «Про схвалення методичних рекомендацій щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів».
 5. Частково вирішено питання забезпечення житлом учасників бойових дій та їхніх сімей постановою КМУ від 19.10.2016 № 719 «Питання забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також інвалідів I-II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов» та розпорядженням КМУ від 26.10.2016 № 773-р «Про затвердження розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I-II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов, на 2016 рік Кабінет Міністрів України».
 6. Прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 № 1774-VIII вирішено наступні питання:
 - відновлено виплату пенсій посадовим особам органів місцевого самоврядування під час їхньої служби в ОМС у розмірі 85% пенсії;
 - звільнено від сплати судового збору структурні підрозділи виконавчих органів міських рад міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, на які покладені функції із здійснення контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення.
 7. Частково врегульована проблема фінансування професійно-технічної освіти. Так, змінами до Бюджетного кодексу України (Закон України від 20.12.2016 №1789-VIII) з механізму фінансування ПТУ виключено міста обласного значення, освітню субвенцію дозволено спрямовувати на ПТУ, а Законом України «Про Державний бюджету України на 2017 рік» закладено 2,2 млрд грн на зазначені видатки. Крім того, передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази ПТУ в обсязі 50 млн грн. При цьому, в Держбюджеті на 2017 рік передбачено окрему програму щодо фінансування підготовки кадрів в ПТУ в обсязі 120 млн грн.
 8. Частково врегульовано проблему заборгованості з різниці в тарифах. Так, Законом України «Про Державний бюджету України на 2017 рік» передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах в обсязі 5 млрд грн (Відповідні борги утворились в період 2007-2015 років і на них НАК «Нафтогаз» було нараховано 12 млрд грн штрафних санкцій. Наявність субвенції і механізм реструктуризації боргів (закон №1730) дозволить вирішити проблеми комунальних підприємств).
 9. Врегульовано проблему зарахування плати за надання адміністративних послуг до місцевих бюджетів. Законом України №1509-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів до місцевих бюджетів» унормовано питання зарахування до доходів загального фонду бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, окремих видів плати за надання адміністративних послуг. За попередніми розрахунками це дасть

можливість об'єднаним територіальним громадам отримати до своїх бюджетів близько 152,0 млн грн від надходження коштів за надання адміністративних послуг. Асоціація міст України брала участь у розробці цього законопроекту і підтримувала його прийняття.

10. Частково врегульовано проблему фінансування доріг комунальної власності, загального користування місцевого значення. Законом України від 17.11.2016 № 1763-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансового забезпечення дорожньої галузі» передбачено спрямування коштів Дорожнього фонду на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах до 20 відсотків обсягу відповідної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

Таблиця 2. Стан вирішення проблем за паспортами

Паспорти сфер	На початок звітного періоду	Додано, в т.ч. через оптимізацію раніше визначених проблем	Вирішено	На кінець звітного періоду
Місцеві бюджети та фінансова основа місцевого самоврядування	26	0	4	22
Житлово-комунальне господарство	43	3	1	45
Земельні відносини	13	0	0	13
Організація діяльності та проф. розвиток	29	0	0	29
Соціальний захист	30	1	5	26
Охорона здоров'я	21	0	0	21
Освіта	24	0	6	18
Місцевий економічний розвиток				
Електронне врядування та публічні послуги	19	0	0	19

До паспортів додано розділи «Стратегія розвитку галузі – бачення та стратегічні цілі». Оновлено розділи «Короткий опис сфери» паспортів сфер «Житлово-комунальне господарство», «Соціологія», «Організація діяльності та професійний розвиток», «Місцевий економічний розвиток».

Робота над секторальними стратегіями

Протягом попередніх звітних періодів на основі паспортів сфер були розроблені проекти дев'яти секторальних стратегій реформ:

- Секторальна стратегія «Земельні ресурси та комунальне майно»;
- Секторальна стратегія «Місцеві фінанси»;
- Секторальна стратегія «Сталий економічний розвиток»;
- Секторальна стратегія «Охорона здоров'я»;
- Секторальна стратегія «Освіта»;
- Секторальна стратегія «Соціальний захист населення»;
- Секторальна стратегія «Організація діяльності органів місцевого самоврядування та професійний розвиток»;
- Секторальна стратегія «Електронне врядування та публічні послуги»;
- Секторальна стратегія «Житлово-комунальне господарство».

Розроблені проекти стратегій були презентовані міським головам на Дні Стратегій, що відбувся наприкінці червня в рамках Українського муніципального форуму, що став початком широкого обговорення майбутнього галузей.

Для фахового обговорення проекти стратегій було розміщено на галузевих веб-платформах, створених ПУЛЬСом на новому сайті АМУ. У жовтні зазначені проекти стратегій були зведені в «Книгу секторальних стратегій» і розіслані органам місцевого самоврядування та іншим зацікавленим структурам для вивчення і оцінки. У листопаді під патронатом віце-прем'єр-міністра України Асоціація міст України в рамках проекту ПУЛЬС провела два регіональні Форуми місцевого самоврядування - в Івано-Франківську та Харкові - які стали майданчиками для обговорення зазначених проектів стратегій представниками різних гілок та рівнів влади, місцевого самоврядування у контексті децентралізації. Участь у заході взяли понад 500 учасників: представники органів місцевого самоврядування, галузевих міністерств, профільних парламентських комітетів та секторальні експерти. Учасники всіх секцій висловили тезу про те, що Уряд та Парламент не мають змінювати законодавчі правила функціонування місцевого самоврядування щороку в останні дні грудня. Для будь-яких змін необхідний період на їх впровадження. Схвалені секторальні стратегії забезпечать стабільність формування законодавчого поля в сфері місцевого самоврядування.

22-23 листопада, м. Івано-Франківськ

Форум місцевого самоврядування «Секторальні реформи в призмі децентралізації: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист населення, адміністративні послуги».

Освіта: Особливу увагу привернули питання оптимізації мережі та формування освітніх округів, підвищення заробітної плати вчителям та розподіл додаткової дотації із державного бюджету на оплату комунальних послуг навчальних закладів ОТГ. При цьому бюджетна новація щодо фінансування комунальних послуг та зарплати непедагогічних працівників з місцевих бюджетів викликає гостру критику посадовців ОМС та загрожує злагодженій роботі системи. Робоча група прийняла секторальну стратегію.

Охорона здоров'я: Бачення АМУ, Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я та Міністерства охорони здоров'я України співпадає щодо необхідності надання автономності закладам охорони здоров'я з метою врахування інтересів громади, визначення методики вартості медичних послуг та впровадження стандартів надання медичної допомоги в описовому та вартісному вигляді. В той же час, позиція Міністерства щодо централізації всіх ресурсів на охорону здоров'я на рівні єдиного замовника (нацагенції) була сприйнята неоднозначно. За результатами Стратегію АМУ схвалили за основу, проте домовились щодо необхідності додаткового доопрацювання принципових позицій щодо механізмів фінансування первинної ланки медичної допомоги.

Соціальний захист населення: Робоча група визначила проблеми соціального захисту, які потребують першочергового вирішення: розмитість системи соціальних пільг; безадресність

соціальної допомоги, яка часто не досягає адресата, якому справді потрібна; неповнота державного фінансування галузі через відсутність фінансових нормативів та стандартів; відсутність єдиного реєстру (та відповідно програмного забезпечення) осіб, які потребують соціальної допомоги; відсутність контролюючих функцій в органах місцевого самоврядування у сферах праці та зайнятості. На вирішення більшості згаданих проблем спрямовано Стратегію розвитку галузі, яку схвалили члени групи та присутні представники Мінсоцполітики.

Адміністративні послуги: Робочою групою схвалено за основу секторальну стратегію. Особливий увагу привернули питання розвитку електронних сервісів при надання адміністративних послуг та максимальної передачі адміністративних послуг на рівень ЦНАПів органів місцевого самоврядування.

24-25 листопада, м. Харків

Форум місцевого самоврядування «Секторальні реформи в призмі децентралізації: місцеві фінанси, сталий розвиток, земля та майно, житлово-комунальне господарство»

Місцеві фінанси: Схвалено за основу секторальну стратегію. Особливу увагу звернули на питаннях недопустимості зменшення ресурсної бази територіальних громад, зокрема скасування місцевого акцизу. Представники місцевого самоврядування та державної влади досягнули згоди, що для повного забезпечення делегованих державою місцевому самоврядуванню повноважень треба збільшити частку зарахування до місцевих бюджетів податку на доходи фізичних осіб.

Земля та майно: схвалено за основу секторальну стратегію. Найголовнішим пріоритетом учасники визначили – розширення повноважень органів місцевого самоврядування щодо управління земельними ресурсами в межах їхньої юрисдикції. Детально обговорено питання громадського контролю та прозорості в сфері використання комунального майна.

Сталий розвиток: схвалено за основу секторальну стратегію. Всі учасники одностайно підтримали ідею створення інститутів розвитку громад. Визначили, що це завдання має бути реалізовано в першу чергу. Підтримано стратегічні підходи щодо законодавчого забезпечення функціонування індустріальних парків.

ЖКГ: схвалено за основу секторальну стратегію. Основний акцент був зосереджений на питаннях формування Урядом тарифної політики. Визначені в Стратегії підходи до тарифоутворення були підтримані. Крім того, учасники висловили пропозиції щодо детального доопрацювання положень Стратегії в частині механізмів передачі житлового фонду об'єднанням співвласників багатоквартирних будинків.

Учасники всіх секцій висловили тезу про те, що Уряд та Парламент не мають змінювати законодавчі правила функціонування місцевого самоврядування наприкінці року. Для будь-яких змін необхідний період їх впровадження. Схвалені Секторальні стратегії мають забезпечити стабільність законодавчого поля в сфері місцевого самоврядування.

В грудні відбулося чергове засідання Правління Асоціації міст України, на якому Правління схвалило проекти секторальних стратегій. На наступному етапі роботи Проекту ПУЛЬС передбачається розробка планів реалізації секторальних стратегій та законодавчих карт.

1.1.2. Розробка галузевого законодавства

За звітний квартал експертами проекту ПУЛЬС розроблено 21 проект нормативно-правових актів, із них:

- ... 9 законопроектів, розроблених виключно експертами ПУЛЬСу;
- ... 3 проекти нормативно-правових актів, до яких були подані правки та пропозиції, під час їх погодження, у спосіб, передбачений Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування» або при наданні експертних висновків;

Крім цього до 9 законопроектів під час їх підготовки, зокрема, і до другого читання, в парламентських комітетах були внесені правки та пропозиції.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо регулювання статутами територіальних громад питань визначення правового статусу, порядку організації та діяльності органів самоорганізації населення за місцем проживання; кількісного складу депутатів відповідної місцевої ради; порядку проведення загальних зборів громадян за місцем проживання), розроблений експертами проекту ПУЛЬС у третьому кварталі 2016 року, надіслано до Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства. Мінрегіон розпочав процедуру узгодження цього законопроекту з іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до регламенту КМУ.

Крім цього проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо уточнення переліку штрафів, які належать до доходів місцевих бюджетів», який був розроблений у третьому кварталі 2016 року, зареєстровано у парламенті за № 5243 від 06.10.2016. Проект Закону спрямований на віднесення до переліку штрафів, які належать до доходів місцевих бюджетів, штрафів за правопорушення у сфері містобудівної діяльності.

Протягом звітнього кварталу Урядом та Верховною Радою України прийнято 8 нормативно-правових актів, участь у розробці яких брали експерти ПУЛЬСу:

1. Закон про Державний бюджет України на 2017 рік від 21.12.2016 № 1801-VIII
2. Закон України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» від 03.11.2016 № 1730-VIII
3. Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 20.12.2016 № 1789-VIII
4. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» від 20.12.2016 № 1791-VIII
5. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» від 21.12.2016 № 1797-VIII
6. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 № 1774-VIII
7. постанова КМУ від 26.10.2016 № 892 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України».
8. постанова КМУ від 09.11.2016 № 828 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957»

Таблиця 3. Розподіл розроблених проектів нормативно-правових актів за галузями

Галузь	Кількість розроблених проектів у звітному кварталі	Кількість розроблених проектів з початку впровадження проекту
Місцеві фінанси	10	30
Житлово-комунальне господарство	5	10

Земля та комунальне майно		3
Організація діяльності органів місцевого самоврядування та професійний розвиток їхніх службовців	3	17
Соціальний захист	2	8
Охорона здоров'я		2
Освіта	1	5
Адміністративні послуги та електронне врядування		1
Сталий економічний розвиток та містобудування		5
Усього	21	81

Таблиця 4. Перелік розроблених проектів нормативно-правових актів

Реєстраційний номер	Суть запропонованих змін
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання процедури формування та діяльності депутатських фракцій і депутатських груп у місцевих радах» Законопроект спрямований на вдосконалення законодавчого регулювання питань формування та діяльності депутатських фракцій та депутатських груп у місцевих радах всіх рівнів та на визначення законодавчих основ взаємовідносин між депутатами та місцевими організаціями політичних партій, які висували кандидатів у депутати.
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання процедури припинення повноважень депутатів місцевих рад у зв'язку зі зміною адміністративно-територіального устрою України та окремих питань процедури відкликання депутатів місцевих рад за народною ініціативою». Законопроект спрямований на вдосконалення законодавчого регулювання питань, пов'язаних з визначенням строку повноважень депутатів місцевих рад у випадках зміни адміністративно-територіального устрою та окремих питань, що стосуються процедури відкликання депутатів місцевих рад за народною ініціативою
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про статус депутатів місцевих рад» щодо приведення їх положень у відповідність із Законом України «Про запобігання корупції» Метою законопроекту є узгодження положень законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про статус депутатів місцевих рад» з нормами чинного Закону України «Про запобігання корупції» та конкретизація останніх в частині попередження та врегулювання конфлікту інтересів в діяльності депутатів місцевих рад.
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо плати за землю» Метою законопроекту є збільшення розміру ставок плати за землю з метою наповнення бюджету розвитку
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування плати за землю до бюджетів розвитку місцевих бюджетів» Метою законопроекту є спрямування до бюджетів розвитку частини плати за землю
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо погашення заборгованості

	за електричну енергію та природний газ» Метою законопроекту є виділення 5 млрд. гривень погашення різниці в тарифах. Положення законопроекту були запропоновані до Законопроекту «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (№5000 від 15.09.2016), який був прийнятий як закон 21.12.2016 за № 1801-VIII
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо механізму використання коштів державного фонду регіонального розвитку» Передбачає удосконалення процедурних аспектів та механізму розподілу коштів ДФРР, визначення пріоритетних напрямів використання коштів ДФРР
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансування комунального дорожнього господарства» Передбачає розширення джерел фінансування доріг місцевого значення та комунальної власності.
Не зареєстрований	Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення механізму управління комунальним дорожнім господарством» Передбачає розширення повноважень місцевих органів влади та місцевого самоврядування в сфері управління та фінансування дорожнього господарства

Проекти нормативно-правових актів, до яких були подані правки та пропозиції, під час їх погодження, у спосіб, передбачений Законом України «Про асоціації органів місцевого самоврядування», або під час надання експертних висновків:

1. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 18 червня 2014 року № 217, від 21 липня 2005 р. № 630 та від 29 квітня 2016 р. № 357», що стосується **врегулювання окремих питань оплати за спожитий природний газ**. Постанова ухвалена Урядом 26.10.2016 за № 892.
2. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. №957». Експертами проекту ПУЛЬС було ініційовано розробку проекту цієї постанови та запропоновано підвищити розмір мінімальних цін на алкогольні напої. Постанова ухвалена Урядом 09.11.2016 за № 828.
3. Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту». Експерти проекту ПУЛЬС надали Міністерству пропозиції, які представляють позицію АМУ та ОМС щодо: 1) основних визначень (термінів); 2) складових гарантованих державою фізкультурно-спортивних послуг; 3) системи показників моніторингу та оцінки якості послуг; 4) фінансово-економічного обґрунтування витрат місцевих бюджетів на впровадження/виконання нового соціального стандарту в 2017-2021 рр. Пропозиції експертів проекту ПУЛЬС враховано в новій редакції проекту стандарту.

Експертами проекту ПУЛЬС були запропоновані наступні правки до законопроектів

а) під час їх підготовки до другого читання в парламентських комітетах:

1. Законопроект «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» (№ 5273 від 17.10.2016)
Експерти запропонували включити до законопроекту положення щодо нарахування

- штрафних санкцій лише на непогашену суму реструктуризованої заборгованості у разі неналежного виконання боржником договору реструктуризації, а також вилучити положення щодо гарантування органами місцевого самоврядування виконання комунальними підприємствами боргу в частині заборгованості з різниці в тарифах, погашення якої проводиться за рахунок видатків з Державного бюджету України.
2. Законопроект про Державний бюджет України на 2017 рік (№5000 від 15.09.2016). Експертами запропоновано перерозподілити додаткову дотацію на утримання закладів освіти та охорони здоров'я (14,9 млрд. грн.), передбачивши зазначену дотацію всім бюджетам, які мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. Крім того, забезпечити фінансування спеціалізованих закладів охорони здоров'я з державного бюджету (підтримано). Також законодавцем були враховані положення щодо погашення заборгованості за електричну енергію та природний газ» в частині виділення 5 млрд. гривень на погашення різниці в тарифах.
 3. Законопроект «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (№5131 від 15.09.2016). Експертами запропоновано цілу низку змін до законопроекту: (1) забезпечити планомірну та поступову передачу видаткових повноважень з оплати комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я та утримання загальноосвітніх навчальних закладів (крім видатків на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників, які будуть здійснюватися за рахунок освітньої субвенції) на місцеві бюджети, (2) забезпечити дотримання конституційних принципів та гарантій населенню з боку держави, реалізацію в повній мірі гарантованих державою соціальних зобов'язань (фінансування наданих державою пільг здійснювати за рахунок коштів державного бюджету), (3) врегулювати питання фінансування професійно-технічної освіти (забезпечити фінансування професійно-технічної освіти виключно з обласних бюджетів за рахунок освітньої субвенції), (4) перенести надходження екологічного податку із спеціального фонду до загального фонду місцевих бюджетів (більш гнучке використання коштів екологічного податку ОМС), (5) залишити без змін порядок зарахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі пального, (6) актуалізувати терміни доручення Кабінету Міністрів України щодо затвердження державних соціальних стандартів та нормативів в описовому вигляді за кожним із делегованих повноважень, забезпечити гарантування державою повного виконання делегованих повноважень, (6) у разі скасування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі пального визначити компенсатор у вигляді збільшення нормативів зарахування ПДФО.
 4. Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» (№5132 від 15.09.2016) Експертами запропоновано залишити без змін порядок зарахування акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі пального, забезпечити перегляд органами місцевого самоврядування затверджених ставок та об'єктів оподаткування у зв'язку з запропонованими змінами до Податкового кодексу України та запобігти ризикам недоотримання надходжень місцевими бюджетами. Тобто установити, що в 2017 році до рішень органів місцевого самоврядування про встановлення місцевих податків і зборів, які прийняті на виконання змін до Податкового кодексу, не застосовуються вимоги державної регуляторної політики.
 5. Законопроект «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні» (№ 5368 від 07.11.2016). Експертами запропоновано переглянути питання виключення землекористувачів з кола платників земельного податку, стягнення з місцевих бюджетів пені за несвоєчасне повернення платникам помилково або надмірно сплачених податків, введення оподаткування індивідуальної діяльності фізичних осіб без державної реєстрації підприємцем та інші були враховані на етапі опрацювання робочого варіанту закону.

6. Законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (№ 5130 від 15.09.2016). Експертами запропоновано скасування норми щодо невиплати пенсій посадовим особам місцевого самоврядування у період служби в органах місцевого самоврядування.
7. Законопроект «Про освіту» (№ 3491-д від 04.04.2016). Аналітик з питань освіти увійшов до складу робочої групи з доопрацювання законопроекту до другого читання. Запропоновано норму щодо відшкодування коштів місцевому бюджету за умови, коли особа, яка навчалась за кошти місцевого бюджету, не завершила навчання. Відхилено поправку про обов'язкове отримання на кожному рівні освіти документа встановленого законодавством зразка (дошкільний навчальний заклад не видає такі документи) та норму щодо здобуття саме формальної освіти, оскільки зазначені у статті форми освіти стосуються не тільки формальної, а іншої освіти (інформальної, дуальної, мережевої тощо).

На жаль, далеко не всі зі згаданих вище пропозицій були підтримані законодавцями при остаточному ухваленні.

б) під час опрацювання в робочих групах при профільних парламентських комітетах

1. Проект Закону України «Про енергетичну ефективність будівель». Запропоновано проведення сертифікації комунальних будівель, в яких розміщуються державні органи, здійснювати на договірних засадах за рахунок таких державних органів. Окрім того, висловлена позиція щодо неможливості проведення обов'язкової сертифікації в окремих квартирах, та інших приміщеннях, що не є автономною конструктивною системою.
2. Проект Закону України «Про комерційний облік комунальних послуг». Експертами запропоновано надати право органам місцевого самоврядування встановлювати лічильники будинкового обліку та індивідуальні теплові пункти за рахунок коштів місцевого бюджету, лише у разі прийняття відповідної програми. При цьому відхилені пропозиції народних депутатів щодо обов'язковості фінансування органами місцевого самоврядування встановлення таких лічильників. Окрім того, експертами забезпечено збереження норми законопроекту, яка передбачає встановлення саме органом місцевого самоврядування повноваження з визначення розміру внесків за встановлення, обслуговування та заміну будинкових вузлів обліку.

1.1.3. Моніторинг законодавства

25 проектів нормативно-правових актів були надіслані на погодження до Асоціації міст України органами центральної виконавчої влади, з них:

- ... Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – 14;
- ... Міністерством соціальної політики України – 3;
- ... Міністерством юстиції України – 2;
- ... Міністерством освіти і науки України – 3;
- ... Міністерством внутрішніх справ України – 1;
- ... Комітетом Верховної Ради України з питань освіти і науки – 1;
- ... Волинською обласною державною адміністрацією.

З цих проектів нормативно-правих актів 11 погоджено без зауважень, 10 погоджено із зауваженнями, 4 – не погоджено.

Експертами проекту підготовлено та надіслано 42 експертних висновків до законопроектів, що перебувають на розгляді у комітетах Верховної Ради України та центральних органах виконавчої влади, з яких:

негативні, з пропозицією відхилити або повернути на доопрацювання - 19;

позитивні – 13;
містять зауваження та пропозиції – 10.

Висновки були направлені до:

- ... Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування – 5;
- ... Комітету з питань бюджету – 5;
- ... Комітету з питань освіти і науки – 11;
- ... Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму – 3;
- ... Комітету у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю – 3;
- ... Комітету з питань охорони здоров'я – 1;
- ... Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення – 1;
- ... Комітету з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства – 5;
- ... Комітету з питань податкової та митної політики – 3;
- ... Комітету з питань правової політики та правосуддя – 1;
- ... Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин – 1;
- ... Кабінету Міністрів України – 1;
- ... Міністерства освіти і науки – 1;
- ... Державної фіскальної служби України – 1.

Протягом звітного періоду Верховною Радою України та Урядом було прийнято нормативно-правові акти, що мають істотний вплив на місцеве самоврядування:

... 3 жовтня Президентом підписано Закон України від 08.09.2016 №1509-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування окремих адміністративних зборів до місцевих бюджетів». Закон відновив належне надання об'єднаними територіальними громадами адміністративних послуг, розблокував рахунки для зарахування до бюджетів об'єднаних територіальних громад надходжень плати за надання адміністративних послуг та забезпечив належне виконання місцевих бюджетів. За попередніми розрахунками це дасть можливість об'єднаним територіальним громадам отримати до своїх бюджетів близько 152,0 млн.грн. від надходження коштів за надання адміністративних послуг.

... 6 жовтня Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» № 1660-VIII, яким збільшено на 956,0 млн. грн. видатки державного бюджету за бюджетною програмою «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій». Це дозволить покращити стан інфраструктури регіонів та завершити будівництво низки соціально важливих об'єктів.

... Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення державної реєстрації прав на нерухоме майно та захисту прав власності» №1666-VIII від 06.10.2016. Закон спрямований на забезпечення захисту прав власності, економічних інтересів громадян та інвесторів, а також зменшення ризиків незаконного заволодіння майном (у наслідок рейдерського захоплення). Закон впливає на діяльність державних реєстраторів ЦНАПів та на місцевий економічний розвиток.

... Закон України від 01.11.2016 №1711-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про альтернативні джерела енергії» щодо віднесення теплових насосів до обладнання, яке використовує відновлювані джерела енергії», яким уточнені поняття «аеротермальна енергія», «геотермальна енергія» та «гідротермальна енергія». Окрім того, Закон доповнено важливою нормою, яка передбачає, що отриману за допомогою теплових насосів аеротермальну, гідротермальну або геотермальну теплову енергію слід вважати видобутою з

відновлюваних джерел енергії за умови, що кінцевий вихід енергії значно перевищує первинне споживання енергії, потрібної для приведення в дію теплових насосів.

... Закон України від 03.11.2016 №1730-VIII «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії». Закон спрямований на врегулювання питань існуючих заборгованостей підприємств теплопостачання, водопостачання та водовідведення шляхом розстрочення погашення заборгованості на строк до 5 років, розблокування арештованих рахунків підприємств, замороження нарахованих і припинення нарахування нових штрафних санкцій. У випадку повного погашення боргу підприємством, всі нараховані штрафні санкції за несвоєчасні розрахунки по спожитих енергоносіях підлягають списанню, окрім того, законопроект передбачає погашення з Державного Бюджету України заборгованості комунальним підприємствам різниці в тарифах.

... Закон України «Про тимчасові особливості здійснення заходів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 03.11.2016 № 1728-VIII, яким встановлюється до 31 грудня 2017 року мораторій на проведення органами державного нагляду (контролю), у тому числі органами місцевого самоврядування, планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

... Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 № 1774-VIII. Законом передбачаються наступні позитивні для ОМС норми: відновлено виплати пенсій посадовим особам органів місцевого самоврядування (85% призначеної пенсії); органи місцевого самоврядування можуть проводити перевірки та складати протоколи про адмін. правопорушення (у сферах праці та зайнятості) на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності та фізичних осіб-підприємців з метою зменшення масштабів незареєстрованої зайнятості та виплати заробітних плат «в конвертах»; органи місцевого самоврядування (міста) звільняються від сплати судового збору під час розгляду справ щодо вирішення питань соціального захисту населення; Кабміну Міністрів України доручено розробити нормативно-правові акти, відповідно до яких деякі гарантовані державою пільги, у тому числі пільгове перевезення, можуть надаватися у готівковій формі.

... 08 грудня Президентом підписано Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансового забезпечення дорожньої галузі» №1763-VIII, що передбачає спрямування коштів Дорожнього фонду на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах не більше 20 відсотків обсягу відповідної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. Структура розподілення коштів з Дорожнього фонду виглядатиме так: 60% отримуватиме «Укравтодор», 35% – місцева влада на рівні обласної у вигляді субвенцій (для ремонту та розбудови доріг місцевого значення), а 5% від загальної суми коштів Дорожнього фонду спрямовуватиметься на забезпечення безпеки руху.

... Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 20.12.2016 № 1789-VIII. Законом передбачаються наступні для ОМС норми: встановлено, що за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим здійснюється доставка громадянам повідомлень про призначення субсидії; пільги, гарантовані державою (безоплатне санаторно-курортне лікування деяким категоріям громадян, пільговий проїзд, безоплатний капітальний ремонт житлових будинків і квартир, встановлення на пільгових умовах квартирних телефонів та пільгова оплата за їх користування) будуть фінансуватись лише з місцевих бюджетів; за рахунок власних коштів місцевих бюджетів з 2017 року здійснюватиметься оплата енергоносіїв та комунальних послуг закладів освіти та охорони здоров'я, оплата праці педагогічних працівників закладів середньої освіти. Крім того, змінами до пункту 10 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу передбачено забезпечення Урядом до 1 березня 2017 року проведення інвентаризації нормативно-правових актів, які регламентують застосування галузевих нормативів при здійсненні видатків місцевих бюджетів зі встановленням їх мінімального і максимального значення, затвердження

державних соціальних стандартів та нормативів відповідно до статті 94 Бюджетного кодексу (фінансові нормативи бюджетної забезпеченості) в описовому та вартісному вигляді за кожним із делегованих державою ОМС повноважень у розрахунку на середню адміністративно-територіальну одиницю, внесення відповідних змін до нормативно-правових актів, що регламентують застосування галузевих стандартів надання публічних послуг та нормативів при здійсненні видатків з місцевих бюджетів із можливістю щорічного коригування вартісної величини цих стандартів.

... 21 грудня 2016 року Верховна Рада України ухвалила Закон №1801-VIII «Про Державний бюджет України на 2017 рік», яким встановлено прожитковий мінімум для працездатних осіб на одну особу в розрахунку на місяць (у розмірах: з 1 січня 2017 року – 1600 грн., з 1 травня – 1684 грн., з 1 грудня – 1762 грн.), мінімальну заробітну плату в місячному розмірі з 1 січня – 3200 грн.; передбачено виділення коштів у розмірі кошти на погашення заборгованості з різниці в тарифах у сумі 5 млрд. грн. комунальним підприємствам теплопостачання та водопостачання.

... Указ Президента України від 07.12.2016 № 545 «Про першочергові заходи з розвитку місцевого самоврядування в Україні на 2017 рік», яким визначено, що одним із пріоритетів розвитку держави на 2017 рік є підвищення інституційної спроможності місцевого самоврядування в Україні, а також доручено Кабінету Міністрів України розробити із залученням органів місцевого самоврядування, їх асоціацій і затвердити комплекс заходів на 2017 рік, спрямованих на активізацію реформування місцевого самоврядування та державну підтримку добровільного об'єднання територіальних громад.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 №780 «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг для основних соціальних і демографічних груп населення», якою переглянутий склад «споживчого кошика» – набори продуктів харчування, непродовольчих товарів та послуг для соціально незахищених груп населення, на основі яких визначається величина прожиткового мінімуму (нові соціальні нормативи споживання набирають чинності з 1 січня 2017 року).

... Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 №744 «Про зменшення фінансового навантаження на споживачів щодо оплати послуги з централізованого опалення шляхом створення умов для отримання розстрочки на оплату послуги з централізованого опалення», якою внесено зміни до Правил надання послуг з централізованого опалення, згідно яких споживачу, який не скористався правом на отримання субсидії, надана можливість сплати протягом опалювального сезону лише половини вартості послуги з опалення, а іншу половину він буде зобов'язаний сплатити протягом міжопалювального сезону.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 740 «Про утворення Офісу із залучення та підтримки інвестицій». Такий офіс буде сприяти взаємодії інвесторів з органами місцевого самоврядування, відповідними суб'єктами господарювання під час підготовки та реалізації ними інвестиційних проектів із залученням прямих іноземних інвестицій.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 №755 «Про внесення змін у додатки 1-3 до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 року №395 «Деякі питання надання у 2016 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій». Постановою передбачено розподіл субвенції бюджетам територіальних громад у обсязі 286,6 млн. грн. (з 1 950,2 млн. грн. до 2 236,8 млн. грн.), на підставі звернень народних депутатів України, органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 892 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», якою врегульовано питання оплати теплопостачальними підприємствами спожитого природного газу у разі надання ними розстрочки споживачам на оплату послуг з централізованого опалення. Згідно з прийнятим рішенням, такі підприємства також отримуватимуть розстрочку при оплаті частини спожитого природного газу. Водночас постановою внесені зміни до Примірного договору

про постачання природного газу виробникам теплової енергії, якими передбачено, що неустойка (штраф, пеня) не нараховуватимуться таким підприємствам за несвоєчасні розрахунки за природний газ, пов'язані з відстроченням платежів населенню.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 753 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р.». Змінами надано права органам місцевого самоврядування до 2022 року реорганізувати спеціальні загальноосвітні школи (школи-інтернати) для дітей із затримкою психічного розвитку в інші типи навчальних закладів системи освіти, що має вирішити проблеми із забезпеченням освітніми послугами дітей дошкільного та шкільного віку, зменшити навантаження на навчальні заклади, що працюють у дві зміни. Крім того, прийняття постанови сприятиме розвитку інклюзивної освіти.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 766 «Про внесення змін до Порядку підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку», якою вдосконалюється механізм відбору проектів, що можуть реалізовуватись за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, зокрема, відповідно до пропозицій експертів ПУЛЬСу, до складу регіональних конкурсних комісій вводяться представники регіональних відділень АМУ, встановлюється зобов'язання Мінрегіону забезпечувати доступ заявників до окремої сторінки офіційного веб-сайту Мінрегіону для розміщення інвестиційних проектів.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 828 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 року № 957» здійснено коригування мінімальних цін на алкогольні напої. Цією постановою приведено у відповідність до економічно обґрунтованого рівня розмір мінімальних цін на алкогольні напої. Збереження мінімальних роздрібних цін на рівні 2014 року загрожувало в 2017 році втратами для бюджетної системи більше 5 млрд. грн, в тому числі для місцевих бюджетів – більше 500 млн. грн. внаслідок недоотримання акцизного податку з роздрібних продажів алкоголю. Саме підвищення мінімальних роздрібних цін до рівня економічно обґрунтованих, а не ставки акцизного податку на лікєро-горілчані вироби є більш дієвим засобом зміцнення доходної бази місцевого самоврядування, а отже, дасть можливість не лише скоротити тіньовий сектор ринку алкоголю, але й забезпечить зростання надходжень місцевих бюджетів.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 863 "Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів", якою з 1 квітня 2017 року запроваджується відшкодування вартості лікарських засобів при амбулаторному лікуванні хворих на серцево-судинні хвороби, цукрового діабету II типу, бронхіальної астми згідно з переліком міжнародних непатентованих назв лікарських засобів. Завдяки державній підтримці хворих на вищезазначені хвороби, органи місцевого самоврядування зможуть спрямовувати кошти місцевих програм з реімбурсації на забезпечення жителів своїх громад іншими лікарськими засобами відповідно до місцевих потреб.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 09.11.2016 № 792 «Про затвердження Порядку розподілу коштів від використання (реалізації) частини виробленої продукції, що залишається у власності держави відповідно до угод про розподіл продукції, та/або коштів у вигляді грошового еквівалента такої державної частини продукції між місцевими бюджетами, якщо ділянка надр розташована на території кількох адміністративно-територіальних одиниць», якою, зокрема, визначена формула розподілу продукції між органами місцевого самоврядування, на території яких розташовані ділянки розробки.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2016 № 803 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 409 і від 23 серпня 2016 р. № 534». Цією постановою уточнено порядок розрахунку та повернення до бюджету невикористаних сум субсидії для відшкодування витрат на оплату послуги з централізованого опалення (теплопостачання), послуг з газо- та електропостачання для індивідуального опалення в частині недопущення нарахування та обліку будь-якої

заборгованості на особовому рахунку одержувача субсидії після відповідного розрахунку за результатами опалювального періоду. Окрім того, постанова визначила, що у разі встановлення органами місцевого самоврядування норм споживання комунальних послуг вищих, ніж передбачені соціальними нормативами (що затверджуються Урядом), компенсація додаткових витрат громадянам, яким призначено субсидію на оплату житлово-комунальних послуг, у разі відсутності квартирних приладів обліку холодної та гарячої води, здійснюється за рахунок місцевих бюджетів.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 818 «Про затвердження переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету». Прийнятою постановою затверджено перелік із 19 професій, підготовка з яких у професійно-технічних навчальних закладах здійснюватиметься з Державного бюджету для місцевих ринків праці, що є важливим, оскільки підготовка інших фахівців у сфері професійної освіти з 2017 року здійснюватиметься за кошти місцевих бюджетів.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 815 «Про внесення змін до порядку, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2011 р. № 384» щодо вдосконалення Порядку проведення конкурсу з визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної, комунальної власності та об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим, і Порядку проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 925 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів державної форми власності». Прийняття постанови спрямоване на придбання сільськогосподарської техніки, обладнання, матеріалів та устаткування професійно-технічними навчальними закладами державної форми власності, на базі яких будуть створені навчально-практичні центри з підготовки робітників за професіями “Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва”, “Монтажник санітарно-технічних систем та устаткування”, “Швачка. Кравець. Закрійник”. Це прийтиме якісній підготовці фахівців для місцевих ринків праці.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 №932 «Про затвердження Порядку створення госпітальних округів», яким затверджено технічні критерії для визначення географічних меж госпітальних округів: наявність принаймні однієї лікарні інтенсивного лікування (першого чи другого рівня); охоплення території з населенням мінімум 200 тис. осіб у разі наявності лікарні 2-го рівня або 120 тис. осіб у разі наявності лікарні тільки 1-го рівня; можливість доїзду до лікарні інтенсивного лікування з будь-якої точки округу за 60 хвилин. Таким чином, госпітальні округи дозволять визначити лікарні, які мають потенціал до збільшення обсягів надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги за повним переліком профілів та мають довіру пацієнтів. Формування госпітальних округів у регіонах вже розпочато.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 №875 «Про внесення змін до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ». Згідно із внесеними змінами з 2017 року кошториси закладів охорони здоров'я складатимуться за спрощеною економічною класифікацією, що містить лише два коди – поточні та капітальні видатки. Це дозволить оперативно здійснювати перерозподіл коштів між статтями з метою найефективнішого використання наявних ресурсів. Зазначені зміни є ще одним роком до автономізації закладів охорони здоров'я.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 954 «Про внесення зміни до переліку закладів і установ освіти, охорони здоров'я та соціального захисту і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років». Нею до переліку осіб, які мають право йти на пенсію за вислугою років, визначено, зокрема, посади директорів (завідуючих) та асистентів вихователів дошкільних навчальних закладів в інклюзивних групах. Так забезпечується гарантоване державою право цим педагогічним працівникам на пенсійне забезпечення.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 974 «Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 (про підвищення рівня оплати праці педагогічних працівників)». Змінами вирішено проблему з підвищення оплати праці педагогічних працівників (з 01.01.2017 тим, які фінансуються з Державного бюджету, а з 01.09.2017 тим, заробітна плата яких фінансується з місцевих бюджетів). Посадові оклади підвищено на 2 тарифні розряди.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 №836 «Про внесення змін до Порядку проведення індексації грошових доходів населення», якою внесені зміни до механізму визначення індексованих доходів населення, зокрема, передбачені включення до об'єктів індексації розміру аліментів, механізм нарахування індексації страхових виплат для осіб, які потерпіли внаслідок нещасного випадку на виробництві, та одночасно отримують пенсію, а також уточнені положення щодо проведення індексації пенсій і страхових виплат для осіб, які проживають за межами України відповідно до укладених міжнародних договорів.

... Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 №1007 «Про внесення зміни до пункту 5 Порядку та умов надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам», яка передбачає, що об'єднані територіальні громади передають кошти субвенції для забезпечення надання жителям громади вторинної медичної допомоги до бюджетів відповідних районів, міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад в обсязі, не меншому, ніж 60% від обсягу субвенції, передбаченої для ОТГ, які добровільно об'єдналися на базі районів, і не меншому, ніж 70% - передбаченої для ОТГ, які добровільно об'єдналися на базі міст обласного значення. В 2016 році Міністерство охорони здоров'я України листом до обласних державних адміністрацій рекомендувало розподіляти кошти медичної субвенції, передбаченої для об'єднаних територіальних громад, між видами медичної допомоги - первинною і вторинною - у пропорції 30/70. АМУ заперечувала проти унормування зазначеної пропорції. Після консультацій між АМУ, Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України було враховано пропозиції АМУ щодо збільшення частини медичної субвенції, яка має залишатися в об'єднаних територіальних громадах для організації надання жителям громади первинної медичної допомоги до 40%. Таким чином, об'єднані територіальні громади отримали більший ресурс для організації надання якісної первинної медичної допомоги для жителів громад.

... Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3.10.2016 №707 «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Центральній виборчій комісії на 2016 рік», яке погоджене Комітетом ВРУ з питань бюджету, перерозподілено видатки, передбачені ЦВК, між бюджетними програмами, що забезпечить проведення на належному рівні виборчого процесу в об'єднаних територіальних громадах у 2016 році. Таким чином, виділення необхідних коштів забезпечить проведення перших місцевих виборів у більш ніж 200 об'єднаних територіальних громадах відповідно до вимог бюджетного законодавства.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.10.2016 №718 «Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. № 938 і від 11 листопада 2015 р. № 1159», яким внесено зміни до перспективних планів формування територій громад Запорізької та Кіровоградської областей, що дозволить сформувати спроможні добровільні об'єднані територіальні громади в цих областях.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 827-р «Деякі питання використання у 2016 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам». Розпорядженням забезпечено перерозподіл резерву коштів освітньої субвенції та нерозподілених видатків для територій Донецької та Луганської областей місцевим бюджетам в сумі 1 615,9 млн. грн. для придбання шкільних автобусів, оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів між обласними бюджетами, бюджетами міст обласного значення, районними бюджетами та бюджетами ОТГ та виплату заборгованості заробітної плати.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 918-р «Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні». Метою Концепції є визначення напрямів, механізмів і строків формування ефективної системи надання електронних послуг в Україні для задоволення інтересів фізичних та юридичних осіб через розвиток і підтримку доступних та прозорих, безпечних та не корупційних, найменш затратних, швидких та зручних електронних послуг. Для досягнення мети передбачено виконання комплексних заходів за наступними напрямками: оптимізація порядків надання адміністративних послуг; визначення та планування стадій розвитку системи надання електронних послуг; формування єдиної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, яка забезпечує надання електронних послуг; підвищення готовності фізичних та юридичних осіб до використання електронних послуг. Концепція повністю узгоджується із стратегічними напрямками діяльності Асоціації міст у сфері електронного врядування.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 898-р «Про затвердження плану заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді на 2017 рік». Розпорядженням затверджено план національно-патріотичного виховання молоді та визначено напрями виховної роботи на місцевому рівні. Документ сприятиме підготовці відповідних планів роботи органами управління освітою.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 №1013-р «Про схвалення Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я», що передбачає перехід від фінансування інфраструктури до фінансування медичної послуги, запровадження єдиного національного замовника медичних послуг, розмежування повноважень і відповідальності між державою, місцевим самоврядуванням, лікарем і пацієнтом. Зокрема, держава через замовника закуповує для кожного громадянина медичні послуги в рамках гарантованого пакету, який затверджується щороку та залежить від економічного стану держави. Громада, зі свого боку, через орган місцевого самоврядування створює належні умови для надання якісної медичної допомоги, а саме: утримує інфраструктуру, закуповує необхідне обладнання, реалізує місцеві програми у сфері охорони здоров'я згідно з потребами конкретної громади. Планується, що реформа відбуватиметься поетапно та розпочнеться зі зміни підходів до фінансування первинної ланки медичної допомоги – закупівлі послуг сімейного лікаря для кожного жителя за його власним вибором. Також Концепцією вперше в Україні визначено підходи до формування державного гарантованого пакету медичної допомоги.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року». Розпорядженням передбачено перехід до 12-річної середньої школи із трирічною профільною школою, що матиме академічне або професійне спрямування. Реформується система управління загальною середньою освітою, зокрема, школа отримає право розробляти і впроваджувати власні освітні програми. Також Концепція передбачає стимулювання особистого і професійного зростання педагога, надання йому академічної свободи, матеріального стимулювання, зокрема шляхом підвищення розрядів у Єдиній тарифній сітці. Також Концепцією визначається описова частина («Основи стандарту») освітніх послуг у вигляді переліку та змісту компетентностей, на основі яких формуватиметься пакет гарантованих державою освітніх послуг, зокрема: мови, математика, природничо-технологічні науки, інформаційно-цифрові технології, самоосвіта, культура, екологія, здоровий спосіб життя.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №994-р «Про схвалення методичних рекомендацій щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів». Документом забезпечено єдиний підхід до формування регіонального замовлення на підготовку кадрів у закладах професійно-технічної освіти, а також визначено шляхи взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування та громадських організацій з питань регіонального замовлення.

... Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 № 992 «Про внесення змін до перспективного плану формування територій громад Харківської області», яким внесено

зміни до перспективного плану формування територій громад Харківської області, що дозволить сформувати спроможні добровільні об'єднанні територіальні громади.

Завдяки налагодженій ефективній співпраці експертів з народними депутатами, органами виконавчої влади та високому якісному рівню внесених пропозицій та обґрунтувань, у звітному періоді вдалося досягти позитивних проміжних результатів законотворчої діяльності:

... 01.11.2016 в рамках підготовки до другого читання законопроекту про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо упорядкування системи надходження та використання коштів із рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату) (реєстр. №3038) завдяки наведенню вагомих аргументів щодо оптимального використання бюджетних коштів та підтримці МДО «За розвиток місцевого самоврядування» уточнено розподіл відповідної рентної плати між місцевими бюджетами різних рівнів, передбачивши зарахування: 2% (замість 1,5%) - до обласних бюджетів; 2% (замість 1,5%) - до районних бюджетів; 3% (замість 1,5%) - до бюджетів міст обласного значення та бюджетів об'єднаних територіальних громад; 1% (замість 2%) - до бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів. Законопроект сприятиме розвитку регіонів, де проводиться видобуток вуглеводнів та надасть місцевим громадам більше фінансових можливостей для вирішення проблем на місцях, зокрема покращення еколого-економічної ситуації населених пунктів, що в свою чергу сприятиме налагодженню плідного співробітництва між підприємствами нафтогазовидобувного комплексу та органами державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

... 02.11.2016 при підготовці до другого читання проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо удосконалення механізму фінансування дорожньої галузі» (реєстр. № 4015а) завдяки активній позиції Асоціації міст України за підтримки народних депутатів МДО «За розвиток місцевого самоврядування» шляхом наведення переконливих обґрунтувань не були підтримані ініціативи вилучення частини надходжень від акцизного податку із загального фонду бюджетів міст, сіл та селищ на користь обласних бюджетів. Крім того, досягнуто спрямування коштів Дорожнього фонду на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах до 20 відсотків обсягу відповідної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

... 09.11.2016 групою народних депутатів зареєстровано розроблені Асоціацією міст України, пропозиції до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік», прийнятого в першому читанні та законопроектів, розроблених з метою врегулювання питань, пов'язаних із підготовкою проекту Державного бюджету України на 2017 рік, прийнятих в першому читанні, які спрямовані на врегулювання проблемних питань недофінансування делегованих повноважень та перегляд міжбюджетних відносин з державним бюджетом в частині збільшення обсягу та перерозподілу трансфертів бюджетам органів місцевого самоврядування базового рівня.

... 06.10.2016 року Верховна Рада України прийняла за основу в першому читанні проект Закону України «Про освіту» (№3491-д). Згідно з проектом Закону кожні 5 років передбачена сертифікація педагогів, яка проводиться з метою оцінки їх здатності проводити педагогічну діяльність відповідно до професійних стандартів. За її результатами працівникові присвоюється певна кваліфікаційна категорія, про що видається відповідний сертифікат. Планується встановити, що посадовий оклад педагогічного працівника кожної наступної кваліфікаційної категорії підвищується на 10%. При цьому оклад науково-педагогічного працівника (асистента кафедри) встановлюється в обсязі більшому на 25% від посадового окладу педагогічного працівника низькою кваліфікаційної категорії. Проектом Закону пропонується передбачити, що педагогічним і науково-педагогічним працівникам встановлюються щомісячні надбавки за вислугу років: понад 3 роки - 10%; більше 10 років - 20%; більше 20 років - 30% посадового окладу. При цьому установа освіти має право за

рахунок власних доходів та інших джерел, не заборонених законодавством, встановлювати педагогічним працівникам доплати, надбавки, премії та інші види заохочень. Педагогічним і науково-педагогічним працівникам за рахунок власних надходжень навчальних закладів може надаватися матеріальна допомога для вирішення соціально-побутових питань, а також встановлюються доплати за наукові ступені і вчені звання. Крім того, документом пропонується забезпечити право вибору в освіті, зокрема право вибору навчального закладу і форми отримання освіти. Також проектом закону визначено гарантії доступу до позашкільної освіти тощо. Експерт ПУЛЬСу надіслала висновки до проекту Закону «Про освіту», рекомендації з яких враховано редакційно у тексті нормативно-правового документа. 19.10.2016 року Комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти було прийнято рішення «Про затвердження складу робочої групи з підготовки проекту Закону України «Про освіту» (№3491-д) до другого читання». Головою робочої групи став Перший заступник голови Комітету О. В. Співаковський, заступником Голови робочої групи Т. Д. Кремінь. До складу робочої групи увійшли фахівці Міністерства освіти і науки України, інших міністерств та експерти з освітніх питань, а також експерт ПУЛЬСу. Наразі доопрацьовано I розділ проекту Закону, частина II і III розділів. Планується завершення підготовки проекту Закону «Про освіту» до другого читання у I кварталі 2017 року.

... Комітетом ВРУ з питань науки і освіти прийнято рішення про повернення на доопрацювання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення прав громадян на безкоштовну освіту» (реєстр. № 2247а). Законопроектом пропонувалось внести зміни до спеціальних у галузі освіти законів України «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про позашкільну освіту», «Про професійно-технічну освіту» та законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні», «Про охорону дитинства» в частині забезпечення громадянам певних гарантій у галузі освіти, зокрема щодо організації пільгового у містах, безоплатного у селах проїзду до навчальних закладів, забезпечення підручниками та організації харчування дітей та учнів. Це призвело б до зростання видатків із бюджетів органів місцевого самоврядування. Експертом ПУЛЬСу підготовлено та надіслано до Комітету висновки з проханням повернути Законопроект на доопрацювання як такий, що містить внутрішні суперечності, а деякі його норми є прямим втручанням у діяльність органів місцевого самоврядування. Окрім того, у проекті Закону відсутнє фінансово-економічне обґрунтування та не визначені джерела покриття додаткових видатків із місцевих бюджетів. Позиція АМУ врахована Комітетом.

... Комітетом ВРУ з питань науки і освіти прийнято рішення про повернення на доопрацювання проекту Закону «Про внесення зміни до статті 28 Закону України «Про загальну середню освіту» щодо обов'язків педагогічних працівників системи загальної середньої освіти» (реєстр. № 4539). Законопроектом пропонувалось встановити обов'язки педагогічних працівників системи загальної середньої освіти, зокрема про щотижневе інформування батьків учнів (або осіб, які їх замінюють) про досягнення учнів протягом навчального року. Асоціація міст України в офіційних висновках надіслала пропозиції до проекту Закону, зокрема надала пропозиції щодо визначення, крім обов'язків, прав педагогів. Експерти ПУЛЬСу вважають, що норма щодо щотижневого інформування батьків учнів призведе до надмірного навантаження вчителів, що відволікатиме їх від виконання основних обов'язків навчання та виховання учнів. Попередньо до Комітету було надіслано відповідний висновок. Окрім того, Законопроектом не передбачено форму такого інформування (усно, письмово; у форматі електронному чи іншому форматі тощо). При прийнятті рішення Комітет врахував позицію АМУ.

1.1.4. Вирішення актуальних для місцевого самоврядування питань та просування галузевих реформ

Перші вибори в ОТГ

11 та 18 грудня 2016 року було проведено перші вибори у 183 об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) 23 областей України, а саме у: Вінницькій – 17, Волинській – 8, Дніпропетровській – 18, Донецькій – 3, Житомирській – 22, Закарпатській – 1, Запорізькій – 9, Івано-Франківській – 7, Кіровоградській – 2, Луганській – 1, Львівській – 6, Миколаївській – 19, Одеській – 3, Полтавській – 4, Рівненській – 4, Сумській – 13, Тернопільській – 10, Харківській – 1, Херсонській – 11, Хмельницькій – 4, Черкаській – 3, Чернівецькій – 6, Чернігівській – 11. Вибори не призначалися у Київській області.

За результатами проведених виборів було обрано депутатів та голів у 182 ОТГ. При цьому, вибори у Куцурубській сільській ОТГ Миколаївської області проходили вдруге, оскільки вказана ОТГ була «укрупнена». Перші місцеві вибори у Річківській сільській ОТГ Сумської області 18 грудня 2016 року не відбулися у зв'язку з тим, що не зареєструвався жодний із кандидатів у депутати ради цієї ОТГ та на посаду голови.

Разом з тим, Центральною виборчою комісією за звітний період прийнято ряд постанов про відсутність правових підстав у призначенні перших виборів в об'єднаних територіальних громадах, утворених у двох суміжних районах та навколо міст обласного значення, у зв'язку з необхідністю зміни меж таких районів, міст обласного значення. На кінець 2016 року ЦВК відмовила у призначенні перших виборів у 33 ОТГ.

Для законодавчого врегулювання питання проведення перших виборів у зазначених ОТГ 6 грудня Верховною Радою України передбачалося розглянути та прийняти у другому читанні проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов зміни меж районів у процесі добровільного об'єднання територіальних громад» (реєстр. № 4676). Вказаний законопроект парламентом був розглянутий, але не прийнятий.

З метою прийняття закону, спрямованого на удосконалення процесу добровільного об'єднання територіальних громад в частині зміни меж районів, 9 грудня 2016 року групою народних депутатів України було зареєстровано законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів» (реєстр. № 5520), який передбачається включити до порядку денного сесії Верховної Ради України та розглянути у найкоротший строк.

Стимулювання формування ОТГ

Хоча кінець 2016 році знаменувався черговим проривом в процесі добровільного об'єднання територіальних громад – перші вибори проведено у 182 територіальних громадах - розбудова сучасної системи місцевого самоврядування, зокрема шляхом консолідації територіальних громад, на принципах децентралізації повноважень, субсидіарності, деконцентрації ресурсів, гармонізації загальнодержавних, регіональних та місцевих інтересів потребує дальшого вдосконалення чинного законодавства та комплексних підходів до вирішення актуальних питань забезпечення життєдіяльності ОТГ у всіх сферах суспільного життя.

Серед головних питань, які потребують законодавчого врегулювання для стимулювання подальшого формування ОТГ, можна виокремити:

- врегулювання питання зміни меж районів у разі об'єднання територіальних громад сусідніх рад, межі юрисдикції яких розташовані в сусідніх районах;
- визначення прийнятної процедури приєднання територіальних громад до вже утворених спроможних ОТГ;
- передачу земель державної власності за межами населених пунктів у власність ОТГ та визначення порядку такої передачі;

- наділення органів місцевого самоврядування ОТГ повноваженнями щодо розпорядження землями державної власності за межами населених пунктів;
- вирішення питання розроблення містобудівної документації для ОТГ (схем планування території ОТГ), надання відповідних повноважень ОТГ;
- визначення механізмів здійснення державного контролю за відповідністю рішень органів місцевого самоврядування Конституції та законам України, зупинення рішень зазначених органів з мотивів невідповідності їх Конституції чи законам України з одночасним зверненням до суду;
- удосконалення правового статусу старости селища, села.

З метою прискорення вирішення вказаних питань, розпорядженням Кабінету Міністрів від 22.09.2016 р. № 688 затверджено оновлений План заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Крім того, Указом Президента України від 07.12.2016 р. № 545 підвищення інституційної спроможності місцевого самоврядування в Україні визначено одним із пріоритетів розвитку держави на 2017 рік, а Уряду доручено затвердити комплекс заходів на 2017 рік, спрямованих на активізацію реформування місцевого самоврядування та державну підтримку добровільного об'єднання територіальних громад.

Бюджет 2017

Протягом кварталу Верховна Рада Україна працювала над прийняттям Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік». За результатами напрацювань в робочих групах та аналізу більше 1000 пропозицій та правок 21 грудня Парламент України прийняв Закон України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» та пов'язані з ним зміни до Бюджетного та Податкового кодексів. Загалом внесеними змінами передбачено суттєве обтяження місцевих бюджетів додатковими витратами, що може призвести до зниження фінансової спроможності місцевого самоврядування у 2017 році. На місцеві бюджети перекладено додаткові видатки в обсязі 29,6 млрд грн. Для їх забезпечення органи місцевого самоврядування будуть вимушені відволікати власні ресурси та обмежувати фінансування місцевих програм.

Так, на рівень місцевих бюджетів перекладено усі видатки з утримання загальноосвітніх навчальних закладів, крім видатків на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників, що додатково обтяжить місцеві бюджети на 23,5 млрд. грн. Водночас, у 2017 році місцеві бюджети змушені будуть за рахунок власних коштів фінансувати ще і оплату комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я (навантаження 6,0 млрд. грн.). При цьому передбачена додаткова дотація **обласним і районним бюджетам та бюджетам ОТГ** на утримання закладів освіти та охорони здоров'я в обсязі 14,9 млрд грн.

Не врегульованим з минулого року залишилось питання забезпечення надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг та здійснення компенсаційних виплат за пільговий проїзд окремих категорій громадян, що призведе до відволікання близько 2,2 млрд грн фінансового ресурсу місцевих бюджетів.

Лише частково вирішено питання фінансування ПТУ шляхом передбачення в державному бюджеті 2,2 млрд. грн. для таких потреб, в той час коли потреба в минулому році склала 5,8 млрд грн.

Крім цього, при визначенні джерел формування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам частина коштів закладена за рахунок не реалістичних джерел надходжень. Так, 1 млрд. грн. субвенції на формування інфраструктури ОТГ, 2,5 млрд. грн. субвенції на

соціально-економічний розвиток та 2,5 млрд. грн. державного фонду регіонального розвитку передбачено за рахунок спецконфіскації (урядовий законопроект про повернення незаконно набутих коштів та майна все ще не прийнятий ВРУ).

Водночас, завдяки діям АМУ вдалося домогтися врахування окремих пропозицій.

Бюджети всіх ОТГ, в яких вибори проведено в 2016 році, з 1 січня 2017 року переведені на прямі міжбюджетні відносини з держбюджетом. **Крім того, в бюджети ОТГ також вдалося спрямувати 0,7 млрд грн додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я.**

Завдяки активній позиції щодо необхідності переглянути обсяги міжбюджетних трансфертів на 10,7 млрд грн (на 25,5%) збільшено обсяг освітньої субвенції та на 8,9 млрд грн (на 19,0%) збільшено обсяг медичної субвенції в порівнянні з початковим варіантом, поданим КМУ.

Крім того, вдалося виключити 27 із 30 спеціалізованих медичних закладів, що підпорядковані МОЗ, із фінансування з місцевих бюджетів.

З механізму фінансування ПТУ виключено міста обласного значення (освітню субвенцію дозволено спрямовувати на ПТУ та закладено 2,2 млрд грн на зазначені видатки). Передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази ПТУ в обсязі 50 млн грн. Окрім того, в Держбюджеті передбачено окрему програму для фінансування підготовки кадрів в ПТУ в обсязі 120 млн грн.

Залишено право спрямовувати залишки коштів освітньої субвенції на оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів (пропонувалося виключити).

Передбачено субвенцію на соціально-економічний розвиток в обсязі 4 млрд. грн. (1,5 млрд. грн. за рахунок стабільних джерел). Для бюджетів ОТГ передбачено субвенцію на розвиток їх інфраструктури в обсязі 1,5 млрд. грн. (0,5 млрд. грн. за рахунок стабільних джерел). Державний фонд регіонального розвитку визначений в обсязі 3,5 млрд. грн. (1,0 млрд. грн. за рахунок стабільних джерел).

За рахунок надходжень податкового боргу, передбачено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення різниці в тарифах в обсязі 5 млрд. грн.

Актуалізовано терміни доручення Кабінету Міністрів України щодо затвердження державних соціальних стандартів та нормативів в описовому вигляді за кожним із делегованих повноважень (до 1 березня 2017 року).

Крім того, у 2017 році вимоги законодавства щодо здійснення державної регуляторної діяльності не застосовуватимуться до рішень ОМС про встановлення місцевих податків і зборів, які прийняті на виконання Закону про внесення змін до Податкового кодексу.

Централізація місцевого акцизу

При підготовці проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» та відповідних змін до Податкового та Бюджетного кодексів Комітет ВРУ з питань податкової та митної політики виступив з пропозицією скасування акцизного податку з роздрібного продажу нафтопродуктів.

Експертами ПУЛЬСу на засіданнях податкового та бюджетного комітетів та робочих груп відстоювалась позиція залишення статусу «КВО», оскільки місцевий акциз є дієвим інструментом боротьби з тіньовою економікою, служить мотиваційним механізмом нарощування доходів місцевих бюджетів та є компенсатором скасування субвенції на розвиток доріг комунальної власності та передачі ряду видаткових повноважень на рівень місцевих бюджетів без передачі надходжень від рентних платежів та податку на прибуток.

Для обґрунтування позиції Асоціації міст України було підготовлено аналітичну довідку щодо недоцільності скасування акцизного податку з роздрібного продажу нафтопродуктів. В довідці наведено обґрунтовані аргументи щодо відсутності механізму автоматичного перерозподілу та зарахування надходжень від акцизного податку з виробництва та продажу нафтопродуктів, наголошено на ризиках фальсифікації та росту контрабанди, створенні неконкурентних умов на ринку пального та зменшенні надходжень до місцевих бюджетів.

Інформаційно-аналітичні матеріали щодо негативних наслідків виключення місцевого акцизу з нафтопродуктів були надіслані керівникам фракцій та розповсюджені серед мажоритарних народних депутатів. Експерти проекту брали участь та презентували позицію щодо недопущення «централізації акцизу» на засіданнях профільних комітетів – бюджетного і податкової та митної політики. Експерти АМУ інформували про загрози тінізації ринку та втрат місцевих бюджетів національні та регіональні ЗМІ.

В кінцевому результаті, Комітет ВРУ з питань податкової та митної політики, пославшись на позицію Прем'єр-міністра України рекомендував скасувати акцизний податок з роздрібного продажу нафтопродуктів, одночасно піднявши ставки акцизного податку з виробництва та імпорту нафтопродуктів для перерозподілу певної частки між бюджетами місцевого самоврядування. Правки народних депутатів (Бабак, Маркевич, Балоба) щодо виключення таких норм при голосуванні в залі по окремих поправках не набрали необхідних голосів. В результаті змінами до Податкового кодексу було вилучено місцевий акциз з роздрібного продажу нафтопродуктів та збільшено ставки базового акцизу з виробництва та імпорту нафтопродуктів.

Водночас змінами до Бюджетного кодексу передбачено перерозподіл 13,44% акцизного податку з виробництва та імпорту нафтопродуктів між бюджетами місцевого самоврядування. У разі, якщо такий обсяг буде меншим за рівень надходжень 2016 року, держава компенсуватиме відповідні втрати за рахунок державного бюджету.

Підготовка до опалювального сезону, дії щодо розблокування рахунків комунальних підприємств

Підготовка до опалювального сезону 2016-2017 років та його початок відбувалися у надзвичайно складних умовах. Кризові явища, які супроводжували роботу галузі протягом попередніх періодів, призвели до того, що підприємства теплопостачання не мали коштів та матеріальних ресурсів для належної підготовки до початку сезону. Необхідно також зауважити, що протягом року не проводилося погашення заборгованості з різниці в тарифах, яка склала на початок 2016 року близько 5 млрд. грн. Таким чином, реалізація мінімально необхідних заходів з підготовки до початку сезону здійснювалася здебільшого за рахунок коштів місцевих бюджетів, загальна сума підтримки склала близько 6 млрд грн.

У цій ситуації, надзвичайно актуальним виявилось доопрацювання та прийняття Парламентом Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» (від 03.11.2016 р. № 1730-VIII). Над законопроектом активно працювали експерти проекту ПУЛЬС, завдяки чому з нього

було вилучене положення щодо гарантування органами місцевого самоврядування виконання комунальними підприємствами боргу в частині заборгованості з різниці в тарифах, погашення якої проводиться за рахунок видатків з Державного бюджету України. Окрім того, підтримано запропоноване нами положення щодо нарахування штрафних санкцій лише на непогашену суму реструктуризованої заборгованості у разі неналежного виконання боржником договору реструктуризації. Прийняття Закону дозволило вирішити проблеми підприємств теплопостачання і централізованого водопостачання та водовідведення щодо заблокованих розрахункових рахунків, розстрочення сплати заборгованості за використані енергоносії, погашення заборгованості з різниці в тарифах, списання нарахованих штрафних санкцій.

Під час доопрацювання проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (реєстр № 5000 від 15.09.2016 р.), завдяки активній участі експертів проекту було передбачено видатки на забезпечення погашення заборгованості з різниці в тарифах загальною сумою 5 млрд. грн. Таким чином, забезпечено виконання окремих положень згаданого вже Закону України від 03.11.2016 р. № 1730-VIII, який передбачає обов'язок держави щодо погашення такої заборгованості.

Окремо необхідно зазначити про вирішення у звітному кварталі проблеми укладення договорів на придбання природного газу для опалення бюджетних установ та їх гарячого водопостачання, а також зменшення вартості газу на такі послуги до 1 квітня 2017 року. Так завдяки спільним зусиллям центральних органів влади та експертів проекту були внесені зміни до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2015 р. № 758. Цими змінами НАК «Нафтогаз України» зобов'язана укладати договори з теплопостачальними підприємствами (за умови відкриття рахунків із спеціальним режимом використання) на придбання природного газу для виробництва теплової енергії та/або надання послуг з опалення та постачання гарячої води установам, що фінансуються за рахунок державного і місцевих бюджетів, також зменшено його ціну з 7 148 тис грн. до 4 942 тис. грн. за 1 тис. куб м. (без вартості транспортування і ПДВ).

Таким чином, завдяки активним зусиллям, які протягом року докладались проектом ПУЛЬС, у четвертому кварталі 2016 року вдалося вирішити окремі важливі проблеми галузі теплопостачання.

Реформа освіти

Асоціація міст України активно долучалась до проведення реформи освіти. 06 жовтня 2016 року у першому читанні прийнято за основу Верховною Радою України проект Закону України «Про освіту» (№3491-д), що наразі готується до другого читання.

19 жовтня 2016 року Комітетом Верховної Ради з питань науки і освіти було прийнято рішення «Про затвердження складу робочої групи з підготовки проекту Закону України «Про освіту» (№3491-д) до другого читання». Головою робочої групи став Перший заступник голови Комітету О. В. Співаковський, до складу експертів увійшла аналітик ПУЛЬСу. Протягом звітнього періоду експерт ПУЛЬСу взяла участь у 7 засіданнях робочої групи, на яких було доопрацьовано 2,5 розділу проекту Закону. Було враховано такі позиції Асоціації міст України, озвучені під час засідань, а саме: відхилено поправку народного депутата щодо введення поняття фактичної дискримінації в освіті, оскільки рівний доступ до освіти вже передбачає відсутність дискримінації; відхилено поправку щодо введення норми безоплатного здобуття освіти на кожному рівні освіти один раз, внесено пропозиції до

розділу «Фінансування освіти» щодо відшкодування коштів місцевому бюджету за умови, коли особа не завершила навчання. До поняття «освіта дорослих» внесено післядипломну освіту як важливий складник освіти дорослих. Експерт ПУЛЬСу наполягла на відхиленні поправки народного депутата щодо імперативу отримання на кожному рівні освіти документа встановленого законодавством зразка, оскільки дошкільний навчальний заклад не видає такі документи. Члени робочої групи врахували позицію АМУ. Також відхилено норму щодо здобуття саме формальної освіти у різних формах, оскільки зазначені у статті форми освіти стосуються не тільки формальної, а іншої освіти (інформальної, дуальної, мережевої тощо).

Експерт ПУЛЬСу був долучений до обговорення проекту «Нової української школи». Цей стратегічний документ містить концептуальні засади реформування галузі освіти, закладені у норми проекту Закону України «Про освіту». Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 988-р від 14.12.2016 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року» було схвалено ідею реформування галузі освіти. Розпорядженням передбачено перехід до 12-річної середньої школи із трирічною профільною школою, що матиме академічне або професійне спрямування. Реформується система управління загальною середньою освітою, зокрема, школа отримує право розробляти і впроваджувати власні освітні програми. Також Концепція передбачає стимулювання особистого і професійного зростання педагога, надання йому академічної свободи, матеріального стимулювання, зокрема шляхом підвищення розрядів у Єдиній тарифній сітці.

Відбулись зрушення в реформуванні професійно-технічної освіти. Аналітик ПУЛЬСу був залучений Міністерством освіти і науки України до підготовки та обговорення методичних рекомендацій щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців і робітничих кадрів та формування переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету. 16 листопада 2016 року Кабінетом Міністрів України прийнято постанову № 818 «Про затвердження переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету». Цим документом затверджено перелік із 19 професій, підготовка з яких у професійно-технічних навчальних закладах здійснюватиметься з Державного бюджету для місцевих ринків праці, що є важливим, оскільки підготовка інших фахівців у сфері професійної освіти з 2017 року здійснюватиметься за кошти місцевих бюджетів (обласних бюджетів та бюджетів міст-обласних центрів). Здійснення замовлення на підготовку кадрів теж потребувало в Україні значних змін, оскільки не враховувало реальні показники ринку праці, запити на актуальні професії від роботодавців, а здійснювалось за традиційним підходом: замовлення формувалось закладами професійно-технічної освіти з урахуванням кадрових можливостей та матеріально-технічної бази. Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 994-р від 14 грудня 2016 року «Про схвалення методичних рекомендацій щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів» забезпечено єдиний підхід до формування регіонального замовлення на підготовку кадрів у закладах професійно-технічної освіти, а також визначено шляхи взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування та громадських організацій з питань формування регіонального замовлення.

Реформування пільгового перевезення

У Державному бюджеті України на 2016 рік не було передбачено субвенції місцевим бюджетам на надання гарантованих державою пільг, зокрема на безоплатний пільговий проїзд. Діючи таким чином, законодавець порушив вимоги Бюджетного кодексу та Конституції України, оскільки витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, повинні компенсуватися державою. Не було

здійснено і скасування пільг, або принаймні передачі органам місцевого самоврядування права їх встановлювати. Це стало причиною додаткового навантаження на місцеві бюджети у розмірі 2,2 млрд. гривень.

Ще на початку року АМУ намагалася вирішити це питання, в першу чергу шляхом передбачення відповідної субвенції місцевим бюджетам. Закон був прийнятий парламентом, але вето виставив Президентом України. Експерти ПУЛЬС лобіювали питання у Верховній Раді України щодо відхилення Парламентом вето Президента України, проте необхідної кількості голосів народних депутатів не знайшлося, тому питання в зал винесено не було.

Тоді було прийнято рішення через вирішення цієї проблеми підійти до питання монетизації пільг загалом. Експертами ПУЛЬС було розроблено пакет законопроектів (проекти законів України «Про монетизацію пільги на проїзд» та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження грошової компенсації на проїзд») щодо монетизації деяких гарантованих державою пільг, зокрема права на пільгове перевезення. Ці законопроекти наприкінці вересня були передані до Міністерства соціальної політики України. Міністерство погодилось, що ці напрацювання можуть бути включені до пакету законопроектів з монетизації гарантованих державою пільг, над якими планувало працювати профільне Міністерство. В грудні плани одержали конкретні терміни виконання – Верховна Рада України зобов'язала Уряд напрацювати пропозиції по монетизації пільг до кінця березня 2017 року. ПУЛЬС запропонував Міністерству долучитися до роботи у створюваних робочих групах та підтримати Міністерство в напрацюванні необхідних актів.

Однак, зважаючи на той факт, що через непередбачення субвенції відбулося порушення законодавства України, що далі не було вирішено в законодавчому порядку, Славутська міська рада Хмельницької області звернулася до Окружного адміністративного суду міста Києва з позовом до Кабінету Міністрів України, в якому просила визнати протиправною бездіяльність Уряду України в частині ненадання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян. Асоціація міст України на боці Славутської міської ради долучилась до цього судового процесу в частині юридичного супроводу справи. Зокрема, було надано докази обґрунтованості позовних вимог. На даний момент суд перейшов у письмове провадження. Звісно, судовий розгляд справи є тривалим процесом, але це може стати прецедентом і відкрити шлях європейській практиці судового розгляду суперечок між органами місцевого самоврядування та Урядом.

Вдосконалення законодавства про службу в органах місцевого самоврядування

Проект Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (нова редакція) (реєстр. №2489 від 30.03.2015) доопрацьовувався спеціально створеною робочою групою протягом лютого-серпня 2017 року. У вересні-листопаді 2017 року доопрацьований проект Закону розглядався на 4 засіданнях Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування. 02.11.2016 Комітет повністю завершив розгляд і рекомендував Верховній Раді України прийняти проект Закону у другому читанні та в цілому.

Протягом листопада проект Закону пройшов внутрішні погоджувальні процедури, зокрема Головному юридичному управлінні Верховної Ради України. Зауваження, якого частково були враховані на додатковому засіданні Комітету 06.12.2017. Представники проекту супроводжували роботу над проектом Закону на всіх стадіях та забезпечили належне врахування в ньому інтересів місцевого самоврядування.

Протягом звітнього кварталу прийняття проекту Закону лобіювалося представниками проекту. Аналіз позицій основних зацікавлених сторін (парламентські фракції, Уряд,

всеукраїнські асоціації органів місцевого самоврядування, міжнародні організації, громадські об'єднання та інші) свідчить про їх підтримку проекту Закону. Це суттєво підвищує його шанси на прийняття.

Таким чином проект Закону повністю підготовлено до розгляду Верховною Радою України у другому читанні. Початково проект Закону планувалося розглянути 07.12.2016, але його розгляду завадило прийняття державного бюджету на наступний рік та супровідних до нього законів. Тому його розгляд перенесено орієнтовно на 1 квартал 2017 року.

Схвалений Комітетом проект Закону врахував концептуальні та редакційні пропозиції АМУ, які були сформульовані відповідно до рішення Правління АМУ від 27.05.2016 та звернення учасників XII Українського муніципального форуму у м.Одесі 23.06.2016.

АМУ вважає, що проект Закону, у разі його прийняття, стане важливим рушієм децентралізації та забезпечення спроможності місцевого самоврядування. Проект Закону спрямовано на:

1. імплементацію низки важливих положень Європейської хартії місцевого самоврядування, що ратифікована Верховною Радою 15.07.1997, щодо правової, організаційної та фінансової самостійності місцевого самоврядування;
2. створення привабливих умов оплати праці для залучення та збереження на службі в органах місцевого самоврядування якісних фахівців.

Основними здобутками проекту Закону є положення щодо забезпечення:

- стабільності правових засад служби: поширення проекту Закону як на осіб, які призначаються за конкурсом, так і на осіб, які обираються на посади;
- правової самостійності служби: врегулювання проектом Закону всіх основних питань і виключення прямих відсилань на Закон України «Про державну службу», передачі відповідним радам повноважень регулювати окремі питання відповідно до проекту Закону;
- організаційної самостійності служби: визначення законності дій чи бездіяльності органів місцевого самоврядування може здійснювати лише суд; інші державні органи не можуть здійснювати вирішальний вплив на вказану діяльність;
- забезпечення стабільності та відкритості служби: керуючий справами виконавчого комітету ради, який зараз є виборною посадовою особою, стає професійним службовцем; він здійснюватиме як наявні сьогодні функції, так і частину кадрових повноважень (щодо II та III категорії посад службовців); запровадження обґрунтованих вимог до політичної неупередженості службовців; відкритий конкурс стає основною процедурою для вступу на посаду службовця та призначення на вищі посади;
- фінансової самостійності служби: надання місцевим радам повноважень встановлювати умови оплати праці посадових осіб місцевого самоврядування, встановлення мінімальних гарантій й гнучких рамкових обмежень для уникнення неналежних умов оплати праці.

Перші кроки в реформуванні системи охорони здоров'я

Останні місяці 2016 року стали проривом у реформі системи охорони здоров'я. На засіданні Уряду 30 листопада було ухвалено постанову КМУ від 30.11.2016 р. №875 «Про внесення змін до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ». Згідно із внесеними змінами, з 2017 року кошториси закладів охорони здоров'я складатимуться за спрощеною економічною класифікацією, що містить лише два коди – поточні та капітальні видатки. Це дозволить оперативно здійснювати перерозподіл коштів між статтями з метою найефективнішого використання наявних ресурсів.

В цей же день було ухвалено пакет із 10 нормативно-правових актів у сфері охорони здоров'я, серед яких ті, що матимуть значний вплив на організацію надання медичної допомоги на місцевому рівні. Зокрема, нова Концепція реформи фінансування системи охорони здоров'я, схвалена розпорядженням КМУ №1013-р, передбачає перехід від фінансування інфраструктури до фінансування медичної послуги, запровадження єдиного національного замовника медичних послуг, розмежування повноважень і відповідальності між державою, місцевим самоврядуванням, лікарем і пацієнтом. Зокрема, держава через замовника закуповує для кожного громадянина медичні послуги в рамках гарантованого пакету, який затверджується щороку та залежить від економічного стану держави. Громада, зі свого боку, через орган місцевого самоврядування створює належні умови для надання якісної медичної допомоги, а саме: утримує інфраструктуру, закуповує необхідне обладнання, реалізує місцеві програми у сфері охорони здоров'я згідно з потребами конкретної громади.

Планується, що реформа відбуватиметься поетапно та розпочнеться зі зміни підходів до фінансування первинної ланки медичної допомоги – закупівлі послуг сімейного лікаря для кожного жителя за його власним вибором. Такий підхід відповідає європейському досвіду надання первинної допомоги, проте важливо, аби стандарти надання медичних послуг в Україні також відповідали європейським, оскільки лише від зміни механізму фінансування якість медичної допомоги навряд чи одразу зміниться на краще. На цьому під час схвалення Концепції наголошувала Голова Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я О.Богомолець та представник асоціацій органів місцевого самоврядування в Уряді.

У прийнятій Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я вперше в Україні визначено підходи до формування державного гарантованого пакету медичної допомоги. Зокрема, передбачається, що послуги первинної та екстреної медичної допомоги повністю покриватимуться державним медичним страхуванням – співоплата пацієнтами не передбачається; послуги спеціалістів та обстеження за направленням покриватимуться державним страхуванням із співоплатою пацієнтом; без направлення – пацієнт сплачуватиме повну вартість; послуги стаціонарного лікування та високоспеціалізовані послуги покриватимуться державним страхуванням із співоплатою пацієнтом; встановлений обсяг ліків за рецептом покривається державним страхуванням із співоплатою пацієнтом через механізм реімбурсації.

Напевне, питання запровадження співоплати пацієнтом стане найбільш дискусійним у цій реформі, хоча всім зрозуміло, що запровадження співоплати пацієнтів майже за всі види медичних послуг відкриває шлях до активного розвитку приватного медичного страхування в нашій країні.

Реформа організації надання вторинної медичної допомоги населенню розпочнеться зі створення госпітальних округів - функціонального об'єднання закладів охорони здоров'я, розміщених на відповідній території. Їх формування має на меті забезпечити всім гарантований своєчасний доступ до послуг вторинної медичної допомоги належної якості; ефективне використання бюджетних коштів; створення умов для підготовки лікарень до функціонування в умовах управлінської та фінансової автономії і надання медичної допомоги в межах договорів про медичне обслуговування населення з головним розпорядником бюджетних коштів.

Порядок формування та технічні критерії для визначення географічних меж госпітальних округів затверджені постановою Кабінету Міністрів від 30.11.2016 р. №932 «Про затвердження порядку створення госпітальних округів». Серед цих критеріїв: наявність принаймні однієї лікарні інтенсивного лікування (першого чи другого рівня); охоплення

території з населенням мінімум 200 тис. осіб у разі наявності лікарні 2-го рівня або 120 тис. осіб у разі наявності лікарні тільки 1-го рівня; можливість доїзду до лікарні інтенсивного лікування з будь-якої точки округу за 60 хвилин.

Таким чином, госпітальні округи дозволять визначити лікарні, які мають потенціал до збільшення обсягів надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги за повним переліком профілів та мають довіру пацієнтів. Формування госпітальних округів у регіонах вже розпочато.

При цьому постає питання, що робити з лікарнями, які вже сьогодні не використовують в повному обсязі свій інфраструктурний потенціал з надання медичної допомоги населенню, проте, потребують вкладення значних фінансових ресурсів на їх утримання, обслуговування, енергоносії. Тож сьогодні кожна громада має вирішити для себе питання – які послуги, включаючи надання первинної медико-санітарної допомоги, є необхідними для жителів цієї громади, та надання яких ця громада спроможна забезпечити.

Цьому питанню було присвячено зустріч представників Асоціації міст України та Міністерства охорони здоров'я 2 грудня 2016 року. Учасники зустрічі, зокрема, обговорили перелік та обсяг медичних і соціальних послуг, які мають надаватися на рівні громади в контексті гарантованого державою пакету медичної допомоги; доцільність поєднання на рівні громади первинної медичної допомоги та соціальних послуг, які мають медичну складову; підходи до розрахунку вартості послуг та способу їх фінансування; роль місцевого самоврядування у забезпеченні надання медико-соціальних послуг жителям громади. За результатами зустрічі МОЗ висловило зацікавленість у напрацюваннях Асоціації міст України, які допоможуть реалізувати медичну реформу, та запропонувало включити до складу робочих груп при Міністерстві представників об'єднаних територіальних громад (ОТГ) та міст, які представлятимуть позицію місцевого самоврядування.

Ще одним проблемним питанням в 2016 році був розподіл коштів медичної субвенції між видами медичної допомоги – первинною і вторинною. В березні Міністерство охорони здоров'я листом до обласних державних адміністрацій рекомендувало розподіляти кошти медичної субвенції, передбаченої для ОТГ, між видами медичної допомоги – первинною і вторинною – у пропорції 30/70.

Ні громади, ні Асоціація міст України не підтримали вищезазначеного принципу розподілу, зважаючи, по-перше, на відсутність затверджених соціальних стандартів і нормативів надання різних видів медичної допомоги в описовому та вартісному вигляді; по-друге, на різний рівень розвитку медичної інфраструктури в ОТГ і неможливість через такий підхід забезпечити всім жителям однакову якість надання первинної медичної допомоги. Крім того, питання надання якісної первинної допомоги та затвердження її стандарту набуває особливого значення в контексті ухвалення Урядом Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я України, яка передбачає що первинна допомога, на відміну від вторинної, надаватиметься безкоштовно без співоплати за рахунок пацієнта .

За результатами проведених консультацій між Асоціацією міст України, Міністерством охорони здоров'я та Мінрегіоном було враховано пропозиції АМУ щодо збільшення частки медичної субвенції, яка має залишатися в ОТГ для організації надання жителям громади первинної медичної допомоги до 40%. Відповідну постанову «Про внесення зміни до пункту 5 Порядку та умов надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» №1007 Кабінет Міністрів ухвалив 28 грудня. Таким чином, у 2017 році ОТГ отримають більший ресурс для організації надання якісної первинної медичної допомоги своїм жителям.

Крім того, наприкінці 2017 році відбулися інші новації в бюджетному законодавстві, а саме передача видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, використовуваних закладами місцевої медицини, на рівень місцевих бюджетів. При цьому, завдяки принциповій позиції профільного Комітету парламенту, Міністерства охорони здоров'я, Асоціації та міст, вдалося уникнути передачі на фінансування з міських бюджетів спеціалізованих санаторіїв для дітей, підлітків та хворих на туберкульоз, які знаходяться у сфері управління МОЗ і надають спеціалізовану медичну допомогу.

1.2. Органи місцевого самоврядування та зацікавлені сторони долучені та активно користуються інструментами участі у роботі над законодавством та підтримки його прийняття

1.2.1. Підтримка прийняття розроблених законопроектів в парламенті: інструменти взаємодії з ВРУ

У звітному періоді ПУЛЬС використовував інструменти взаємодії з Парламентом, які включали підтримку діяльності МДО «За розвиток місцевого самоврядування» та навчання для помічників народних депутатів – членів МДО, хайлайтс законопроектів для депутатських фракцій, участь у роботі парламентських комітетів, підготовку висновків на законопроекти.

В цей період діяльність Проекту була зосереджена в основному на бюджетному процесі в частині формування на 2017 рік показників місцевих бюджетів та просуванні децентралізаційних законів, спрямованих на врегулювання питань проходження служби в органах місцевого самоврядування, удосконалення інституту старости, особливостей об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів тощо.

Вплив МДО на бюджетний процес

Поданий Урядом до Парламенту бюджетний пакет (проект Держбюджету на 2017 рік, зміни до Бюджетного та Податкового кодексів, інших законодавчих актів) передбачав суттєве погіршення фінансового забезпечення територіальних громад. Для покращення якості показників місцевих бюджетів в 2017 році експертами ПУЛЬСу було підготовлено три варіанти пропозицій до бюджетного пакету. Перший варіант передбачав збільшення відсотку зарахування ПДФО до місцевих бюджетів з метою компенсації пропозицій Уряду по передачі видатків на фінансування закладів освіти та медицини. Другий варіант акцентував увагу на виділенні 5 млрд. грн. місцевим бюджетам для компенсації різниці в тарифах та передбачав поетапну (до 2020 року) передачу видатків місцевим бюджетів в сфері освіти та медицини. Третій варіант (базовий) містив пропозиції щодо перерозподілу додаткової дотації (14,9 млрд. грн.) між всіма місцевими бюджетами, а не тільки обласними та районними. Акцент був зроблений на залишенні в чинній редакції положень Бюджетного та Податкового кодексу в частині дохідної бази та видаткових повноважень місцевих бюджетів.

По трьох варіантах було підготовлено 37 правок різного характеру, які були подані від імені 25 народних депутатів. Для просування цих пропозицій було підготовлено і поширено серед депутатських фракцій аналітичні матеріали та інфографіку. Експерти ПУЛЬСу при підтримці народних депутатів-членів МДО активно працювали з парламентськими комітетами. Внаслідок чого пропозиції ПУЛЬСу були підтримані 5 Комітетами з питань: державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування; будівництва, містобудування та ЖКГ; освіти та науки; охорони здоров'я; паливно-енергетичного комплексу.

Під час робочих груп на Бюджетному та Податковому комітеті члени МДО відстоювали правки запропоновані ПУЛЬСом. Внаслідок таких дій вдалося у схваленому Парламентом бюджетному пакеті домогтися:

- виділення 5 млрд. грн. субвенції місцевим бюджетам для погашення різниці в тарифах;
- спрямування 0,7 млрд. грн. додаткової дотації до бюджетів ОТГ;
- виведення вже з 01.01.2017 року на прямі міжбюджетні відносини всіх 366 ОТГ, в т.ч. й для тих, де вибори були проведені 11, 18 грудня 2016 року;
- закріплення обсягу ДФРР на рівні 3,5 млрд. грн., інфраструктурної субвенції для ОТГ – 1,5 млрд. грн., субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій – 4 млрд. грн.;
- виключення міст обласного значення з механізму фінансування ПТУ, а для обласних центрів – збільшення до 2,4 млрд. грн. обсягів державної підтримки на потреби ПТУ;
- збільшення обсягів освітньої та медичної субвенції на 25,5% та 19% відповідно;
- фінансування санаторіїв для дітей та підлітків і для хворих на туберкульоз передбачено з державного бюджету (Уряд пропонував передати такі видатки на рівень міських бюджетів);
- фінансування 27 спеціалізованих медичних закладів з державного бюджету (Уряд пропонував передати фінансування 30 таких закладів на рівень місцевих бюджетів);
- запровадження компенсаторів скасування місцевого акцизу з нафтопродуктів за рахунок частки загальнодержавного акцизу, що буде спрямовуватись автоматично до міських, селищних, сільських та бюджетів ОТГ;
- запровадження на 2017 рік спрощеної процедури затвердження рішень місцевих рад з питань місцевого оподаткування;
- відновлення виплати пенсій посадовим особам місцевого самоврядування;
- розширення повноважень муніципалітетів в частині встановлення мінімального розміру орендної плати за землю;
- звільнення органів місцевого самоврядування від сплати судового збору під час розгляду справ щодо вирішення питань соціального захисту населення.

Крім того, завдяки підтримці МДО експертам ПУЛЬСу вдалося закріпити у законодавстві повноваження органів місцевого самоврядування проводити перевірки та складати протоколи про адміністративні правопорушення у сферах праці та зайнятості на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності, а також фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників. Таким чином, муніципалітети отримали реальні інструменти боротьби з тіньовою економікою та збільшення власних надходжень.

Також Парламент з ініціативи ПУЛЬСу дав доручення Уряду розробити та затвердити до 01.03.2017 року державні соціальні стандарти та нормативи в описовому та вартісному вигляді за кожним із делегованих місцевому самоврядуванню повноважень.

День децентралізації в Парламенті

Продовжуючи практику липня та вересня 2016 року, Асоціація міст України звернулась до Голови Парламенту з проханням провести День децентралізації під час якого схвалити законопроекти необхідні для реалізації реформи місцевого самоврядування. Після проведених консультацій з представниками фракцій в порядку денний сесії з 6 по 8 грудня було включено низку законопроектів, розроблених за участі експертів ПУЛЬСу:

- № 3038 від 04.09.2015 проект Закону про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо упорядкування системи надходження та використання коштів із рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату) (друге читання). Передбачає закріплення за місцевими бюджетами 5% рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату;

- № 2489 від 30.03.2015 проект Закону про службу в органах місцевого самоврядування (нова редакція) (друге читання). Передбачає забезпечення стабільності та відкритості служби в органах місцевого самоврядування, її правової, організаційної та фінансової самостійності відповідно до положень Європейської хартії місцевого самоврядування. Дозволить створити привабливі умови оплати праці для залучення та збереження на службі в органах місцевого самоврядування якісних фахівців;
- № 4742 від 01.06.2016 проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища) (друге читання). Передбачає більш чітке законодавче унормування статусу старости шляхом визначення просторових меж його діяльності, кола повноважень, підстав та порядку дострокового припинення повноважень, гарантій діяльності;
- № 4110 від 19.02.2016 проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо набуття повноважень сільських, селищних, міських голів (друге читання). Передбачає зняття прогалін законодавства щодо процедури набуття повноважень головами та правового забезпечення вимог несумісності посад;
- № 4676 від 17.05.2016 проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов зміни меж районів у процесі добровільного об'єднання територіальних громад (друге читання). Визначає послідовність дій в процесі призначення перших місцевих виборів у територіальних громадах, утворених в результаті об'єднання територіальних громад різних районів, та зміни меж таких районів. Запроваджуються можливості утворення ОТГ, суб'єктом утворення яких є територіальні громади міст обласного значення, без зміни меж районів;
- № 4355 від 31.03.2016 проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель (друге читання). Пропонується розширити юрисдикцію органів місцевого самоврядування на території за межами населених пунктів, зокрема, в частині розпорядження земельними ділянками; передати ОТГ землі за межами населених пунктів у комунальну власність; надати органам місцевого самоврядування додаткові повноваження у сфері контролю за використанням та охороною земель.

Для просування цих законопроектів було підготовлено і поширено серед депутатських фракцій та груп хайлатс з вищенаведеної проблематики, проведено відповідні консультації щодо їх підтримки.

Незважаючи на всі проведені заходи, День децентралізації фактично не відбувся. Так законопроект №4676 не набрав достатньої кількості голосів, а голосування інших законопроектів було перенесено на наступну сесію. Законопроект №4676 був перереєстрований під іншим номером і назвою - № 5520 від 09.12.2016 проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей добровільного об'єднання територіальних громад, розташованих на територіях суміжних районів. В той же час, 20 грудня Парламент проголосував в цілому як закон законопроект №3038 і таким чином громади отримують додатковий ресурс в розмірі 2,5 млрд. грн.

Розгляд децентралізаційних законів заплановано на перший парламентський тиждень в січні 2017 року.

Асоціація ж вирішила запровадити ще одну ініціативу – День місцевого самоврядування в Парламенті. Цього року він носив дуже практичний характер. Секторальні Стратегії «Охорона здоров'я», «Соціальний захист населення», «Житлово-комунальне господарство» були презентовані народним депутатам на засіданнях профільних комітетів. Також 7 грудня на базі парламентського Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та

місцевого самоврядування було проведено урочисте засідання, присвячене Дню місцевого самоврядування. В ньому взяли участь Віце-прем'єр-міністр Г.Зубко, Заступник Голови ВРУ О.Сироїд, Голова Комітету С.Власенко, народні депутати України (в основному члени МДО), представники місцевого самоврядування та їх асоціацій тощо. Під час засідання обговорювались питання проходження в Парламенті децентралізаційних законопроектів та відстоювання інтересів місцевого самоврядування під час прийняття Держбюджету на 2017 рік.

Навчання для помічників народних депутатів

Для покращення взаємодії з Парламентом і підвищення якості законодавчого масиву ПУЛЬС у звітному кварталі продовжив навчання помічників народних депутатів. В першу чергу навчання орієнтоване на помічників народних депутатів – членів МДО «За розвиток місцевого самоврядування». Такі заходи є вкрай важливими для фахового розуміння тих, хто технічно формує законодавче поле для реформ. 13 жовтня 2016 року на базі парламентського комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування відбулось навчання присвячене бюджетному процесу 2017 року та формуванню місцевих бюджетів. В заході взяли участь 16 помічників, представники Мінфіну та Мінсоцполітики. В ході заходу обговорили:

- аналіз держбюджету на 2017 рік, його ключові положення та ризики для місцевих бюджетів;
- питання формування місцевих бюджетів ОТГ
- стан фінансового забезпечення галузей охорона здоров'я та соціальний захист та пропонування у бюджеті розподіл повноважень соціально-культурної сфери.

Крім того, представник Мінсоцполітики презентував бачення фінансового забезпечення та підвищення адресності гарантованих державою пільг. Більш докладно зупинився на пропозиціях вирішення проблеми пільгових перевезень в громадському транспорті. В свою чергу, представник Мінфіну докладно зупинився на пропозиціях Уряду щодо вирішення проблем фінансування закладів професійно-технічної освіти в містах.

Експерти Проекту представили учасникам напрацьовану інфографіку по ключових питаннях, зокрема аналіз даних про кошти громад на депозитних рахунках.

Участь у роботі парламентських комітетів

За звітний квартал впровадження проекту експерти взяли участь у 46 засіданнях 10 парламентських комітетів:

- Комітет Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства – 6;
- Комітет Верховної Ради України з питань бюджету – 8;
- Комітет Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування – 7;
- Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи – 1;
- Комітет Верховної Ради України з питань економічної політики – 7;
- Комітет Верховної Ради України з питань науки і освіти – 3;
- Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я – 4;
- Комітет Верховної Ради України з питань податкової та митної політики – 3;
- Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення – 4;
- Комітет Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю – 2.

За звітний період завдяки участі експертів ПУЛЬСу у засіданнях вдалось досягти таких результатів щодо співпраці із комітетами, а саме у:

Комітеті Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства

... Повернуто на доопрацювання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з удосконалення містобудівної діяльності (щодо планування територій)» (№ 5126). АМУ підтримала передбачену законопроектом передачу органам місцевого самоврядування права визначати порядок розміщення тимчасових споруд та приймати місцеві правила забудови. Водночас вважала необхідним доопрацювання законопроекту в частині заміни генерального плану населеного пункту на генеральний план територіальної громади. Він має розроблятися як територіальною громадою, яка розселена в межах одного населеного пункту, так і ОТГ. Позиція АМУ повністю підтримана Комітетом, який повернув законопроект на доопрацювання.

... Повернуто на доопрацювання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення діяльності об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» (№ 4720). Законопроект передбачає, зокрема, здійснення за кошти місцевих бюджетів робіт зі встановлення меж прибудинкових територій багатоквартирних будинків та визначення розмірів, конфігурації й оплати оформлення передачі земельних ділянок, на яких розташовані багатоквартирні будинки. Також унормовує безоплатну передачу до власності ОСББ приміщень, що знаходяться в багатоквартирному будинку та не належать до господарських споруд; встановлення обмеження вартості послуг із управління багатоквартирним будинком. Запропоновані зміни не супроводжуються передачею необхідних фінансових ресурсів на виконання передбачених заходів, суттєво послаблюють основи діяльності органів місцевого самоврядування, обмежують права жителів населених пунктів на отримання якісніших послуг із управління багатоквартирним будинком. Комітет врахував пропозиції АМУ і повернув законопроект на доопрацювання.

... Підтримано прийняття законопроекту «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» (№ 5273), що враховує редакційні зауваження експертів ПУЛЬСу. Нормативно-правовим актом запропоновано механізм укладення договорів розстрочення заборгованості, погашення штрафних санкцій за отримані енергоносії підприємствами теплопостачання та водопостачання, а також вирішення питання погашення їм за рахунок коштів Державного бюджету України різниці в тарифах. Експерт ПУЛЬСу наполіг на необхідності виключення з реструктуризованої суми боргу підприємств, повернення якого буде гарантуватися відповідними органами місцевого самоврядування, заборгованості з різниці в тарифах (яка складає більше 5 млрд. грн.). Окрім того, ним було обґрунтовано можливість нарахування неустойки лише на непогашену суму реструктуризованої заборгованості, а не на повну суму. Комітет врахував позицію АМУ та підтримав уточнену редакцію проекту Закону. 30.11.2016 року Закон України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» набув чинності.

Комітеті Верховної Ради України з питань бюджету

... Підтримано прийняття законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» (№ 5217). Цим нормативно-правовим актом завдяки зусиллям експерта ПУЛЬСу збільшено обсяг коштів Державного фонду регіонального розвитку на 1 млрд. грн., надано субвенцію на проведення робіт, пов'язаних зі створенням і забезпеченням функціонування центрів надання адміністративних послуг у форматі «Прозорий офіс».

...Підтримано прийняття законопроекту «Про Державний бюджет на 2017» (№ 5000). Вдалось забезпечити спрямування додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я до бюджетів ОТГ, перевести з 01.01.2017 року всі ОТГ на прямі міжбюджетні відносини; збільшити субвенцію для ОТГ до 1,5 млрд. грн. Фінансування санаторіїв для дітей та підлітків і для хворих на туберкульоз залишити з державного бюджету. Збільшено обсяг освітньої субвенції на 10,7 млрд. грн. (на 25,5%) у порівнянні з початковою пропозицією Уряду. Тобто загальний обсяг становить 52,6 млрд. грн. (на перше читання було 41,9 млрд. грн.). По медичній субвенції – на 8,9 млрд. грн. або на 19,0%. Тобто загальний обсяг становить 55,7 млрд. грн. Це збільшення має покрити додаткові витрати на підвищення мінімальної заробітної плати до 3200 грн. Збільшено також обсяг фінансування ПТУ у складі освітньої субвенції до 2,2 млрд. грн.

...Підтримано прийняття за основу і в цілому доопрацьований експертами ПУЛЬСу Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (№ 5130), яким відновлено виплати пенсій посадовим особам органів місцевого самоврядування (85% призначеної пенсії), надано право органам місцевого самоврядування проводити перевірки та складати протоколи про адміністративні правопорушення (у сферах праці та зайнятості) на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності, а також у фізичних осіб - підприємців, які використовують працю найманих працівників. Крім того, органи місцевого самоврядування (виконавчі органи міських рад) звільняються від сплати судового збору під час розгляду справ щодо вирішення питань соціального захисту населення.

...Підтримано прийняття законопроекту «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (№ 5131). Комітетом враховано позицію АМУ у частині залишення прав ОМС використовувати залишки коштів по освітній субвенції на оновлення матеріально-технічної бази, що включатиме і капітальні видатки. Також вдалось передати фінансування ПТУ на фінансування з обласних бюджетів та бюджетів міст-обласних центрів, чим збережено ресурси бюджетів міст обласного значення. Крім того, розглядалися ініціативи вилучення частини надходжень від акцизного податку із загального фонду бюджетів міст, сіл та селищ на користь обласних бюджетів. Завдяки активній позиції експерта ПУЛЬСу за підтримки народних депутатів МДО «За розвиток місцевого самоврядування» шляхом наведення переконливих обґрунтувань зазначені вище законодавчі ініціативи не були ухвалені. Відстоюючи необхідність розбудови доріг комунальної форми власності, експерти ПУЛЬСу домоглися спрямування коштів Дорожнього фонду на будівництво, реконструкцію, ремонт і утримання вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах у розмірах не більше 20% обсягу відповідної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

Комітеті Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування

... Підготовлено до другого читання Верховною Радою України проект Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (нова редакція) (№2489). Схвалений Комітетом проект Закону врахував концептуальні та редакційні пропозиції АМУ, зокрема щодо вдосконалення перехідних положень із оплати праці та терміну набрання чинності – 01.05.2017. Схвалений проект Закону повністю врахував концептуальні та редакційні пропозиції АМУ, подані у 3 кварталі 2016 року через народних депутатів, що спрямовані на забезпечення стабільності та відкритості служби в органах місцевого самоврядування, її правової, організаційної та фінансової самостійності.

... Підтримано прийняття в першому читанні проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо набуття повноважень сільських, селищних, міських голів» (№ 4110). У законопроекті завдяки позиції АМУ уточнено процедуру набуття повноважень сільськими, селищними та міськими головами для уникнення суміщення ними цієї роботи з іншими роботами.

... Підтримано прийняття законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища)» (№ 4742). Законопроектом пропонувалися унормування просторових меж діяльності старости, кола повноважень,

підстав та порядку дострокового припинення повноважень, гарантій діяльності. Комітет, врахувавши позитивну позицію АМУ щодо цього законопроекту, прийняв рішення рекомендувати парламенту прийняти законопроект № 4742 у другому читанні та в цілому.

Комітеті Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи

... Повернуто на доопрацювання Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» із пропозиціями Президента України (№2009а-д). Зазначеним законопроектом передбачається надання права відповідним підрозділам обласних адміністрацій проводити оцінку впливу на довкілля планової діяльності, до якої належить великий спектр робіт, у тому числі будівельних. Діяльність заборонялась, якщо за результатами проведення екологічної оцінки виявлено її негативний вплив на довкілля. Зазначена норма значно обмежує місцеве самоврядування в Україні та несе корупційні ризики. Експерт ПУЛЬСу наполіг, щоб висновки екологічної оцінки мали рекомендаційний характер та забезпечувалось їх донесення до громадян населених пунктів, на яких поширюється такий екологічний вплив. Комітет, врахувавши позицію АМУ, прийняв рішення рекомендувати ВРУ направити законопроект на доопрацювання.

Комітеті Верховної Ради України з питань економічної політики

... Підготовлено до розгляду ВРУ проект Закону України «Про внесення зміни до статті 7 Закону України «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності» (щодо вдосконалення системи експлуатації мостів та шляхопроводів) (№ 1528). Законопроектом передбачається можливість безоплатної передачі мостів, шляхопроводів та інших сполучних споруд, що є невід'ємною складовою транспортної інфраструктурою міст та інших окремих населених пунктів із державної у комунальну власність. Під час прийняття рішення враховано підтримку цього законопроекту АМУ.

Комітеті Верховної Ради України з питань науки і освіти

...Доскладу робочої групи з підготовки проекту Закону України «Про освіту» (3491-д) до другого читання включено галузевого аналітика ПУЛЬСу.

...Повернуто на доопрацювання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення прав громадян на безкоштовну освіту» (№ 2247а). Законопроектом пропонувалось внести зміни до спеціальних у галузі освіти законів України, якими передбачити організації пільгового у містах, безоплатного у селах проїзду до навчальних закладів, забезпечення підручниками та організації харчування дітей та учнів. Це призвело б до зростання видатків із бюджетів органів місцевого самоврядування. Експерт ПУЛЬСу звернувся з проханням до Комітету повернути законопроект на доопрацювання як такий, що містить внутрішні суперечності, а деякі його норми є прямим втручанням у діяльність органів місцевого самоврядування. Позиція АМУ врахована Комітетом.

...Повернуто на доопрацювання проект Закону України «Про внесення зміни до статті 28 Закону України «Про загальну середню освіту» щодо обов'язків педагогічних працівників системи загальної середньої освіти» (реєстр. № 4539). Законопроектом пропонувалось встановити обов'язки педагогічних працівників системи загальної середньої освіти, зокрема про щотижневе інформування батьків учнів (або осіб, які їх замінюють) про досягнення учнів протягом навчального року. На думку експерта ПУЛЬСу це могло б призвести до надмірного навантаження вчителів, що відволікатиме їх від виконання основних обов'язків навчання та виховання учнів. При прийнятті рішення Комітет врахував позицію АМУ, повернувши законопроект на доопрацювання.

Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я

... Повернуто на доопрацювання проект Постанови Верховної Ради України «Про впровадження мораторію на закриття закладів охорони здоров'я, що входили до сфери управління Міністерства інфраструктури України» (№ 4157) та проект Закону України «Про

мораторій на ліквідацію та реорганізацію закладів охорони здоров'я» (№ 4204). Це рішення Комітету повністю враховує позицію АМУ щодо вищезазначених проектів нормативно-правових актів, оскільки в Конституції України вже міститься положення щодо заборони скорочення мережі закладів охорони здоров'я, в той же час враховуючи, що органи місцевого самоврядування з 2017 року сплачуватимуть вартість енергоносіїв та комунальні послуги закладів охорони здоров'я з місцевих бюджетів, а тому вони повинні мати можливість впливати на рішення щодо їх реорганізації.

... 07.12.2016 на засіданні Комітету, присвяченому Дню місцевого самоврядування у Верховній Раді України, експертом ПУЛЬСу презентовано Секторальну стратегію «Охорона здоров'я». Зокрема, учасникам засідання подано бачення АМУ щодо організації надання найнеобхідніших медичних та соціальних послуг у громаді; доцільності їх поєднання в рамках єдиного центру медико-соціальної допомоги громади; переліку та обсягу цих послуг у контексті визначення гарантованого державою пакета медичної допомоги; ролі місцевого самоврядування у забезпеченні надання медико-соціальних послуг жителям громади. Комітет взяв Секторальну стратегію АМУ «Охорона здоров'я» до відома для подальшого врахування думки місцевого самоврядування при розгляді проектів нормативно-правових актів із питань охорони здоров'я.

Комітеті Верховної Ради України з питань податкової та митної політики

... Підтримано прийняття двох законопроектів з бюджетного пакету Уряду: «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо покращення інвестиційного клімату в Україні)» (№ 5368), «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році» (реєстр. № 5132). Під час їх розгляду робота аналітика ПУЛЬСу була зосереджена на застосуванні об'єктивного механізму зарахування орендної плати за землю до місцевих бюджетів, недопущенні скасування місцевого акцизу з нафтопродуктів, зменшенні ставок місцевих податків та зборів, запровадженні механізму дотримання регуляторного законодавства під час прийняття рішень місцевих рад з питань місцевого оподаткування. За результатами роботи вдалося закріпити індексацію нормативної грошової оцінки землі на рівні 105%, що дозволить зберегти надходження в місцеві бюджети і не призведе до податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Запровадити реальні ставки по місцевим податкам і зборам у зв'язку з підвищенням мінімальної заробітної плати. Передбачити на 2017 рік спрощену процедуру прийняття рішень місцевими радами з питань місцевого оподаткування. В той же час, місцевий акциз з нафтопродуктів був скасований, а замість нього запроваджений розподіл частини загальнодержавного акцизу між місцевими бюджетами.

Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення

... Підтримано прийняття законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 1774-VIII, в якому враховано пропозиції АМУ щодо звільнення від сплати судового збору виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у випадку виконання ними делегованих повноважень у сфері соціального захисту населення: Також відновлено виплату пенсій посадовим особам органів місцевого самоврядування (85% призначеної пенсії), проведення органами місцевого самоврядування перевірок та складання протоколів про адміністративні правопорушення (у сферах праці та зайнятості) на підприємствах, установах, організаціях усіх форм власності, закладено можливість здійснення монетизації деяких гарантованих державою пільг.

... 07.12.2016 в рамках Дня місцевого самоврядування в парламенті презентовано Секторальну стратегію «Соціальний захист». Зокрема, було наголошено на монетизації гарантованих державою пільг, організації обліку громадян, які потребують соціального захисту. Також було ініційовано створення медико-соціальних центрів. Комітет прийняв концептуальні напрями документа до відома.

Засідання регіональних платформ

Регіональні платформи – майданчик для налагодження контактів керівників громад-членів РВ АМУ з народними депутатами України обраними по округах області. Основною метою цих засідань є забезпечення підтримки прийняття законодавства, в тому числі і підтримки законопроектів напрацьованих фахівцями АМУ, направлено на вирішення проблем місцевого самоврядування та окремих регіонів. Щороку в кожному РВ планується два засідання регіональних платформ.

За звітний період проведено 14 засідань регіональних платформ у 14 областях, а саме: Волинській, Кіровоградській, Київській, Луганській, Львівській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій.

Дата, місце, тема, учасники заходу	Коротко про захід
<p>Засідання Хмельницької регіональної платформи, 24 жовтня 2016 року, м. Хмельницький</p> <p>Тема: «Про бюджетне забезпечення територіальних громад у 2017 році».</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, регіональні консультанти, представники ОД та обласної ради, народні депутати України С. Мельник, О. Ксенжук, А. Шинькович</p>	<p>Учасники обговорили урядові пропозиції до державного бюджету на 2017 рік. Особливе занепокоєння викликала передача на фінансування з місцевих бюджетів утримання закладів освіти та охорони здоров'я, а також фінансування непедагогічного персоналу. Так і не вирішеним на думку учасників залишилося питання фінансування закладів профтехосвіти та фінансування пільг на проїзд.</p> <p>За підсумками засідання учасниками напрацьовано пропозиції, які передано присутнім народним депутатам, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - передбачити у проекті Державного бюджету України на 2017 рік субвенцію місцевим бюджетам для фінансування усіх встановлених державою пільг; - забезпечити повноцінне фінансування галузі профтехосвіти за рахунок коштів Державного бюджету України; - збільшити обсяг освітньої та медичної субвенцій для покриття повною мірою всіх витрат цих галузей.
<p>Засідання Волинської регіональної платформи, 26 жовтня 2016 року, м. Луцьк</p> <p>Тема: “Обговорення проблемних питань децентралізації влади”.</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, регіональні консультанти, представники ОДА та обласної ради, помічники-консультанти народних депутатів України, народний депутат України І. Констанкевич.</p>	<p>Учасники обговорили проблемні питання децентралізації влади. Основними проблемами на думку учасників є відсутність необхідного законодавчого поля: змін до Конституції України, законів про дооб'єднання та приєднання громад з інших районів, із законодавчим визначенням статусу старост, розпорядженням землями поза межами населених пунктів, призначенням виборів у новостворених громадах, утворенням нових громад у відповідності до затверджених перспективних планів та ін.</p> <p>За підсумками засідання, учасниками прийнято рішення, доручити виконавчому директору РВ АМУ, узагальнити всі висловлені пропозиції та передати їх присутньому народному депутату.</p>
<p>Засідання Кіровоградської регіональної платформи 26 жовтня 2016 року, м. Кіровоград</p> <p>Тема: «Особливості формування місцевих бюджетів на 2017 рік»</p>	<p>Учасники обговорили особливості формування місцевих бюджетів у 2017 році. Були негативно оцінені пропозиції Уряду спрямувати освітню субвенцію виключно на заробітну плату педагогічних працівників, перекидаючи інші витрати на місцеві бюджети. Так само за рахунок місцевих бюджетів доведеться оплачувати енергоносії в медичних закладах і пільгові перевезення.</p> <p>Учасниками було сформовано та передано присутнім народним</p>

<p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, регіональні консультанти, представники ОДА, народні депутати України К. Яриніч, С. Березкін</p>	<p>обранцям ряд пропозицій, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - включити до Законопроекту №5131 зміни до ст.64 Бюджетного кодексу України, збільшивши до 80% зарахування ПДФО до бюджетів міст обласного значення(для фінансування закладів освіти та охорони здоров'я); - передбачити у Державному Бюджеті України на 2017 рік субвенцію на погашення заборгованості за надані у 2016 році пільги з послуг зв'язку та компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян;
<p>Засідання Херсонської регіональної платформи, 26 жовтня 2016 року, м. Херсон</p> <p>Тема: «Законодавче забезпечення бюджетної політики в частині захисту інтересів територіальних громад»</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, регіональні консультанти, представники ОДА та обласної ради, народний депутат України О. Співаковський</p>	<p>Учасники обговорили втрати місцевих бюджетів на утримання закладів охорони здоров'я та освіти, при такому розподілі субвенцій на ці галузі, які пропонуються в проекті Державного бюджету України на 2017 рік. Особливо було зазначено про необхідність передбачити інфраструктурну субвенцію для ОТГ, з урахуванням селищ міського типу, оскільки стан їх інфраструктури часто гірший, ніж у сіл. У зв'язку з цим, потенційні центри громад часто не отримують згоди сільських громад на об'єднання.</p> <p>У підсумку засідання було сформовано та передано присутньому народному депутату такі пропозиції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснити перерозподіл додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я (14,9 млрд. грн), або збільшити норматив відрахування ПДФО для бюджетів міст обласного значення та ОТГ на 5%; - залишити без змін норми статей 1032 та 1034 Бюджетного кодексу України щодо права органів місцевого самоврядування спрямовувати залишки коштів по освітній і медичній субвенції на здійснення заходів з оптимізації мереж та капітальних видатків в цих галузях.
<p>Засідання Чернівецької регіональної платформи, 26 жовтня 2016 року, м. Чернівці</p> <p>Тема: «Проблемні питання децентралізації влади та забезпечення фінансової спроможності територіальних громад».</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, представники ОДА та обласної ради, народні депутати України М. Федорук, Б. Онуфрик</p>	<p>Учасники обговорили необхідність законодавчого закріплення механізму розподілу комунальної власності між ОТГ і районними радами, вирішення проблеми створення ОТГ з громад різних районів, можливості розпоряджатися землями поза межами населених пунктів, чіткого розмежування повноважень між ОТГ та районною владою.</p> <p>Також було наголошено на необхідності внесення змін до чинного законодавства щодо децентралізації повноважень в частині затвердження цін і тарифів на теплову енергію, послуг водопостачання та водовідведення.</p> <p>За результатами засідання, учасники рекомендували народним депутатам України підтримати законопроекти № 4355, 4773, 4676, 4772 з врахуванням зауважень та пропозицій, висловлених на засіданні платформи.</p>
<p>Засідання Черкаської регіональної платформи, 27 жовтня 2016 року м. Черкаси</p> <p>Тема: «Децентралізаційні процеси в області та виклики щодо формування місцевих бюджетів на 2017 рік».</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, представники ОДА та обласної</p>	<p>Учасники обговорили новації запропонованого Урядом проекту Держбюджету на 2017 рік, а саме: розподіл дотації на фінансування видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я, передачу видатків галузі освіти, оплату енергоносіїв галузі охорони здоров'я, питання паркування транспортних засобів, фінансування профтехосвіти.</p> <p>За результатами обговорення було відзначено, що держава планує передати на місця зобов'язання щодо часткового фінансування освіти та медицини без будь-якої компенсації витрат, що є надзвичайним навантаженням на місцеві бюджети.</p> <p>За результатами засідання, учасники звернулися до присутніх на засіданні народних депутатів України, з проханням недопустити</p>

<p>ради, народні депутати України В. Голуб та О.Петренко</p>	<p>узаконення загроз для місцевих бюджетів і передбачити відповідні субвенції на утримання медичної та освітньої сфер.</p>
<p>Засідання Рівненської регіональної платформи, 28 жовтня 2016 року, м. Рівне</p> <p>Тема: «Децентралізація на Рівненщині: стан, проблеми, перспективи розвитку об'єднаних територіальних громад»</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, представники ОДА та обласної ради, народні депутати України Ю. Вознюк, О. Дехтярчук</p>	<p>Учасники обговорили основні проблеми процесу децентралізації в області, серед яких особливо відмітили затягування ЦВК призначення перших виборів у новостворених ОТГ. Також учасниками було обговорено питання бюджетного забезпечення громад у 2017 році в розрізі особливостей фінансування освіти. За результатами обговорення цих питань учасниками було сформовано ряд рекомендацій для розгляду їх у Верховній раді України:</p> <ul style="list-style-type: none"> - включити у прямі бюджетні відносини всі ОТГ, в яких пройшли вибори у 2016 році. - внести корективи до законопроекту № 5131 в частині, де йдеться про передачу всіх видатків галузі освіти, крім оплати педагогічного персоналу, на рівень місцевих бюджетів. - передбачити для Рівненської області цільову субвенцію на підготовку робітничих кадрів у ПТУ державної форми власності, на умовах державного замовлення.
<p>Засідання Львівської регіональної платформи, 29 жовтня 2016 року, м. Львів</p> <p>Тема: «Питання бюджетного забезпечення громад у 2017 році»</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, голови ОТГ, представники ОДА та обласної ради, народний депутат України Л. Підлісецький</p>	<p>Учасники обговорили питання передачі в 2017 році на рівень місцевих бюджетів майже усіх видатків галузей освіти та медицини, без жодного ресурсного збалансування. Також було піднято питання підвищення НКРС у 2,5 рази тарифів на електроенергію для зовнішнього освітлення та компенсації за пільгові перевезення громадян.</p> <p>Обговоривши ці проблеми, учасники сформулювали ряд пропозицій щодо внесення змін та доповнень до проекту Державного бюджету України на 2017 рік, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснити перерозподіл додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я, включивши в розрахунки бюджети ОТГ та міст обласного значення; - врегулювати проблему пільгового перевезення окремих категорій громадян шляхом прийняття нормативно-правових актів щодо переходу на адресну грошову допомогу в цій сфері.
<p>Засідання Полтавської регіональної платформи, 8 листопада 2016 року, м. Миргород</p> <p>Тема: «Про ефективність реформ місцевого самоврядування, децентралізації влади, бюджетного, податкового та земельного законодавства».</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, регіональні консультанти, науковці, помічники-консультанти народних депутатів України, народні депутати України О. Кутовий, А. Река.</p>	<p>В ході засідання обговорено зміни бюджетного, податкового та земельного законодавства, хід та проблеми створення ОТГ. Також піднято питання доцільності об'єднання територіальних громад не враховуючі межі районів, прискорення прийняття ЦВК рішення про призначення перших виборів у новостворених громадах.</p> <p>За результатами обговорення цих питань учасники звернулися до присутніх народних депутатів України з проханням підтримати прийняття законопроектів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - № 4355 та № 3038, які стосуються передачі земель поза межами населених пунктів в управління місцевим громадам; - № 4390, щодо створення об'єднаних громад з населених пунктів різних районів; - № 4676 щодо умов зміни меж районів у процесі добровільного об'єднання територіальних громад.
<p>Засідання Харківської регіональної платформи, 18 листопада 2016 року, м. Харків</p>	<p>Учасники обговорили питання бюджетного забезпечення місцевого самоврядування в 2017 році. Вкрай негативно висловлювались щодо пропозицій фінансувати більшість витрат у освітній сфері та частину витрат в сфері охорони здоров'я за</p>

<p>Тема: «Про бюджетне забезпечення органів місцевого самоврядування в 2017 році».</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, секретарі місцевих рад, представники обласної ради, регіональні консультанти, народні депутати України О. Біловол, А. Денисенко, Д. Святош.</p>	<p>рахунок місцевих бюджетів.</p> <p>Представники місцевих рад зауважили, що для покриття цих витрат необхідно збільшити відсоток ПДФО, який відраховується в місцеві бюджети та додатково направити до них кошти акцизу за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату.</p> <p>Також учасниками було піднято питання фонду оплати праці для працівників органів місцевого самоврядування, оскільки є проблема кадрового забезпечення діяльності місцевих рад.</p> <p>За підсумками засідання, учасники звернулися до присутніх народних обранців з проханням, захистити в Парламенті інтереси місцевого самоврядування під час бюджетного процесу на 2017 рік, врахувавши ті проблеми місцевих рад, які були озвучені під час роботи платформи.</p>
<p>Засідання Тернопільської регіональної платформи, 30 листопада 2016 року, м. Тернопіль</p> <p>Тема: «Про стан формування місцевих бюджетів на 2017 рік. Результати децентралізації у 2016 році в області.»</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, представники обласної державної адміністрації та обласної ради, народний депутат України Т. Юрик</p>	<p>Під час засідання було обговорено питання компенсації витрат в галузі освіти і охорони здоров'я в частині оплати праці технічних працівників та комунальних послуг. Також було приділено увагу питанню статусу старост, завершення реформи децентралізації, місцевих виборів.</p> <p>За підсумками обговорення було напрацьовано та передано присутньому парламентарію ряд пропозицій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запровадити єдині підходи до фінансування витрат на виконання делегованих повноважень; - ухвалити в цілому законопроект № 4742 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо статусу старости села, селища)»; - ухвалити законопроект № 3535 «Про внесення змін до Закону України "Про місцеві вибори" (щодо фінансування підготовки і проведення перших виборів старост)»; - завершити процес добровільного об'єднання громад і реформу децентралізації, об'єднавши громади в ОТГ відповідно до методики, розробленої Кабінетом Міністрів України.
<p>Засідання Київської регіональної платформи, 2 грудня 2016 року, м. Київ</p> <p>Тема: «Про бюджетне забезпечення самоврядування в 2017 році та про стан децентралізації в Київській області»</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, регіональні консультанти, представники обласної державної адміністрації та обласної ради, народні депутати України Я. Москаленко, Х. Мепарашвілі</p>	<p>Особливу увагу на засіданні учасники приділили проблемам фінансування освіти та медицини, виділенню субвенції на компенсацію пільгового проїзду, запровадженню програмно-цільового методу бюджетування запропонованих в проекті державного бюджету на 2017 рік.</p> <p>Також було обговорено проблеми процесу децентралізації: блокування ЦВК перших виборів у новостворених ОТГ, необхідність прийняття законодавства про можливість об'єднання поза межами районів, розмежування земельних ресурсів між місцевими громадами, яка є нагальною для столичного регіону та ін.</p> <p>За підсумками засідання, присутні були ознайомлені з результатами акції «Децентралізаційний марафон» та прийнято рішення про формування списку проблемних питань, які були висвітлені на засіданні для передачі їх присутнім парламентаріям</p>
<p>Засідання Луганської регіональної платформи, 14 грудня 2016 року, м. Сєвєродонецьк</p> <p>Тема: «Про хід реформування місцевого самоврядування: проблеми створення ОТГ в</p>	<p>Учасники обговорили проблеми створення нових ОТГ, серед яких затягування ЦВК призначення виборів у новостворених громадах та неможливість об'єднання поза межами районів. Обговорено запропоновані принципи формування медичної та освітньої субвенції і проблеми, які виникнуть в громадах, в результаті фінансування частини витрат цих галузей за рахунок місцевих бюджетів. Також учасники обговорили проблеми в сфері соціального захисту.</p>

<p>Луганській області. Обговорення бюджетного процесу на 2017 рік».</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, регіональні консультанти, представники військово-цивільної адміністрації, народний депутат України В. Курило</p>	<p>За підсумками засідання учасниками напрацьовано пропозиції, які передано присутньому народному депутату, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - затвердити державні соціальні стандарти і нормативи відповідно до статті 94 Бюджетного кодексу України в описовому та вартісному вигляді за кожним із делегованих повноважень у розрахунку на середньостатистичну адміністративно-територіальну одиницю; - внести відповідні зміни до законодавства, що регламентує застосування галузевих стандартів надання соціальних послуг та нормативів при здійсненні видатків з місцевих бюджетів.
<p>Засідання Одеської регіональної платформи, 14 грудня 2016 року, м. Одеса</p> <p>Тема: «Про бюджетне забезпечення органів місцевого самоврядування в 2017 році». «Питання та проблеми, які пов'язані з процесом об'єднання територіальних громад в ході впровадження «Децентралізаційного марафону у 2016 році».</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, регіональні консультанти, народні депутати України В. Барвіненко, П. Унгурян, О. Пресман, В. Гуляєв</p>	<p>В ході роботи платформи учасники визначили що основними проблеми реалізації децентралізаційної реформи, є неможливість об'єднання громад поза межами районів та передача земель поза межами населених пунктів.</p> <p>Також підкреслили неприпустимість зволікання з наданням містам повноважень архітектурного контролю, висловили критичні зауваження щодо додаткового навантаження на місцеві бюджети у сфері виконання делегованих повноважень в освіті, медицині, пільговому перевезенні. Особливо було відзначено, що непідкріплене додатковим перерахуванням до місцевих бюджетів відсотку ПДФО підняття мінімальної заробітної плати, призведе до суттєвих фінансових втрат.</p> <p>За результатами засідання учасники платформи звернулися до присутніх народних обранців з проханням підтримати законопроекти про передачу земель за межами населених пунктів, та про приєднання населених пунктів до вже утворених ОТГ, а також внести відповідні зміни до проекту Держбюджету на 2017 рік в частині формування субвенції на освіту та медицину.</p>

1.2.2. Підтримка прийняття постанов та рішень Уряду: інструменти взаємодії з Урядом України

Взаємодія з Урядом

У звітному кварталі змінився механізм взаємодії з Урядом. Тепер основна увага під час аналізу проектів урядових актів та просуванні інтересів місцевого самоврядування зосереджена на роботі з Урядовими комітетами. Проект урядового акту без розгляду на Урядовому комітеті не потрапляє на розгляд Уряду.

Старші експерти проекту ПУЛЬС взяли участь у 13 засіданнях Кабінету Міністрів України та 28 засіданнях Урядових комітетів. Завдяки роботі експертів, Урядом було схвалено 75 нормативно-правових актів, що мають вплив на розвиток місцевого самоврядування, з них 40 мають істотний позитивний вплив:

1. Постанова №678 від 03.10.2016 р. «Про внесення змін у додатки 1-3 до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. №395». Постановою уточнені назви окремих об'єктів та заходів, які фінансувалися у 2016 році за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій дозволило забезпечити належне фінансування відповідних проектів.
2. Розпорядження КМУ №707 від 03.10.2016 р. «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Центральної виборчої комісії на 2016 рік». Перерозподіл видатків споживання у сумі 30 млн грн, передбачених Центральної

виборчій комісії на 2016 рік для забезпечення проведення перших виборів депутатів сільських, селищних, міських рад та сільських, селищних, міських голів об'єднаних територіальних громад та збільшення обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Це дозволило ЦВК призначити перші місцеві вибори у 184 об'єднаних територіальних громадах.

3. Розпорядження КМУ №718 від 05.10.2016 р. «Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2015 р. №938 і від 11 листопада 2015 р. №1159». Затвердження змін до перспективних планів формування територій громад Запорізької та Кіровоградської областей дозволить сформувати спроможні територіальні громади у цих областях.
4. Постанова КМУ №705 від 11.10.2016 р. «Про внесення змін до Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій». Внесені зміни дозволять залучити до взаєморозрахунків виробників електроенергії і вугледобувні підприємства шляхом погашення їх податкового боргу з податку на додану вартість.
5. Постанова КМУ №706 від 11.10.2016 р. «Про внесення змін до “Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником”». Постанова передбачає збільшення граничного нормативу перерахування коштів на поточний рахунок підприємства теплопостачання та застосування такого нормативу на постійній основі, що дозволить збільшити надходження «живих» коштів на рахунки цих підприємств.
6. Постанова КМУ №735 від 19.10.2016 р. «Про внесення зміни до пункту 7 Порядку доступу посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, адвокатів, нотаріусів до Єдиного державного реєстру Міністерства внутрішніх справ стосовно зареєстрованих транспортних засобів та їх власників», якою органам місцевого самоврядування надано доступ до даних державного реєстру зареєстрованих транспортних засобів, що можуть використовуватись при плануванні розвитку дорожньої інфраструктури населених пунктів.
7. Постанова КМУ №753 від 26.10.2016 р. «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р.». Змінами надано права органам місцевого самоврядування до 2022 року реорганізувати спеціальні загальноосвітні школи (школи-інтернати) для дітей із затримкою психічного розвитку в інші типи навчальних закладів системи освіти, що має вирішити проблеми із забезпеченням освітніми послугами дітей дошкільного та шкільного віку, зменшити навантаження на навчальні заклади, що працюють у дві зміни. Крім того, прийняття постанови сприятиме розвитку інклюзивної освіти.
8. Постанова КМУ №755 від 26.10.2016 р. «Про внесення змін у додатки 1-3 до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. №395». Місцеві бюджети отримали додатково 502 млн. грн. завдяки розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій та її перерозподілу окремими об'єктами і заходами.
9. Постанова КМУ №766 від 26.10.2016 р. «Про внесення змін до Порядку підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку», якою вдосконалюється механізм відбору проектів, що можуть реалізовуватись за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, зокрема, відповідно до пропозицій експертів ПУЛЬСу, до складу регіональних конкурсних комісій вводяться представники регіональних відділень асоціацій органів місцевого самоврядування, встановлюється зобов'язання Мінрегіону забезпечувати доступ заявників до окремої сторінки офіційного веб-сайту Мінрегіону для розміщення інвестиційних проектів.

10. Постанова КМУ №892 від 26.10.2016 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України». Постановою врегульовані питання оплати теплопостачальними підприємствами спожитого природного газу у відповідності до механізму надання розстрочки споживачам послуги з централізованого опалення. Також передбачено, що у разі надання підприємством розстрочки з оплати послуги, йому не нараховуються штрафні санкції за несвоєчасну оплату природного газу, пов'язану з наданням такої розстрочки.
11. Розпорядження КМУ №805-р від 26.10.2016 р. «Про залучення позики від Європейського інвестиційного банку для реалізації проекту "Міський громадський транспорт в Україні"». Створює умови для залучення позики від Європейського інвестиційного банку для реалізації проекту «Міський громадський транспорт в Україні» у розмірі 200 млн. євро – сприяння розвитку громадського транспорту в містах України.
12. Постанова КМУ №792 від 09.11.2016 р. «Про затвердження Порядку розподілу коштів від використання (реалізації) частини виробленої продукції, що залишається у власності держави відповідно до угод про розподіл продукції, та/або коштів у вигляді грошового еквівалента такої державної частини продукції між місцевими бюджетами, якщо ділянка надр розташована на території кількох адміністративно-територіальних одиниць», якою, зокрема, визначена формула розподілу продукції між органи місцевого самоврядування, на території яких розташовані ділянки розробки.
13. Постанова КМУ №807 від 09.11.2016 р. «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. №395». Постанову ухвалено за зверненнями органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, а також народних депутатів України. Постановою уточнено назви окремих об'єктів (заходів), перелік місцевих бюджетів, яким спрямовувалась субвенція на соціально-економічний розвиток.
14. Постанова КМУ №863 від 09.11.2016 р. «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів». Постановою запроваджується з 1 квітня 2017 року відшкодування вартості лікарських засобів при амбулаторному лікуванні хворих на серцево-судинні хвороби, цукрового діабету II типу, бронхіальної астми згідно з переліком міжнародних непатентованих назв лікарських засобів. Завдяки державній підтримці хворих на вищезазначені хвороби, органи місцевого самоврядування зможуть спрямовувати кошти місцевих програм з реімбурсації на забезпечення жителів своїх громад іншими лікарськими засобами відповідно до місцевих потреб.
15. Розпорядження КМУ №918-р від 16.11.2016 р. «Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні». Метою Концепції є визначення напрямів, механізмів і строків формування ефективної системи надання електронних послуг в Україні для задоволення інтересів фізичних та юридичних осіб через розвиток і підтримку доступних та прозорих, безпечних та не корупційних, найменш затратних, швидких та зручних електронних послуг. Концепція повністю узгоджується із стратегічними напрямками діяльності Асоціації міст у сфері електронного врядування.
16. Постанова КМУ №818 від 16.11.2016 р. «Про затвердження переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету». Постановою затверджено перелік з 19 професій, підготовка з яких у професійно-технічних навчальних закладах здійснюватиметься з державного бюджету для місцевих ринків праці, що є важливим, оскільки підготовка інших фахівців у сфері професійної освіти з 2017 року здійснюватиметься за кошти місцевих бюджетів.
17. Постанова КМУ №827 від 16.11.2016 р. «Деякі питання фінансування програм та проектів регіонального розвитку», якою затверджено порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки регіональної політики та Порядок проведення конкурсного відбору проектів регіонального розвитку, які можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від ЄС.

- Постанова надає можливість зокрема спрямовувати кошти отримані від ЄС на підготовки та реалізації проектів, що спрямовані на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад.
18. Постанова КМУ №834 від 16.11.2016 р. «Про затвердження Примірною положення про центр соціальної підтримки дітей та сімей». Постановою передбачено утворення центрів соціальної підтримки дітей і сімей на районному або міському рівні шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення установ, що надають соціальні послуги, дитячих будинків, шкіл-інтернатів, тобто оптимізація діючої мережі закладів.
 19. Розпорядження КМУ №827 від 16.11.2016 р. «Деякі питання фінансування програм та проектів регіонального розвитку». Ухвалення постанови дозволило спрямувати 1,6 млрд грн освітньої субвенції на зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів. Завдяки цим коштам суттєві допомогу отримали бюджети ОТГ (300 млн грн), 816 млн грн спрямовано на виплату зарплат освітянам, оплату комунальних послуг та енергоносіїв та недопущення виникнення заборгованості із зазначених виплат, 200 млн грн спрямовано на придбання шкільних автобусів на умовах співфінансування.
 20. Розпорядження КМУ №827-р від 16.11.2016 р. «Деякі питання використання у 2016 році освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам». Розпорядженням забезпечено перерозподіл резерву коштів освітньої субвенції та нерозподілених видатків для територій Донецької та Луганської областей місцевим бюджетам для придбання шкільних автобусів, оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів між обласними бюджетами, бюджетами міст обласного значення, районними бюджетами та бюджетами ОТГ та виплату заборгованості заробітної плати.
 21. Постанова КМУ №843 від 23.11.2016 р. «Про внесення змін до Типового договору оренди землі». Постановою удосконалена типова форма договору оренди землі, зокрема, передбачено можливість укладання договору оренди на декілька земельних ділянок одного орендодавця, обов'язковість перегляду розміру орендної плати (у разі зміни розмірів орендної плати встановлених Податковим кодексом України або зміни нормативної грошової оцінки земельної ділянки).
 22. Постанова КМУ №859 від 23.11.2016 р. «Про внесення змін у додатки 1-3 до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. №395». Постановою передбачено виділення місцевим бюджетам субвенції з державного бюджету на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій у сумі 13,2 млн. гривень, які розподілені КМУ.
 23. Постанова КМУ №889 від 30.11.2016 р. «Про визнання такими, що втратили чинність, деяких актів Кабінету Міністрів України». Визнане таким, що втратило чинність розпорядження КМУ від 18 січня 2003 р. №9-Р «Про віднесення посад працівників системи центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді до відповідних категорій посад державних службовців та органів місцевого самоврядування», що сприяє оптимізації діяльності зазначених установ.
 24. Постанова КМУ №890 від 30.11.2016 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України». Постанова передбачає можливість прийняття документів для призначення деяких видів державних соціальних допомог у новостворених об'єднаних територіальних громадах уповноваженою особою та передача нею цих документів до районного управління соціального захисту населення.
 25. Розпорядження КМУ №902-р. від 30.11.2016 р. «Про розподіл резерву коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2016 році». Розпорядженням розподілений резерв коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 433,1 млн грн. Це дозволило забезпечити належне фінансування закладів охорони здоров'я та не допустити зриву лікувального

- процесу та виникнення соціальної напруги через заборгованість з виплати заробітної плати, оплати комунальних послуг та енергоносіїв.
26. Розпорядження КМУ №898-р від 30.11.2016 р. «Про затвердження плану заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді на 2017 рік». Розпорядженням затверджено план національно-патріотичного виховання молоді та визначено напрями виховної роботи на місцевому рівні. Документ сприятиме підготовці відповідних планів роботи органами управління освітою на місцевому рівні.
 27. Розпорядження КМУ №903-р. від 30.11.2016 р. «Про перерозподіл обсягу медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2016 році». Ухвалення рішення забезпечило належне фінансування закладів охорони здоров'я, зокрема для надання послуг переселенцям, оскільки розпорядженням були розподілені видатки субвенції для надання медичної допомоги громадянам, які переміщуються з районів проведення АТО на територію, підконтрольну українській владі у сумі 434,4 млн гривень.
 28. Розпорядження КМУ №928-р від 07.12.2016 р. «Про внесення зміни до пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2016 р. №578». Спрощує систему реалізації на території м.м. Дніпра, Києва, Львова, Одеси та Харкова пілотних проектів щодо створення центрів надання соціальних послуг у форматі “Прозорий офіс”.
 29. Розпорядження КМУ №946-р від 07.12.2016 р. «Про внесення змін до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2016 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, у тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня 2016 року», якими протягом IV кварталу 2016 року вносились зміни до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку.
 30. Постанова КМУ №935 від 14.12.2016 р. «Про внесення змін у додатки 1-3 до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. №395» Постановою додатково виділено 40,8 млн. грн. місцевим бюджетам завдяки розподілу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій та її перерозподілу між місцевими бюджетами та окремими об'єктами і заходами.
 31. Постанова КМУ №956 від 14.12.2016 р. «Про затвердження Положення про Національний комітет з промислового розвитку та його складу», якою передбачена можливість залучати до участі у роботі зазначеного Комітету представників органів місцевого самоврядування.
 32. Постанова КМУ №957 від 14.12.2016 р. «Про затвердження Типового положення про психоневрологічний інтернат». Затвердження нової редакції Типового положення про психоневрологічний інтернат, яким, у тому числі, передбачено нова процедура прийому громадян до установи (спрощення процедури із залученням місцевих органів соціального захисту населення).
 33. Постанова КМУ №974 від 14.12.2016 р. «Про внесення зміни у додаток 2 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. №1298 (про підвищення рівня оплати праці педагогічних працівників)». Змінами вирішено проблему з підвищення оплати праці педагогічних працівників (з 01.01.2017 тим, які фінансуються з Державного бюджету, а з 01.09.2017 тим, заробітна плата яких фінансується з місцевих бюджетів). Посадові оклади підвищено на 2 тарифні розряди.
 34. Постанова КМУ №978 від 14.12.2016 р. «Деякі питання соціального захисту дітей з інвалідністю та осіб з інвалідністю». Затвердження нової редакції Типового положення про дитячий будинок-інтернат, яким, у тому числі, передбачено нова процедура прийому громадян до установи (спрощення процедури із залученням місцевих органів соціального захисту населення).

35. Розпорядження КМУ №967-р від 14.12.2016 р. «Про внесення змін до плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік», яким передбачається, зокрема, актуалізація заходів щодо передачі органам місцевого самоврядування в управління земель поза межами населених пунктів.
36. Розпорядження КМУ №988-р від 14.12.2016 р. «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року». Розпорядженням передбачено перехід до 12-річної середньої школи із трирічною профільною школою, що матиме академічне або професійне спрямування. Реформується система управління загальною середньою освітою, зокрема, школа отримає право розробляти і впроваджувати власні освітні програми.
37. Розпорядження КМУ 994-р від 14.12.2016 р. «Про схвалення методичних рекомендацій щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів». Документом забезпечено єдиний підхід до формування регіонального замовлення на підготовку кадрів у закладах професійно-технічної освіти, а також визначено шляхи взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування та громадських організацій з питань регіонального замовлення.
38. Розпорядження КМУ №992 від 21.12.2016 р. «Про внесення змін до перспективного плану формування територій громад Харківської області». Затвердження змін до перспективного плану формування територій громад Харківської області дозволить сформувати спроможні територіальні громади у цій області.
39. Постанова КМУ №1007 від 28.12.2016 р. «Про внесення зміни до пункту 5 Порядку та умов надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам». Постановою передбачено, що об'єднані територіальні громади передають кошти субвенції для забезпечення надання жителям громади вторинної медичної допомоги до бюджетів відповідних районів, міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад в обсязі, не меншому, ніж 60% від обсягу субвенції, передбаченої для ОТГ, які добровільно об'єднались на базі районів, і не меншому, ніж 70% - передбаченої для ОТГ, які добровільно об'єднались на базі міст обласного значення.
40. Постанова КМУ №1024 від 28.12.2016 р. «Про внесення змін до Правил користування приміщеннями житлових будинків і гуртожитків». Постановою спрощений механізм отримання дозволів на переобладнання та перепланування жилих приміщень, уточнено питання утримання таких приміщень за кошти місцевого самоврядування.

Завдяки діяльності представників проекту ПУЛЬС в Уряді вдалося домогтися відхилення 4 нормативно-правових актів, що могли б негативно вплинути на розвиток самоврядування в Україні, зокрема:

- 0 на розгляд Урядового комітету з питань соціальної політики та гуманітарного розвитку 12.10.2016 р. було винесено законопроект №4176 від 03.03.2016 р. «Про забезпечення державного контролю у сфері соціальної підтримки» (урядовий), яким пропонувалось виключити норми щодо передачі виконавчими органами сільських, селищних рад заяв про надання соціальної допомоги, отриманої від громадян, до відповідного структурного підрозділу з питань соціального захисту населення (районної державної адміністрації чи міста обласного значення). Експерти ПУЛЬСу не підтримала ці зміни оскільки виконавчі органи сільських, селищних рад не включені до переліку органів, які уповноважені ухвалювати рішення щодо надання державної соціальної допомоги, а Бюджетним кодексом України не передбачено виділення відповідної субвенції сільським, селищним радам на фінансування допомоги, що могло призвести до проблем при наданні соціальних допомог мешканцям сільських та селищних громад за відсутності адекватного обсягу

- фінансових ресурсів. З огляду на висунуті експертами проекту зауваження, вищезазначений законопроект запропоновано відкликати;
- 0 на розгляд Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності тричі виносився проект постанови КМУ «Деякі питання споживання комунальних послуг та енергоносіїв установами виконання покарань». Проектом пропонувалося прирівняти установи виконання покарань у частині оплати споживання комунальних послуг та енергоносіїв (крім природного газу) в обсягах, необхідних для забезпечення потреб засуджених у комунальних послугах до категорії споживачів «населення». Тобто, передбачалося рішенням КМУ знизити тарифи на комунальні послуги та електроенергію, в той час як у сфері регулювання тарифів повноваження належать Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Крім того, зниження тарифів на комунальні послуги без надання належної компенсації з державного бюджету могло призвести зростання збитків комунальних підприємств та навантаження на місцеві бюджети. Зваживши на ці аргументи, Урядовий комітет ухвалив рішення відправити проекту постанови на доопрацювання;
 - 0 на розгляд Урядового комітету з питань економічної, фінансової та правової політики, розвитку паливно-енергетичного комплексу, інфраструктури, оборонної та правоохоронної діяльності був винесений законопроект №5100 від 08.09.2016 р. «Про внесення змін до статті 288 Податкового кодексу України щодо встановлення мінімального розміру плати за оренду земельних ділянок під зоологічні парки» (депутатський). Законопроектом пропонувалося обмежити максимальний розмір орендної плати під такими об'єктами в розмірі не більше 1% від нормативно-грошової оцінки земельної ділянки. Оскільки земельні ділянки зоопарків державної та комунальної власності перебувають у постійному користуванні, такі норми стосуються лише приватних зоопарків. Водночас, на виконання вимог статті 103 Бюджетного кодексу, мінімізація орендної плати потребуватиме відповідних компенсаторів втрат доходів місцевих бюджетів від скорочення надходжень орендної плати для зоопарків усіх форм власності. В проекті закону №5100 механізм компенсації втрат ОМС, як і належне фінансово-економічне обґрунтування надання пільг по оренді землі для зоологічних парків, відсутні. Виходячи з цих підстав, Урядовий комітет надав негативний висновок на вищезазначений законопроект;
 - 0 на засіданні Урядового комітету з питань з питань європейської, євроатлантичної інтеграції, міжнародного співробітництва та регіонального розвитку розглядався урядовий законопроект «Про внесення змін до Бюджетного кодексу щодо удосконалення механізму фінансування регіонального розвитку». Зауваження до законопроекту з боку експертів проекту ПУЛЬС стосувалися наповнення ДФРР за рахунок коштів спеціального фонду, відсутності доцільності доповнення бази четвертою частини третьої статті 24-1 щодо напрямів спрямування визначеної частки коштів, оскільки зазначеною нормою визначаються критерії розподілу коштів, а не їх спрямування, вилучення поняття програма регіонального розвитку як з законопроекту так і передбачити в законопроекті норму щодо вилучення цього поняття з Бюджетного кодексу, заміни у законопроекті терміну «пріоритети фінансування» на «тематичні напрямки проектів» та ін. З врахуванням зауважень експертів проекту ПУЛЬС, Урядовим комітетом було доручено Мінрегіону спільно з Мінфіном, Держказначейством та Асоціацією міст України провести узгоджувальну нараду та доопрацювати законопроект.

Таким чином, Урядові комітети виступали в якості ефективної комунікаційної площадки для експертного обговорення та узгодження позицій сторін щодо проектів нормативних актів. Крім того, у експертів ПУЛЬСу з'явився додатковий інструмент законотворчої політики, оскільки Урядовий комітет має право від імені Уряду надати позитивний/негативний

висновок на законопроекти, зареєстровані в Парламенті. Аналогічно на підставі рішення Урядового комітету існує можливість відкликати законопроект поданий до Парламенту Урядом.

Співпраця з міністерствами

Експерти ПУЛЬСу продовжили практику співпраці з міністерствами, що включала висловлення позиції до проектів нормативно-правових актів, підготовлених міністерствами для розгляду на засіданнях Уряду, участь у засіданнях робочих груп, нарадах. Нижче наведено досягнення у роботі за цим напрямом у звітному кварталі:

- ... Експерти ПУЛЬС у робочій зустрічі з представниками **Мінрегіону** з розробки стратегії з організації водовідведення, очищення стічних вод та імплементації європейського законодавства відстояли позицію, що стратегія буде розроблена з урахуванням можливості та спроможності місцевих бюджетів.
- ... Під час наради, організованої **Мінрегіоном**, з опрацювання зауважень експертів АМУ до схваленого на Уряді проекту Закону «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» та проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з постачальником природного газу, на якого покладено спеціальні обов'язки» було досягнуто домовленостей про підтримку Мінрегіоном зауважень АМУ та їх висловлення під час обговорення законопроекту в комітетах ВРУ, а також врахування зауважень до проекту Постанови.
- ... Експерти проекти відстояли в **Мінрегіоні** позицію під час підготовки блоку «Децентралізація», що увійшов до Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду на період до 2020 року. Зокрема у проекті документу зафіксовано, що до кінця 2017 року кількість адміністративно-територіальних одиниць (сільських, селищних, міських рад), які об'єдналися у спроможні територіальні громади станом на 2017 рік має складати 50 %. Також було визначено послідовність кроків, які планується зробити у 2017 році за напрямками: (1) формування та підтримка створення спроможних територіальних громад; (2) розподіл повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади (секторальна децентралізація). Цей проект Плану був презентований Прем'єр Міністром України на засіданні Уряду 28 грудня 2016 року. Наразі триває його обговорення.
- ... Завдяки роботі експертів проекту з представниками **Антимонопольного комітету** було прийняте рішення щодо необхідності розробки законодавчих актів, які будуть врегульовувати питання щодо контролю за наданням послуг у сфері ЖКГ та - врегулювання питання оплати опалення місць загального користування при забезпеченні будинкового та поквартирного обліку.
- ... **Мін'юст** запропонував надати пільгу при споживанні комунальних послуг та енергоносіїв установам виконання покарань. При обговоренні зазначеної ідеї експерти АМУ не підтримали її, оскільки це призвело б до необґрунтованих видатків з місцевих бюджетів. Окрема позиція експертів АМУ була зафіксована у протоколі засідання робочої групи, організованої Мін'юстом. Хоч і проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання споживання комунальних послуг та енергоносіїв установами виконання покарань» був винесений на Урядовий комітет, завдяки позиції експертів АМУ проект був знятий з розгляду та направлений на доопрацювання.
- ... Кабінетом Міністрів України прийнято розпорядження № 994-р 14 грудня 2016 року. Експерт ПУЛЬСу долучилась до обговорення в **Міносвіти** проекту розпорядження КМУ «Про схвалення методичних рекомендацій щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів». В остаточній його редакції,

прийнятій Урядом 14 грудня, враховано позицію АМУ. Йдеться про залучення органів місцевого самоврядування до формування регіонального замовлення на підготовку фахівців у закладах професійно-технічної освіти, чим буде забезпечено реальний прогноз щодо ситуації на ринку праці та поступове заповнення вакансій у комунальній сфері міст.

- ... На робочій зустрічі в листопаді 2016 року експерти АМУ презентували **Міністерству охорони здоров'я** підготовлену Секторальну стратегію АМУ з питань реформування системи охорони здоров'я. Було досягнуто спільного бачення із міністерством щодо організації надання медико-соціальних послуг в громаді в контексті децентралізаційної реформи. Зокрема, міністерство висловило зацікавленість та підтримало ідею поєднання медичних та соціальних послуг на рівні громади. Також, досягнуто згоди про включення експертів АМУ та представників органів місцевого самоврядування, зокрема, із об'єднаних територіальних громад, до складу робочої групи МОЗу з організації проведення реформи охорони здоров'я.
- ... Експерти проекту досягнули згоди з **Мінсоцполітики** про включення пакету законопроектів з монетизації пільги на проїзд до пакету законопроектів з монетизації гарантованих державою пільг, що має бути напрацьований Міністерством в першому кварталі 2017 року.
- ... Експертами ПУЛЬС неодноразово піднімалось питання необхідності внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо чіткого розподілу власних та делегованих повноважень органів місцевого самоврядування з питань соціального захисту населення. Експерти АМУ надали **Мінсоцполітики** свої пропозиції щодо нової редакції статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (повноваження у сфері соціального захисту населення), запропонувавши не лише зберегти поділ повноважень на власні і делеговані, а і враховувати адміністративно-територіальні особливості. На сьогодні зазначені пропозиції узгоджуються з іншими центральними органами виконавчої влади.

1.3. Поліпшується практика діяльності ОМС завдяки якісній законодавчій основі децентралізаційної реформи, в рамках якої діють ОМС

1.3.1. Правова та методологічна допомога

Протягом звітнього періоду регіональними консультантами проекту ПУЛЬС надано 1607 консультації, а з початку впровадження проекту 4606 консультації.

Таблиця 5. Надання консультацій регіональними консультантами з правових і бюджетних питань

Область	Всього	По сферах								
		організаційні та кадрові правові відносини	адміністративні послуги	житлово-комунальне господарство	місцеві фінанси	земельні відносини та комунальна власність	місцевий економічний розвиток	охорона здоров'я	соціальний захист та допомога	освіта
Вінницька	50	20	0	0	30	0	0	0	0	0
Волинська	200	99	0	0	101	0	0	0	0	0
Дніпропетровська	94	57	11	2	8	1	9	2	0	4
Донецька	7	5	0	0	0	2	0	0	0	0

Область	Всього	По сферах								
		організаційно-правові відносини та кадри	адміністративні послуги	житлово-комунальне господарство	місцеві фінанси	земельні відносини та комунальна власність	місцевий економічний розвиток	охорона здоров'я	соціальний захист та допомога	освіта
Житомирська	43	17	0	0	22	4	0	0	0	0
Закарпатська	58	25	0	0	28	2	3	0	0	0
Запорізька	57	33	0	0	24	0	0	0	0	0
Івано-Франківська	120	62	0	0	54	0	0	0	0	4
Київська	99	43	0	0	56	0	0	0	0	0
Кіровоградська	37	16	0	0	21	0	0	0	0	0
Луганська	6	0	0	0	6	0	0	0	0	0
Львівська	45	9	0	0	36	0	0	0	0	0
Миколаївська	20	7	0	0	13	0	0	0	0	0
Одеська	69	34	1	0	23	0	1	3	1	6
Полтавська	51	33	0	0	15	2	1	0	0	0
Рівненська	113	69	0	0	44	0	0	0	0	0
Сумська	71	30	0	0	39	0	2	0	0	0
Тернопільська	74	25	2	0	45	0	0	0	0	2
Харківська	86	19	0	0	63	0	4	0	0	0
Херсонська	42	25	0	0	17	0	0	0	0	0
Хмельницька	39	6	0	2	28	2	0	0	1	0
Черкаська	68	42	3	3	13	5	0	0	1	1
Чернівецька	97	51	0	0	39	4	0	0	1	2
Чернігівська	61	27	0	0	28	0	6	0	0	0
ВСЬОГО	1607	754	17	7	753	22	26	5	4	19

Крім того, для об'єднаних територіальних громад, що провели вибори в грудні 2016 року, підготовлено та поширено друге оновлене видання практичного посібника для ОТГ, який складається з шести модулів:

- Модуль 1. Типовий статут територіальної громади. Примірне положення про старосту.
- Модуль 2. Процедурні питання організації роботи органів місцевого самоврядування ОТГ.
- Модуль 3. Організація роботи виконавчих органів місцевого самоврядування. Примірні положення структурних підрозділів.
- Модуль 4. Алгоритм основних дій з реорганізації органів місцевого самоврядування.
- Модуль 5. Стратегічний план розвитку громади.
- Модуль 6. Відповіді на актуальні питання.

1.3.2. Веб-інструменти для підвищення ефективності діяльності ОМС

Нові веб-інструменти, розроблені ПУЛЬСом, інтегровано у веб-сайт АМУ.

Протягом звітної періоду розпочалося наповнення нових розділів та освоєння нових можливостей сайту.

Через Головну сторінку сайту АМУ доступні веб-інструменти ПУЛЬСу:

Через блок «Законои» - інтерактивний інструмент «Електронний творець законопроектів» (Law Creator), за допомогою якого користувач сайту може запропонувати зміни у чинне законодавство або подати пропозицію щодо нового законопроекту. (блок інтегрований у головний сайт АМУ. Спочатку користувачу пропонується вибрати галузь (у відповідності з платформами) і за лінком перехід на інтерактивну форму. Внесена інформація потрапляє до галузевого аналітика.)

Через блок «Консультації» - інтерактивний інструмент подання запитань галузевим аналітикам. За звітний період аналітики ПУЛЬСу, до яких потрапляють запити, розмістили на сайті 48 консультацій за різною тематикою..

Через блок «Е-петиції» - інструмент для подання електронних петицій, головна мета якого – створення можливості для ОМС звернутися до АМУ з петицією щодо необхідності вирішення певної проблеми шляхом ініціювання нового законодавства або звернення до центральних органів влади. Передбачено відслідковування рейтингів підтримки петицій, що дасть можливість робити висновки про актуальність питання. Загалом інструмент «е-петиція» покликаний слугувати ще одним каналом зв'язку АМУ з громадами-членами та демонструвати відкритість і прозорість діяльності. Блок електронних петицій був активований на сайті після затвердження Правлінням АМУ Положення про електронні петиції.

Кнопка «Ярмарок ідей» - це своєрідна база даних проектних ідей громад, яка запрацює у наступному кварталі після проведення Шкіл проектного менеджменту, на яких представники громад пройдуть відповідне навчання. Передбачається, що громади самостійно вноситимуть відповідну інформацію і розділ буде «електронною вітриною» для інвесторів та майданчиком з обміну ідеями розвитку для громад. Активне наповнення розділу очікується після проведення циклу Шкіл з проектного менеджменту. Сьогодні інформацію у цей розділ готують та публікують працівники комунікаційного компоненту проекту.

Через блок Децентралізація здійснюється перехід на сторінку «Галузевий діалог», звідки за вибором користувача здійснюється перехід на 10 Галузевих платформ, на яких відбуватиметься віртуальне спілкування кожної галузевої групи представників ОМС, експертів, представників ЦОВВ у галузях, у яких працює ПУЛЬС:

- Місцеві Фінанси,
- Земля та Майно,
- Кадри та Організація роботи,
- Сталий економічний розвиток,
- Освіта,
- Охорона здоров'я,
- Соціальний захист,
- Адміністративні послуги,
- ЖКГ,
- Об'єднання громад.

Кожна платформа має власний колір та типовий набір інструментів:

«Новини» – стрічка тематизованих новини з головної сторінки сайту АМУ.

«Анонси» - календар відповідних заходів.

Інформаційно-змістовні блоки, які по-суті є «паспортом» галузі

«Про галузь»: короткий опис стану галузі сьогодні та огляд її структури тощо.

«Нормативна база»: перелік законодавства, що регулює галузь.

«Проблеми та шляхи вирішення»: паспорт сфери.

«Стратегія розвитку галузі»: головний документ, що містить стратегію розвитку галузі на наступних 10 років, розроблену аналітиками Проекту.

«Контакти» - контактна інформація відповідного галузевого аналітика (для платформи об'єднання громад – контакти регіональних консультантів)

«Корисні посилання»

Протягом звітнього періоду всі галузеві аналітики освоїли роботу з ресурсом і вже самостійно наповнили розділи та ведуть стрічку новин.

Інтерактивні блоки сторінки

«Форум: обговори з колегою» - форум, де авторизовані користувачі можуть обговорювати проблемні питання, обмінюватися досвідом, створювати теми для розмови (з можливістю підкачування файлів).

«Законопроекти: розробляй, проваджуй» - інтерактивний інструмент «Електронний творець законопроектів» (Law Creator),

«Консультації: запитай експерта» - інструмент для отримання консультацій від експертів Проекту.

За звітний період через цей інструмент опубліковано консультації за галузями:

- Місцеві фінанси - 0
- Земля та майно - 5
- Кадри та Організація роботи - 17
- Сталий економічний розвиток - 2
- Освіта - 6
- Охорона здоров'я - 0
- Соціальний захист - 3
- Адміністративні послуги - 0
- ЖКГ - 4
- Об'єднання громад - 11

Інформаційні блоки

«Бібліотека» - видання, матеріали для професійного розвитку, посібники, які можна сортувати за темами та видами видань. За звітний період розміщено 40 видань різних типів.

«Відео, фото, веб-трансляції» - блок містить фотогалереї, відеогалереї та спеціальну підсторінку для підєднання лінку веб-стріму.

«Кращі практики» - перехід у базу даних кращих практики АМУ, де за темою можна знайти відповідні практики та історії успіху.

«Навчання» - на подальших етапах ПУЛЬСУ це буде перехід на ресурс дистанційного навчання.

«АСМС». Кнопка переносить користувача на сайт АСМС.

«Е-Дайджест»: публікуються щомісячні електронні галузеві видання ПУЛЬСУ.

За звітний період опубліковані секторальні дайджести, які готують аналітики проекту, на всіх платформах.

Завдання на наступний період проекту полягає у просуванні нових продуктів серед галузевої аудиторії та залучення її представників до спілкування.

1.3.3. Зворотній зв'язок: одержання та поширення

Протягом 4-го кварталу експертами проекту ПУЛЬС проводився збір інформації, необхідної для аналізу наслідків прийнятих нормативно-правових актів та існуючих проблем у сфері житлово-комунального господарства.

1. Так 30.11.2016 р. обласним центрам було надіслано звернення з приводу надання інформації щодо необхідності здійснення додаткових видатків з місцевих бюджетів на компенсації витрат комунальним підприємствам водопостачання та водовідведення у зв'язку прийняттям Кабінетом Міністрів України постанови від 11.11.2016р. № 803 «Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 409 і від 23 серпня 2016 р. № 534».

Отримана інформація дозволила підтвердити попередній висновок експертів щодо негативних наслідків прийняття такої постанови, а саме:

- відсутності матеріальної мотивації переважної більшості споживачів комунальних послуг - громадян встановлювати квартирні лічильники гарячої та холодної води, у випадку наявності уже встановлених – виникає загроза виведення їх з ладу;
- відсутності стимулів для економії комунальних послуг;
- збільшення додаткових видатків з місцевих бюджетів;
- збитків комунальних підприємств.

Окрім того, отримана прогнозована інформація щодо конкретних розмірів додаткових витрат з місцевих бюджетів на наступний рік.

Зазначена інформація буде використана для розробки проектів нормативно-правових актів, які вирішують виявлені проблеми.

2. 14.12.2016 р. членам Асоціації міст України було надіслано лист з проханням надати інформацію щодо структури тарифу на виробництво теплової енергії по кожній категорії споживачів, вартості виробленої теплової енергії, та відсотку надходження безпосередньо грошових коштів від категорії населення на розрахункові рахунки підприємств теплопостачання.

У зв'язку з значним об'ємом, запитувана інформація ще продовжує надходити, а уже отримана інформація була проаналізована. За результатами аналізу вдалося виявити певні негативні тенденції, зокрема:

- поступове зростання в структурі тарифу вартості енергоносіїв (до 85 відсотків);
- суттєве зменшення надходжень «живих» коштів від населення (у окремих випадках менше 10 відсотків від вартості наданої послуги), що викликане збільшенням домогосподарств, які отримують субсидії на житлово-комунальні послуги;
- мінімальний рівень витрат на обслуговування мереж (в переважній більшості випадків, в структурі тарифів на такі витрати передбачено менше відсотка).

По завершенню отримання інформації та її опрацювання, результати будуть використані для розробки нормативно-правових актів та вирішення виявлених проблем.

3. Статтею 26 проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (реєстр. №5000), внесеного Урядом на розгляд парламенту до першого читання, було передбачено передачу на фінансування з міських бюджетів 25 закладів охорони здоров'я, які на той час перебували у сфері управління Міністерства охорони здоров'я України, без жодного ресурсного збалансування. Переважна більшість цих закладів є санаторними закладами для дітей та підлітків, а також хворих на туберкульоз, що належать до високоспеціалізованої медичної допомоги, яка надається за направленням незалежно від місця проживання. Таким чином, рішення щодо передачі закладів спеціалізованої медичної допомоги на базовий рівень не відповідало принципам субсидіарності і суперечило Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Відповідно, АМУ наполягала на виключенні з проекту Державного бюджету України на 2017 рік відповідної норми. З метою представлення аргументованої позиції в Міністерстві фінансів України та Комітеті Верховної Ради України з питань бюджету АМУ звернулася до міст, на фінансування яких пропонувалося передати заклади охорони здоров'я, з проханням висловити свою позицію. Свою позицію щодо доцільності залишення санаторних закладів в державній власності та утримання їх за рахунок державного бюджету висловили Одеса, Харків, Чорноморськ, Бердянськ. Позиція АМУ та міст була повністю врахована у прийнятому Верховною Радою України Законі України «Про Державний бюджет України на 2017 рік».

4. В 2016 році Міністерство охорони здоров'я України листом до обласних державних адміністрацій рекомендувало розподіляти кошти медичної субвенції, передбаченої для об'єднаних територіальних громад, між видами медичної допомоги - первинною і вторинною - у пропорції 30/70. Зазначена пропорція мала лише рекомендаційний характер. З метою формування позиції АМУ щодо розподілу обсягу коштів медичної субвенції, передбаченої для об'єднаних територіальних громад, між видами медичної допомоги – первинною і вторинною, було зібрано інформацію зі 109 ОТГ, утворених у 2015 році, щодо фактичного розподілу обсягу видатків та їх пропозиції щодо розподілу субвенції. Найменший відсоток спрямування коштів медичної субвенції на надання первинної медичної допомоги склав – 10%, найвищий – 84,6%. В середньому в 2016 році кошти субвенції були розподілені між первинною до вторинною медичною допомогою у пропорції 34/66 відсотків. Переважна кількість ОТГ пропонували розподіляти кошти медичної субвенції між первинною і вторинною медичною допомогою у пропорції 60/40. В середньому цей показник склав 58/42. На Урядовому комітеті АМУ відстоювала позицію унормування розподілу обсягу медичної субвенції між первинною та вторинною медичною допомогою у пропорції 40/60 відсотків, яка повністю врахована у прийнятій 28 грудня 2016 року постанові Кабінету Міністрів України № 1007 «Про внесення зміни до пункту 5 Порядку та умов надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам». Таким чином ухвалене рішення повною мірою враховує запити органів місцевого самоврядування.

ОР 2: Ресурси місцевого самоврядування збільшилися

Контекст

Темпи наповнення місцевих бюджетів в IV кварталі 2016 року залишилися стабільно високими. За результатами виконання місцевих бюджетів у 2016 році до загального фонду місцевих бюджетів (без урахування трансфертів) надійшло 146,6 млрд. грн., що складає 116,3% від річного обсягу надходжень, затвердженого місцевими радами. Тобто має місце значне переконавання планових показників закладених на початку року та уточнених в процесі виконання бюджетів, що свідчить про нарощування власних ресурсів територіальних громад.

Приріст надходжень до загального фонду проти 2015 року (у співставних умовах та без урахування територій, що не підконтрольні українській владі) склав 49,3% або + 48,4 млрд. грн.

Зазначений приріст доходів місцевих бюджетів досягнуто в значній мірі завдяки спрощенню адміністрування податків, зниження корупційної складової, зростанню мотивації місцевого самоврядування щодо залучення власних ресурсів.

Водночас, в жовтні Уряд своїми постановами здійснив розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій у сумі 834 млн. гривень.

При цьому, Законом України від 6 жовтня 2016 р. №1660-VIII «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» збільшено обсяг субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій на 965 млн. гривень. Також, відповідно до звернень органів місцевого самоврядування, місцевих органів виконавчої влади, а також народних депутатів України було уточнено назви окремих об'єктів та заходів, розподіл субвенції між окремими місцевими бюджетами.

В листопаді Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням № 827-р спрямував місцевим бюджетам 1,6 млрд гривень освітньої субвенції з державного бюджету для зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів. Виділені кошти розподілено за рахунок резерву освітньої субвенції. кошти субвенції спрямують для виплат зарплат освітянам, оплати комунальних послуг та енергоносіїв та недопущення виникнення заборгованості із зазначених виплат до кінця поточного року та придбання шкільних автобусів на умовах співфінансування.

Більше того, 30 листопада Уряд своїм розпорядженням № 902-р розподілив резерв коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 433,1 млн грн. Це дозволило забезпечити належне фінансування закладів охорони здоров'я та не допустити зриву лікувального процесу та виникнення соціальної напруги через заборгованість з виплати заробітної плати, оплати комунальних послуг та енергоносіїв.

Крім того, в четвертому кварталі приведено у відповідність до економічно обґрунтованого рівня розмір мінімальних цін на алкогольні напої. збереження мінімальних роздрібних цін на рівні 2014 року загрожувало в 2017 році втратами для бюджетної системи більше 5 млрд грн, в тому числі для місцевих бюджетів – більше 500 млн грн внаслідок недоотримання акцизного податку з роздрібних продажів алкоголю.

Посилення платоспроможності місцевих бюджетів відбулося також за рахунок додаткових джерел фінансування (вільні залишки коштів, податковий борг, понадпланові надходження

завдяки мобілізації додаткових надходжень (в тому числі за рахунок детінізації економіки), економія вивільнених коштів), що дало змогу забезпечити належне фінансування закладів бюджетної сфери та здійснювати заплановані видатки.

При цьому, збільшення фінансових ресурсів місцевих ресурсів спровокувало намагання окремих політичних сил перекласти на місцеві бюджети значні видаткові навантаження без компенсаційного ресурсу при формуванні проекту державного бюджету на 2017 рік та внесенні відповідних змін до Бюджетного та Податкового кодексів. Завдяки наполегливим діям АМУ вдалося домогтися врахування деяких пропозицій (передбачення 14,9 млрд грн дод. дотації, в тому числі бюджетам ОТГ, перегляд розміру та джерел формування інфраструктурної субвенції ОТГ, ДФРР, субвенції на соціально-економічний розвиток, спрямування залишків освітньої субвенції, фінансування спеціалізованих закладів охорони здоров'я тощо), але все ж на рівень місцевих бюджетів у 2017 році перекладено фінансування усіх видатків, крім оплати праці педагогічних працівників по загальноосвітніх закладах (навантаження 23,5 млрд грн), а також видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я (6,0 млрд грн) та неврегульовано ряд інших проблем.

Крім того, в четвертому кварталі було скасовано пільгові тарифи на електричну енергію, яка використовувалася для забезпечення роботи електричного міського транспорту та зовнішнього освітлення населених пунктів, що додатково навантажить місцеві бюджети на більш ніж 1,5 млрд гривень.

Аналіз ситуації в четвертому кварталі, вказує на необхідність подальшої роботи з вдосконалення міжбюджетних відносин та розширення бази наповнення місцевих бюджетів, адже саме стан дохідної частини місцевих бюджетів та їх спроможність забезпечувати якісне надання гарантованих послуг в подальшому визначатимуть передумови розвитку місцевого самоврядування. Враховуючи, що чимало видатків

Завдання 2.1. Збільшено обсяг власних ресурсів місцевого самоврядування, що забезпечує його фінансову автономію

2.1.1. Інструменти та практики для збільшення власних ресурсів ОМС

Формування системи соціальних стандартів і нормативів

Протягом звітнього кварталу в сфері формування системи державних соціальних стандартів та нормативів (далі – ДССН) відбувалися невеликі, але помітні зрушення. Ці дії відображали спільні зусилля Уряду та ОМС у процесі модернізації фінансових механізмів реалізації соціальних прав та державних соціальних гарантій громадян.

Найбільш вагомим кроком в цій сфері стало ініційоване Кабінетом Міністрів у жовтні 2016 року двократне підвищення з січня 2017 р. базового соціального стандарту – мінімальної заробітної плати з 1600 грн до 3200 грн, що відповідає майже 100% фактичного прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

У процесі розробки та ухвалення Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» робота експертів ПУЛЬСу, місцеві бюджети отримали додаткові фінансові ресурси внаслідок зростання:

- ... надходжень від ПДФО на 10,9 млрд грн;
- ... обсягів освітньої та медичної субвенцій на 18,9 млрд грн;
- ... додаткової дотації на здійснення переданих з держбюджету видатків – 14,9 млрд грн.

Разом з тим, зростання розміру мінімальної заробітної плати суттєво збільшило витрати місцевих бюджетів на оплату праці, які поглинають практично увесь додатковий ресурс (див. пункт «Бюджет 2017»).

В листопаді 2016 р. Уряд переглянув склад «споживчого кошика» – набору продуктів, товарів та послуг, на основі яких визначається величина прожиткового мінімуму для соціально незахищених груп населення. Проте «оновлені» соціальні нормативи споживання, що діють з січня 2017 р., мало чим відрізняються від попередніх, які не переглядалися з 2000 року.

Зазначені факти свідчать про обмежене розуміння на рівні центральних органів виконавчої влади (далі – ЦОВВ) всієї складності процесу реформування системи ДССН, коли натомість якісних зрушень, зміни підходу до формування соціальних стандартів відбувається перегляд окремих нормативів або складових публічних послуг.

З цих позицій вкрай важливою і своєчасною стала запропонована експертами ПУЛЬСу поправка до Бюджетного кодексу, ухвалена Парламентом в грудні 2016 р., яка передбачає актуалізацію завдань Уряду щодо проведення в 2017 р.:

- ... інвентаризації нормативних актів, що визначають галузеві нормативи при здійсненні видатків місцевих бюджетів;
- ... затвердження ДССН в описовому та вартісному вигляді за кожним із делегованих повноважень;
- ... унесення відповідних змін до нормативних актів, передбачивши можливість щорічного коригування вартісної величини ДССН.

Слід відзначити, що в 2016 р. зазначені вище завдання для ЦОВВ не виконані. Відсутність затверджених ДССН протягом усього року призводила до систематичного недофінансування делегованих державою ОМС повноважень в секторах освіти, охорони здоров'я та соціального захисту населення (див. пункт «Перші кроки в реформуванні системи охорони здоров'я»).

Моніторинг та аналіз регуляторної бази ДССН в секторах «Освіта», «Охорона здоров'я» та «Соціальний захист», що здійснювався ПУЛЬСом протягом кварталу, показав надмірність, протиречивість та складність для застосування ОМС, насамперед, у частині делегованих повноважень.

Саме тому ініціативи ЦОВВ, спрямовані на удосконалення регуляторної бази ДССН підтримувалися проектом (ПУЛЬС), а його експерти у складі робочих груп профільних Урядових та Парламентських комітетів активно долучалися до розробки, експертизи та адвокації нормативно-правових актів. Зокрема, за безпосередньої участі представників проекту ПУЛЬС в звітному кварталі були ухвалені нормативні акти, що мають вплив на реформування системи ДССН:

- ... в листопаді 2016 р. Уряд затвердив «Концепцію реформи фінансування системи охорони здоров'я України», яка передбачає перехід до 2020 р. від нормативної моделі фінансування до солідарного медичного страхування, новий підхід до розподілу бюджетних коштів – через оплату результатів наданої допомоги, затвердження ДССН у вигляді національного страхового медичного пакета, гарантованого державою;
- ... в грудні 2016 р. Урядом було затверджено пакет проектів нормативних актів, які визначають методику формування, склад та особливості управління госпітальними округами, а також зміни до Бюджетного кодексу в частині фінансування програм надання вторинної медичної допомоги;
- ... в грудні 2016 р. Кабінет Міністрів ухвалив «Концепцію реалізації державної політики у сфері реформування середньої освіти "Нова українська школа"», а також «Основи

стандарту освіти "Нова українська школа"», що включають описову частину нового державного стандарту в освіті у вигляді пакету гарантованих державою освітніх послуг, а також засади реформа державного фінансування освіти через перехід від методології утримання закладів освіти до «оплати здобуття освіти особою», незалежно від форми власності закладів освіти.

Серед проблемних питань, пов'язаних із формуванням секторальних ДССН, слід звернути увагу на те, що жодне з міністерств, в т.ч. МСП або МОЗ, де затверджені ДССН налічують десятки позицій, до жодного з державних соціальних стандартів не надало належного фінансово-економічного обґрунтування вартості послуг.

Таким чином, у IV кварталі 2016 року проблему оновлення нормативно-правової бази ДССН вдалося вирішити лише частково. Питання, пов'язані з визначенням обсягу фінансових ресурсів, необхідних ОМС для забезпечення якісних освітніх, медичних, соціальних та інших публічних послуг із дотриманням встановлених державою галузевих стандартів і нормативів не врегульовано. Наявність в ключових секторах (освітньому, медичному та соціальному) затверджених концепцій реформування фінансового забезпечення реалізації соціальних прав та гарантій громадян дозволяє стверджувати, що протягом 2017 року слід очікувати значно масштабніших змін у сфері ДССН.

Муніципальний фіскальний реєстр (МФР)

Протягом звітнього кварталу проект продовжив працювати над Муніципальним фіскальним реєстром. Здійснено дослідження закордонного досвіду використання муніципальних реєстрів. За результатами дослідження визначено за доцільне перейняти досвід Польщі, де діє принцип: без реєстрації немає права; Чехії в частині формування місцевих кадастрів як джерела інформації про земельні ділянки, будинки, квартири, нежилі приміщення та їх характеристики; Грузії щодо реформування системи державної реєстрації прав та процедур технічної інвентаризації нерухомості, формування відповідних інституцій.

Підготовлено технічне завдання на розробку програмного продукту з відповідними вимогами по кожному підмодулю. Зазначеним документом визначено вимоги та порядок створення програмного продукту в вигляді інформаційно-облікової системи у відповідності з яким здійснюватиметься розробка програмного продукту, визначатимуться технічні характеристики, устаткування необхідні для його функціонування і проводиться тестування та прийомка програмного забезпечення при вводі його в експлуатацію.

Визначено основні показники, що необхідні для розрахунку окремих податків та зборів, зокрема ПДФО, єдиного податку, рентних платежів, податку на майно, екологічного податку, акцизного податку орендної плати за користування комунальним майном тощо. Визначено аналітичні показники за наявною в ОМС базою оподаткування по місцевих податках і зборах на певній території, а також перелік даних, необхідних для формування бази оподаткування по окремих податках. Розроблено таблиці розмежування прогнозного обсягу доходів між бюджетами за податками, що розщеплюються між різними рівнями.

Сформовано форми для заповнення ОМС з метою планування податкових надходжень в розрізі окремих податків. Крім того, з метою практичної та методологічної допомоги сільським, селищ при формуванні дохідної частини бюджетів місцевого самоврядування напрацьовано методологічні рекомендації застосування МФР.

Визначено та візуалізовано основні модулі програмного продукту, серед яких:

- суб'єкти підприємницької діяльності;
- нерухоме майно;

- комунальне майно;
- земельні ділянки;
- місця для паркування;
- транспортні засоби;
- податки та збори.

Описано призначення кожного модуля, його побудову, можливості та що він повинен забезпечувати. Здійснено також чітке розмежування модулів на підгрупи та набір відповідних даних.

Наприкінці року оголошено тендер на розробку «Ресурсного паспорту громади» як складового елемента Муніципального фіскального реєстру.

Бюджетний калькулятор

У звітному кварталі завершено роботу групи з підготовки технічного завдання та підготовлено матеріали для оголошення тендеру на розробку програмного забезпечення. У складі робочої групи активно працювати регіональні консультанти з питань бюджету, які використовували підхід «ручного калькулятора» при здійсненні обрахунку бюджетів потенційних ОТГ. За їх словами для їх роботи- оперативного прохарунку конфігурацій бюджету для потенційних ОТГ, немає потреби у програмуванні.

Електронний Бюджетний калькулятор для органів місцевого самоврядування має забезпечити цільову аудиторію інноваційним інструментом управління публічними фінансами для підвищення прозорості, підзвітності та ефективності управління бюджетними ресурсами територіальних громад.

Бюджетний калькулятор - програмна оболонка, що дозволяє користувачеві в режимі онлайн через мережу Інтернет вивчити структуру та взаємозв'язки основних доходних та видаткових статей бюджету, запропонувати власний варіант зміни показників бюджету в умовах чинних бюджетних обмежень. Програмна оболонка бюджетного калькулятора буде на веб-сторінці АМУ чи іншого сайту (міської, селищної, сільської ради, ради ОТГ). Програмне забезпечення та дизайн БК будуть сформовані таким чином, щоб забезпечувати адекватне відображення відповідних сторінок в найбільш популярних інтернет-браузерах.

В програмі «Бюджетний калькулятор» користувачеві надається інформація про бюджет на наступний фінансовий рік.

Структурування інформації у бюджетному калькуляторі матиме ієрархічний характер і передбачатиме розподіл на чотири основних – для видатків (три – для доходів) і три довідкових інформаційних блоки. В основних інформаційних блоках розміщуються дані, що стосуються параметрів бюджету – доходів, видатків та їхніх складових, у довідкових інформаційних блоках вміщено довідкову інформацію по бюджету:

- бюджетний словник-довідник;
- нормативно-правова база;
- перелік наслідків бюджетних рішень.

Користувач матиме змогу підготувати свій варіант бюджету міста, селища, села, єдиною умовою для прийняття бюджету системою буде його збалансованість.

Запровадження інструментів підвищення ефективності розпорядження бюджетними коштами

Бюджетний регламент

Визначено основні чинники, що впливають на бюджетний процес, оптимальний розподіл функцій, повноважень та відповідальності учасників бюдж. процесу, основні етапи та параметри бюджетного процесу. За результатами дослідження з метою регламентації взаємовідносин між різними учасниками бюджетного процесу підготовлено «Бюджетний регламент для ОМС» - документ, який розроблено з урахуванням положень Бюджетного кодексу України, Податкового кодексу України, Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про доступ до публічної інформації» та інших чинних нормативно-правових актів України, який упорядковує процеси формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, що здійснюються відповідною радою, її виконавчими органами протягом бюджетного періоду, а також регламентує взаємовідносини між різними учасниками бюджетного процесу.

Документом деталізовано та конкретизовано бюджетний процес, визначено організаційно-процедурні питання щодо складання, розгляду, затвердження, виконання, внесення змін, контролю та звітності бюджетів органів місцевого самоврядування, участь зацікавлених сторін.

Бюджетний регламент складається з наступних розділів:

- порядок складання проекту місцевого бюджету (підготовка проекту рішення про місцевий бюджет та матеріалів до нього);
- порядок розгляду та затвердження проекту місцевого бюджету;
- порядок виконання місцевого бюджету (включаючи внесення змін до рішення про міський бюджет);
- порядок звітування про виконання міського бюджету;
- порядок контролю за дотриманням бюджетного законодавства та відповідальність за порушення бюджетного законодавства;
- бюджетний календар (додаток до Бюджетного регламенту).

Поетапно окреслено діяльність з формування та виконання місцевого бюджету з урахуванням відповідних показників. Визначено документи, що подаються на кожному етапі бюджетного процесу. Встановлено основні принципи та вимоги. Документом також вироблено загальну організацію і управління виконанням місцевого бюджету, а також координацію діяльності учасників з питань виконання бюджету.

Регламентом визначається порядок звітування та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, а також відповідальність за порушення бюджетного законодавства. Бюджетним календарем встановлено стадії бюджетного процесу, зміст робіт на кожному етапі, відповідальних виконавців та терміни виконання.

Система моніторингу головних розпорядників коштів (ГРК)

Досліджено порядок складання, розгляду, затвердження кошторисів головних розпорядників коштів, визначено основні вимоги до їх виконання. Визначено організацію діяльності ГРК, порядки складання кошторисів та бюджетних запитів, існуючі процеси, операції, регламенти, структури та розподіл повноважень. Опрацьовано основні показники діяльності ГРК, відповідальних виконавців, робота яких організовується та координується відповідним головним розпорядником бюджетних коштів.

Напрацьовано загальні засади з моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів ГРК, проаналізовано інтеграцію планів діяльності головних розпорядників бюджетних коштів до бюджетного процесу. Окреслено принципи громадського контролю діяльності головних розпорядників бюджетних коштів. Проаналізовано формування прогнозних показників розпорядників коштів нижчих рівнів

виходячи з принципу «оцінка кожної гривні», тобто детальні розрахунки в межах кожного коду економічної класифікації видатків з урахуванням кількісних та вартісних факторів.

Розроблено загальні правила збору, систематизації, проведення аналізу і узагальнення показників діяльності головних розпорядників коштів. Напрацьовано систему визначення ступеня досягнення результатів (цілей) з урахуванням витрат ГРК. Сформовано принципи діяльності ГРК на основі яких повинна здійснюватися їхня діяльність з планування роботи. Проведено аналіз бюджетної звітності ГРК. Визначено етапи управління бюджетними коштами ГРК.

За результатами дослідження встановлено, що основна увага повинна бути зосереджена за наступними напрямками:

- своєчасність затвердження фінансових показників, достовірність і повноту наданої інформації;
- обсяги та склад фактичних та касових видатків в розрізі функціональної та економічної класифікацій видатків;
- обсяги та структура зобов'язань ГРК;
- відповідність змісту паспортів бюджетних програм рішенням про місцевий бюджет;
- виконання результативних показників, достовірність подання інформації.
- динаміка дебіторської та кредиторської заборгованостей та причини її виникнення;
- порушення бюджетного законодавства та застосовані заходи впливу;

Визначено, що для забезпечення належної діяльності ГРК в частині ефективного використання бюджетних коштів повинна проводитися періодична оцінка, що передбачає проведення оцінки виконання окремих функцій, завдань та заходів на періодичній основі.

2.1.2. Поширення кращих практик та реплікація досвіду

У звітному кварталі не здійснювалась діяльність за цим напрямом

2.2. Створено умови та інструменти для доступу ОМС до додаткових фінансових ресурсів

2.2.1. Навчання для посадових осіб ОМС

Школи з проектного менеджменту

В 2016 році, реагуючи на звернення від органів місцевого самоврядування щодо браку компетенцій у підготовці проектів для одержання доступного додаткового фінансування (в першу чергу від ОТГ), ПУЛЬС розпочав серію нових навчальних заходів – Школи з проектного менеджменту - з метою сформуванню у представників органів місцевого самоврядування навички проектного підходу до розвитку своїх громад. Адже вміння написати конкурентну проектну пропозицію є одним із основних чинників спроможності органу місцевого самоврядування залучати грантові і кредитні ресурси від національних і міжнародних організацій та програм у розвиток громади.

Школа з проектного менеджменту - це п'ятиденний тренінг, програма якого передбачає вивчення всього проектного циклу: формулювання проектної ідеї, її втілення в проектній пропозиції, планування бюджету, розгортання, впровадження проекту та звітування за його реалізацію, а також моніторинг результативності виконання. Відбір учасників здійснюється на конкурсних засадах. За підсумками Школи кожний учасник напрацьовує концепцію проекту для своєї громади.

Школа з проектного менеджменту для представників органів місцевого самоврядування, 17-21 жовтня 2016 року, м.Запоріжжя

Учасниками заходу стали 21 представник ОМС, серед яких: заступники голів, керівники та спеціалісти управлінь (відділів) з питань економіки та залучення інвестицій, секретарі та депутати місцевих рад. Загалом було представлено 10 областей.

Навчання провели експерти ГО «Волинський ресурсний центр». Вони розпочали навчання з розгляду типів проектів, джерел фінансування та особливостей роботи з донорами, вивчення особливостей роботи з ДФРР.

Протягом тижня учасники отримали нагоду вивчити весь проектний цикл. У ході тренінгу вивчалась структура проекту з подальшим детальним опрацюванням «проблеми», «мети і завдань проекту», «опису заходів», «очікуваних результатів та моніторингу», «бюджету проекту», «логіко-структурної матриці проекту». Усі лекції супроводжувалися практичними заняттями в малих і великих групах. Програмою тренінгу була передбачена можливість індивідуального консультування кожного учасника з тренером щодо підготовки концепції свого проекту.

Для розширення кругозору, подолання стереотипів учасників і кращого розуміння учасниками можливого спектру ідей місцевого та регіонального розвитку проведено презентацію прикладів проектів різного спрямування, реалізованих в Україні та Польщі. Також приділено увагу практичним аспектам подання готових проектних заявок донору, особливостям впровадження проектів та звітування за проведені заходи.

У рамках отримання практичних навичок учасникам Школи організовано навчальний візит у Веселівську ОТГ, де вони відвідали заклади соціально-культурної сфери, ознайомилися з досвідом управління житловим фондом, а також досвідом розробки і реалізації інноваційних проектів. Гостей ОТГ особливо зацікавив проект «Солар Парк Веселе» щодо будівництва сонячної електростанції на території об'єднаної громади.

Результатом навчання у Школі стала підготовка кожним учасником концепції проектної пропозиції з розвитку своєї громади. При цьому, учасникам було запропоновано протягом тижня удосконалити індивідуальні проекти та надіслати їх тренерам на оцінювання.

Тематика проектних концепцій, підготовлених учасниками: підвищення екологічного виховання населення, впровадження системи роздільного збирання твердих побутових відходів, реконструкція очисних споруд, реконструкція стадіону, створення інтегрованого центру соціальної допомоги та реабілітації, реконструкція парку пам'ятки садово-паркового мистецтва, будівництво системи забезпечення громади якісною питною водою, будівництво нової каналізаційної мережі, реконструкція адмінприміщення під центр надання адміністративних послуг.

2.2.2. Просування доступу до ресурсів

- ... У звітному кварталі на сайті АМУ відкрито рубрику «Ідеї проектів» - промоційної платформи для проектних ідей. Це місце, де громади зможуть представити свої проектні ідеї, які можна оформити в проекти для фінансування або спробувати найти ресурс коштом громадян або благодійних та розвиткових організацій.

... 9 грудня 2016 року в рамках Загальних зборів АМУ проведено Інформаційний ярмарок «Можливості для розвитку громад». Участь у ярмарку взяли представники 14 донорських проектів:

- Програма USAID «Рада»
- Проект USAID ЗМФІ-П
- Проект ПРОМІС
- Проект USAID ДОБРЕ
- Проекту USAID "Муніципальна енергетична реформа в Україні"
- Проект USAID «Єдина громада»
- Проект USAID "Громадяни в дії".
- Міжнародна організація з питань міграції
- Проект «Відкрите місто: посилення участі громадян у розвитку місцевої громади»
- Проект «Е-врядування задля підзвітності влади та участі громади (EGAP)»
- Проект GIZ «Реформа управління на сході України».
- Шведсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»
- Проект ПУЛЬС
- Фонд Солідарності Польщі.

Ідея підтримана учасниками зборів та представниками проектів, подібний захід проводитиметься і надалі.

... Зважаючи на позитивні враження від інформаційного ярмарку на Загальних зборах, було прийнято рішення провести подібний інформаційний захід в рамках національного прес-клубу, що відбувався 20-21 грудня 2016 року в м. Києві. ПУЛЬС організував прес-кафе для журналістів з усієї України та запросив партнерські проекти для презентації своєї діяльності. Участь у ньому взяло 6 партнерських проектів, серед яких:

- Проект USAID ДОБРЕ
- Програма USAID «РАДА»
- Проект USAID "Громадяни в дії"
- Проект USAID «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи- П»
- Проект Уряду Канади «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС)
- Шведсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні».

ОР 3: Спроможність зацікавлених сторін збільшилась

Контекст

Продовжуються децентралізаційні реформи, громади користуються здобутками бюджетної децентралізації, освоюючи збільшені ресурси, триває передача повноважень та функцій. Процес консолідації та формування спроможних громад, що активізувався завдяки акції «Децентралізаційний марафон», результувався першими місцевими виборами ОТГ у грудні (11 та 18). Україна на кінець року отримала 364 ОТГ, які з 2017 року переходять на прямі міжбюджетні стосунки. Важливим завданням залишається просування успіхів реформ, діяльність, яка спрямована як на підтримку новоутворених ОТГ (щоб вчилися на успішних прикладах), так і на мотивацію громад до об'єднання.

ПУЛЬС зосереджує увагу на безпосередніх учасниках процесу реформування - стейкхолдерах реформи на усіх рівнях, серед яких: державні діячі, посадовці місцевого самоврядування, в тому числі об'єднаних територіальних громад, медійники, громадськість.

Проект реалізує комплекс різноманітних навчально-професійних заходів для ОМС, сприяє формуванню у них спроможності освоїти нові повноваження, вчить працювати в нових умовах децентралізації та просувати свої досягнення. Для державних посадовців та парламентарів готуються висновки до проектів НПА, узагальнюються проблеми ОМС та надаються пропозиції з їх розв'язання. При цьому ПУЛЬС надає для ЦОДВ канали поширення меседжів про державну політику щодо реформ. Для ЗМІ комунікаційний компонент Проекту готує та розсилає прес-новини та «гарячі» прес-розсилки, проведено Національний прес-клуб децентралізаційної реформи. Для широкої громадськості поширюються меседжі через різноманітні ЗМІ, друковані та інтернет медіа, соціальні мережі. ПУЛЬС реалізує ТБ та радіoproект.

Проект продовжив активне партнерство з Мінрегіоном (в тому числі в рамках Меморандуму про співпрацю) та формує сприятливе поле для проведення децентралізаційних реформ у регіонах. У всіх областях спільно з регіональними дирекціями АМУ працюють регіональні консультанти ПУЛЬСу за трьома напрямками – місцеві фінанси, правові питання та комунікації. Регіональні відділення АМУ діють як інтелектуально-консультативні осередки змін в областях.

Всеукраїнська акція «Децентралізаційний марафон» (старт якої було проголошено під час XII Українського муніципального форуму, 21 червня, м.Одеса) завершилася у грудні. Відбулося 1323 (з 1000 запланованих) виїзних інформаційно-консультаційних та заходів у потенційно об'єднаних громадах у всіх областях. «Лідери» цієї акції були відзначені під час щорічного заходу для ЗМІ за участь віце-прем'єр-міністра Г.Зубка.

Медійна підтримка Марафону забезпечується через спільний проект Українського радіо та АМУ, в рамках якого двічі на тиждень в ефірі дрогового радіо звучать програми, присвячені заходам в громадах та першим успіхам ОТГ. У мережі фейсбук створено спеціальну сторінку «Децентралізаційний марафон» для оперативного висвітлення й обговорення заходів у громадах. Дописувачами сторінки виступають регіональні консультанти з комунікацій.

ПУЛЬС веде активну діяльність, спрямовану на промоцію децентралізації та об'єднання територіальних громад – на сайті АМУ створено розділ «Успіхи», на каналі АМУ в Ютуб ведеться рубрика «Відеотека успіхів». Ця робота ведеться у співпраці з 24 регіональними консультантами з комунікацій.

У жовтні стартував масштабний ТБ-проект, в рамках якого успіхи ОТГ та експертна позиція АМУ висвітлюється на провідних загальнонаціональних телеканалах.

3.1. ОМС та стейкхолдери знають та спроможні виконувати нові повноваження, що витікають із децентралізаційної реформи

3.1.1. Навчання для ОМС місцевого рівня

Практикуми з застосування законодавства – це одноденні заходи для працівників місцевого самоврядування, які ПУЛЬС проводить у Регіональних відділеннях АМУ. Головна мета – вивчення і роз’яснення застосування законодавчих новацій та чинних законів, обмін досвідом.

Теми практикумів було визначено за результатами моніторингу потреб у навчанні, проведеного РВ АМУ.

У жовтні – грудні 2016 року відбулося 34 практикуми із застосування законодавства, у яких взяли участь 780 посадовців місцевого самоврядування.

Дата, місце проведення, коло учасників	Тема	Інформація про захід
<p>6 жовтня 2016 року Полтавське РВ АМУ м. Горішні Плавні</p> <p>Учасники: міські, селищні, сільські голови, їх заступники, керівники та фахівці структурних підрозділів з питань ЖКГ.</p>	<p>Енергозбереження та термомодернізація в громаді: юридичні аспекти та практичний досвід органів місцевого самоврядування</p>	<p>У ході засідання учасники обговорили новації, що стосуються сфери енергозбереження, поділилися практичним досвідом впровадження енергоефективних програм та проектів в бюджетних установах, проаналізували законодавчі документи, що регламентують цю сферу.</p> <p>Учасникам презентовано практичний досвід Горішньоплавнівської міської ради з модернізації системи опалення комунальних підприємств.</p> <p>На практикумі сформовано рекомендації щодо ведення діалогу з бізнесом і жителями громад щодо доцільності запровадження енергозберігаючих технологій та забезпечення енергетичної незалежності держави.</p>
<p>12 жовтня 2016 року Хмельницьке РВ АМУ м. Хмельницький</p> <p>Учасники: фінансисти об’єднаних територіальних громад, представники міст і селищ, які вже розпочали процес об’єднання.</p>	<p>Правове забезпечення формування бюджету об’єднаної територіальної громади на 2017 рік. Виконання та фінансування делегованих повноважень</p>	<p>В ході практикуму учасники розглянули правові і практичні аспекти формування та виконання бюджетів об’єднаних територіальних громад, написання місцевих бюджетних програм; отримали практичні рекомендації щодо шляхів збільшення доходної частини бюджету через «детінізацію» зарплат та збільшення доходів від сплати за землю. В якості прикладу, слухачам доведені показники виконання бюджету у 2016 році Маківської ОТГ за результатами впровадження бюджетної децентралізації.</p> <p>Учасники отримали корисні поради щодо залучення громадськості до обговорення ставок місцевих податків і зборів; розглянули питання фінансування освіти, охорони здоров’я та комунального господарства в ОТГ.</p>
<p>18 жовтня 2016 року Луганське РВ АМУ</p>	<p>Правове регулювання діяльності Центрив</p>	<p>Під час практикуму розглянуті практичні питання застосування Законів України «Про</p>

<p>м. Северодонецьк</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, представники об'єднаних громад, керівники та фахівці ЦНАПів.</p>	<p>надання адміністративних послуг. Практичний досвід Северодонецької міської ради</p>	<p>адміністративні послуги», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» та інших актів, що регламентують сферу надання адміністративних послуг на місцевому рівні. Учасники обговорили проблемні питання створення та функціонування ЦНАПів. Серед питань, які турбували учасників: вимоги до приміщення для організації роботи ЦНАПУ, підготовка кадрів, особливості розробки і схвалення внутрішніх документів. В цьому контексті учасникам заходу було презентовано досвід роботи Северодонецького Центру надання адміністративних послуг.</p>
<p>20 жовтня 2016 року Миколаївське РВ АМУ м. Миколаїв</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад.</p>	<p>Законодавчі засади та практика організації роботи у системі ProZorro</p>	<p>Під час практикуму місцеві посадовці отримали вичерпну інформацію щодо нормативно-правового регулювання проведення торгів органами місцевого самоврядування. Модератор провів детальний аналіз електронної системи «ProZorro», презентував досвід впровадження подібних систем в Європейському Союзі та окреслив їх роль в забезпеченні прозорості проведення закупівель за бюджетні кошти. В ході навчання обговорено переваги і недоліки роботи на різних акредитованих електронних майданчиках, що діють в системі «ProZorro», вивчено специфіку роботи з інформацією (бібліотеки відкритих даних) та особливості документообігу. Учасники пройшли тестування з проведення допорогових закупівель.</p>
<p>21 жовтня 2016 року Харківське РВ АМУ м. Чугуїв</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад.</p>	<p>Особливості формування місцевих бюджетів на 2017 рік: ключові аспекти і проблемні питання</p>	<p>В ході практикуму учасники проаналізували проект державного бюджету на 2017 рік та окреслили проблеми в сфері місцевих фінансів і можливі шляхи їх вирішення. Фінансисти обговорили загрози для місцевих бюджетів щодо нерівномірності розподілу додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я, фінансування за власний рахунок непедагогічного персоналу та інші. Активна дискусія відбулася при розгляді програмно-цільового методу бюджетування.</p>
<p>25 жовтня 2016 року Вінницьке РВ АМУ м. Вінниця</p> <p>Учасники: заступники міських голів, секретарі міських рад, фахівці, відповідальні за зв'язки з громадськістю, представники органів самоорганізації населення.</p>	<p>Законодавчі засади діяльності органів самоорганізації населення та їх участі у місцевому розвитку</p>	<p>Під час засідання детально вивчено нормативно-правові акти, що регламентують питання взаємодії місцевої ради та її виконавчих органів з органами самоорганізації населення. Зокрема, учасники практикуму ознайомились з досвідом роботи Вінницької міської ради зі створення Асоціації органів самоорганізації населення та результатами її діяльності. В ході навчання презентовано успішні напрацювання КП «Муніципальна поліція» щодо створення безпечного середовища в місті, роботи з правопорушниками,</p>

		впровадження спільних заходів з жителями для вдосконалення благоустрою.
<p>1 листопада 2016 року Кіровоградське РВ АМУ м. Кропивницький</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад, фінансисти ОТГ.</p>	<p>Особливості формування місцевих бюджетів 2017 року. Організаційно - правові основи бюджетного процесу на місцевому рівні</p>	<p>Учасники отримали вичерпну інформацію щодо нормативно-правового забезпечення процесу формування та виконання місцевих бюджетів в умовах децентралізації, системи міжбюджетних відносин, ознайомились з новаціями у фінансовому плануванні. Модератор ознайомив слухачів з процедурою, етапами, термінами формування бюджетного запиту, підготовкою проекту рішення про затвердження бюджету та пояснювальної записки до нього, вимогами до складання річного та помісячного розпису місцевого бюджету.</p>
<p>3 листопада 2016 року Київське РВ АМУ м. Київ</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад.</p>	<p>Законодавче регулювання здійснення публічних закупівель та практика застосування електронної системи ProZorro</p>	<p>Учасники практикуму ознайомились із законодавчими засадами та перевагами застосування системи електронних публічних закупівель «ProZorro», основними принципами функціонування моніторингової системи «DoZorro» та модулем аналітики ВІ «ProZorro». Окремо акцентовано увагу на способах протидії порушенням під час проведення закупівель. В рамках практикуму відбувся міні-тренінг з проведення деяких процедур на одному з електронних майданчиків.</p>
<p>4 листопада 2016 року Львівське РВ АМУ м. Львів</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад.</p>	<p>Практичні аспекти реалізації нового законодавства України у сфері державних закупівель</p>	<p>Модератор заходу розповів про сутність та організаційно-правові засади здійснення публічних закупівель, зупинився на практичних аспектах роботи на різних акредитованих електронних майданчиках, що діють в системі «ProZorro». Учасники практикуму отримали вичерпні роз'яснення та відповіді на запитання щодо: функцій тендерних комітетів, уповноважених осіб, централізованих закупівельних організацій, визначення предмету закупівлі за державним класифікатором продукції та послуг, мультилотових закупівель, специфіки роботи електронних майданчиків, підготовки тендерної документації, строків проведення тендерної процедури, ролі річного плану закупівель.</p>
<p>10 листопада 2016 року, Херсонське РВ АМУ м. Херсон</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, керівники та фахівці структурних підрозділів з економічних питань, землевпорядники.</p>	<p>Земельні ресурси як основне джерело наповнення місцевих бюджетів: законодавчі новації</p>	<p>На практикумі обговорено актуальні питання управління та адміністрування земельними ресурсами на місцевому рівні, розглянуто механізми збільшення надходжень до місцевих бюджетів. Наголошено на економічній доцільності регулярної актуалізації містобудівної документації – генпланів, детальних планів забудови, оцінки земель тощо. Як один із ефективних інструментів збільшення доходів до місцевих бюджетів розглянуто застосування конкурсних механізмів управління земельними ресурсами</p>

		та нерухомістю територіальних громад. Обговорено питання підготовки документації на земельні ділянки, які можуть бути запропоновані інвестору для впровадження інвестиційних проектів.
<p>11 листопада 2016 року Рівненське РВ АМУ м. Рівне</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад.</p>	Законодавчі засади здійснення публічних закупівель для забезпечення потреб територіальних громад	<p>Модератор ознайомила місцевих фахівців з ключовими засадами Закону України «Про публічні закупівлі» та нормативно-правовими документами Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.</p> <p>В ході навчання вивчено основні етапи процедури закупівель: планування процедур закупівель; визначення предмету закупівлі товарів, робіт і послуг; поняття порогів закупівель, етапи допорогових закупівель; відкриті торги, переговорна процедура, конкурентний діалог; функції тендерних комітетів, уповноважених осіб, централізованих закупівельних організацій.</p> <p>На завершення обговорено питання розробки тендерної документації, відповідальність і контроль у цій сфері. Зокрема, розказано про особливості реагування Антимонопольного комітету на скарги учасників публічних закупівель.</p>
<p>15 листопада 2016 року Івано-Франківське РВ АМУ м. Івано-Франківськ</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансових управлінь і відділів місцевих рад, фінансисти ОТГ</p>	Особливості формування бюджету на 2017 рік. Організаційно-правові основи бюджетного процесу на рівні місцевого самоврядування	<p>Учасники практикуму ознайомились з основними напрямками бюджетної політики на 2017 рік, обговорили організаційно-правові аспекти формування та виконання місцевих бюджетів на 2017 рік, отримали фахові рекомендації щодо застосування законодавчих нововведень, обмінялися досвідом.</p> <p>Особливу увагу на практикумі було приділено практичним аспектам формування бюджетних запитів та паспортів програм для новоутворених ОТГ, вибори у яких відбудуться в грудні 2016 року. Тут у нагоді став практичний досвід трьох уже діючих в області ОТГ – Печеніжинської, Старобогородчанської та Верхнянської, представники яких поділились своїми результатами виконання бюджетів у нинішньому році.</p>
<p>16 листопада 2016 року Одеське РВ АМУ м. Одеса</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад, фінансисти ОТГ</p>	Новації методології формування та виконання місцевих бюджетів на 2017 рік	<p>Учасники обговорили питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - новації бюджетного законодавства в частині методології формування, виконання та оцінки ефективності видатків місцевих бюджетів, особливості заповнення та подання бюджетного запиту, - паспорт бюджетної програми та рішення сесії «Про місцевий бюджет» у програмно-цільовому форматі, - порівняльна оцінка результативності бюджетних програм. - обґрунтування управлінських рішень, прийнятих за результатами оцінки бюджетних програм. <p>Особливу увагу було приділено формуванню</p>

		та порядку заповнення бюджетного запиту і паспорту бюджетної програми.
<p>17 листопада 2016 року Тернопільське РВ АМУ м. Тернопіль</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних, сільських голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти профільних управлінь та відділів.</p>	<p>Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері соціального захисту населення. Законодавче регулювання та практика застосування в умовах децентралізації влади</p>	<p>В ході практикуму розглянуто питання законодавчого регулювання соціального захисту та організації надання в громадах соціальних послуг особам, які потребують особливої підтримки; розроблення та виконання відповідних місцевих програм. Модератор проаналізував актуальні питання застосування законодавства щодо надання соціальних пільг, особливості призначення житлових субсидій.</p> <p>Обговорено питання організації надання соціальних послуг в об'єднаній територіальній громаді в умовах децентралізації влади, зокрема, організаційно-правові аспекти створення та роботи відділів соціального захисту в ОТГ, а також територіальних центрів надання соціальних послуг. В цьому розрізі учасникам презентовано досвід роботи територіального центру Підволочиської ОТГ.</p>
<p>18 листопада 2016 року Дніпропетровське РВ АМУ м. Дніпро</p> <p>Учасники: начальники і фахівці фінансових відділів і служб міських рад, фінансисти ОТГ</p>	<p>Законодавче забезпечення бюджетної політики в частині місцевих бюджетів. Особливості формування місцевих бюджетів 2017 року</p>	<p>Модератор поінформував про принципи і особливості формування обласного та місцевих бюджетів на 2017 рік, розповів які галузі будуть фінансуватись за рахунок субвенцій і дотацій.</p> <p>На практикумі розглядалося запровадження програмно-цільового методу при плануванні та виконанні бюджетів, який, як зазначалося, сприятиме вдосконаленню бюджетних і міжбюджетних відносин на місцевому та регіональному рівнях.</p>
<p>18 листопада 2016 року Чернігівське РВ АМУ м. Чернігів</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, заступники, керівники та фахівці структурних підрозділів місцевих рад з питань ЖКГ.</p>	<p>Організаційно-правові засади управління житловим фондом. Особливості створення та функціонування ОСББ</p>	<p>Під час практикуму розглянуто особливості застосування положень Закону України «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку» та зміни внесені на його підставі до Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирних будинків».</p> <p>Разом з учасниками практикуму сформовані рекомендації щодо найбільш поширених ситуацій: створення та функціонування ОСББ, основні напрями співпраці органів місцевого самоврядування з ОСББ, інші.</p> <p>Значну увагу приділено можливостям залучення ОСББ грантових коштів для реалізації енергоефективних заходів.</p>
<p>24 листопада 2016 року Закарпатське РВ АМУ м. Ужгород</p> <p>Учасники: начальники та спеціалісти фінансових підрозділів міських та селищних рад області.</p>	<p>Особливості формування місцевих бюджетів на 2017 рік: законодавчі аспекти та новації</p>	<p>Учасники заходу ознайомились з нормативно-правовим забезпеченням формування дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів, обговорили процедурні питання підготовки, схвалення, виконання та звітності за виконання бюджету.</p> <p>Учасників цікавила тема розподілу медичної субвенції на фінансування первинного і вторинного рівня медичної допомоги. Також піднімалися питання щодо додаткових видатків місцевих бюджетів у 2017 році:</p>

		оплата комунальних послуг та енергоносіїв в установах охорони здоров'я та навчальних закладах, оплата праці обслуговуючого персоналу в навчальних закладах та фінансування пільгового проїзду окремих категорій громадян. На практикумі розглянуто стан виконання бюджетів об'єднаних територіальних громад області – Тячівської та Вільховецької.
25 листопада 2016 року Житомирське РВ АМУ м. Житомир Учасники: міські голови, їх заступники, керівники та працівники ЦНАПів	Впровадження законодавства у сфері надання адміністративних послуг. Практика організації надання адмінпослуг на рівні громади	Під час роботи практикуму учасники глибоко опрацювали нормативно-правову базу, обмінялись досвідом надання нових адміністративних послуг органами місцевого самоврядування. Корисною була тема приведення відомчих нормативно-правових актів до вимог ЗУ «Про адміністративні послуги». Також обговорено зміни до законодавства, що регулюють процедуру державної реєстрації місця проживання фізичних осіб, зміни до законодавства щодо оформлення паспортів громадянина України.
25 листопада 2016 року Чернівецьке РВ АМУ м. Чернівці Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад.	Законодавче регулювання публічних закупівель. Практика застосування системи ProZorro	В ході практикуму розглянуто зміни до законодавства, що регулює процедури закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти. Учасники ознайомилися з новими правилами здійснення тендерної закупівлі. Зокрема обговорено порядок створення комітету з конкурсних торгів, питання розробки тендерної документації; укладання договорів, відповідальності та контролю у сфері державних закупівель. Корисним стало практичне заняття, в ході якого місцеві фахівці ознайомилися з порядком проведення закупівель в електронній системі закупівель ProZorro та практичним використанням веб-порталу ProZorro.gov.ua.
30 листопада 2016 року Черкаське РВ АМУ м. Черкаси Учасники: заступники міських голів, секретарі рад, посадовці, відповідальні за роботу комітетів самоорганізації населення, керівники органів самоорганізації населення.	Правові аспекти взаємодії органів місцевого самоврядування та органів самоорганізації населення	Під час заходу розглянуто механізми підвищення громадської участі на місцевому рівні. Зокрема, мова йшла про формування системи участі населення в управлінні суспільними справами, залучення громадян до вирішення конкретних проблем за місцем проживання. Наголошувалось, що сьогодні надзвичайно важливо поглиблювати взаємодію органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства та впроваджувати з цією метою нові форми місцевої самоорганізації населення. В ході практикуму модератором проаналізовано нормативно-правову базу створення та діяльності ОСН. Слухачі активно обмінялись досвідом співпраці з ОСН та висловили своє бачення щодо розширення такої взаємодії.
30 листопада 2016 року	Актуальні питання містобудівного	На практикумі проаналізовано законодавчо-нормативну базу щодо планування розвитку

<p>Волинське РВ АМУ м.Луцьк</p> <p>Учасники: міські, селищні голови, їх заступники, начальники та фахівці структурних підрозділів з питань ЖКГ, містобудівної діяльності, архбудконтролю.</p>	<p>законодавства. Особливості отримання і виконання повноважень у сфері архітектурно-будівельного контролю</p>	<p>територій, зокрема закони України «Про планування і забудову територій», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про засади державної регіональної політики в Україні» та інші.</p> <p>Учасники отримали корисні рекомендації щодо розробки містобудівної документації різних рівнів, її затвердження і подальшого практичного використання, в тому числі при складанні регіональних та місцевих планів і програм соціально – економічного розвитку. Обговорено практичні аспекти актуалізації містобудівної документації місцевого рівня (генеральних планів населених пунктів, зонінгів, детальних планів територій).</p>
<p>2 грудня 2016 року Херсонське РВ АМУ м. Херсон</p> <p>Учасники: голови ОТГ, їх заступники, секретарі місцевих рад, юристи.</p>	<p>Правове забезпечення становлення об'єднаної територіальної громади</p>	<p>В ході практикуму учасникам надано вичерпну інформацію щодо застосування чинного законодавства в процесі організації роботи об'єднаних громад після перших місцевих виборів.</p> <p>Модератор дав консультації з питань: оформлення документів для реєстрації нової юридичної особи; передачі прав власності об'єднаній громаді; особливостей формування бюджетів; організації взаємовідносин з органами державної влади на районному рівні, організації роботи освітньої, медичної галузей, культури та соціального захисту; кадрового забезпечення та організації роботи виконавчих органів ОТГ.</p>
<p>2 грудня 2016 року Чернігівське РВ АМУ м. Чернігів</p> <p>Учасники: заступники міських голів, керівники інформаційних відділів, фахівці, відповідальні за зв'язки з громадськістю.</p>	<p>Правове забезпечення комунікації органів місцевого самоврядування та громадськості</p>	<p>Під час практикуму розглянуто правове забезпечення взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю.</p> <p>Корисним стало обговорення практики запровадження нових медіа технологій у роботі комунікативних підрозділів органів місцевого самоврядування. Учасники вивчили специфіку підготовки повідомлень та інформаційних матеріалів для розміщення на сайті органу місцевого самоврядування для збільшення відвідуваності ресурсу.</p> <p>Значну увагу було приділено висвітленню досвіду країн ЄС з використання сучасних інформаційних технологій для комунікацій із громадськістю.</p>
<p>13 грудня 2016 року Вінницьке РВ АМУ м. Вінниця</p> <p>Учасники: заступники міських голів, юристи, фахівці, відповідальні за тендерні закупівлі.</p>	<p>Законодавче забезпечення ефективного та прозорого здійснення публічних закупівель органами місцевого самоврядування</p>	<p>В ході практикуму розглянуто законодавчу базу та практику проведення тендерних закупівель в системі ProZorro.</p> <p>Місцеві службовці отримали фахові поради від модератора щодо організації роботи тендерних комітетів, уповноважених осіб, централізованих закупівельних організацій. Також обговорили особливості планування роботи, склад тендерної документації, приділили увагу контролю у сфері публічних закупівель та відповідальності за порушення. Крім цього, учасники відпрацювали формули визначення предметів закупівлі та</p>

<p>13 грудня 2016 року Київське РВ АМУ м. Київ</p> <p>Учасники: начальники та фахівці фінансових відділів і служб місцевих рад.</p>	<p>Особливості формування місцевих бюджетів на 2017 рік: законодавчі аспекти і виклики</p>	<p>мультилотові закупівлі.</p> <p>Під час практикуму було обговорено зміни до податкового та бюджетного законодавства, що стосуються місцевих бюджетів, особливостей та новацій формування місцевих бюджетів на 2017 рік, нові підходи до фінансування галузей освіти та охорони здоров'я. Далі учасники перейшли до обговорення практичних аспектів формування місцевих бюджетів за програмно-цільовим методом. Також презентовано динаміку фінансових показників бюджету Калитянської об'єднаної громади, де із створенням ОТГ відчули значне збільшення надходжень до бюджету, що дозволило опанувати нові повноваження і спрямувати значні кошти на розвиток.</p>
<p>13 грудня 2016 року Одеське РВ АМУ м. Одеса</p> <p>Учасники: заступники міських голів, секретарі рад, фахівці, відповідальні за роботу комітетів самоорганізації населення, керівники ОСН.</p>	<p>Нормативно-правове забезпечення взаємодії органів місцевого самоврядування та органів самоорганізації населення</p>	<p>Під час практикуму активно обговорювалися колізії у процедурі створення та діяльності ОСНів, зокрема, при підготовці та проведенні загальних зборів. Розглянуто основні положення соціальної паспортизації території діяльності ОСНів, джерела додаткових ресурсів на реалізацію ОСНами власних та делегованих повноважень, інші актуальні питання у цій сфері діяльності. Окремо розглядалися механізми активізації участі і залучення жителів до процесів підготовки, прийняття та виконання управлінських рішень в ході реформування місцевого самоврядування.</p>
<p>14 грудня 2016 року Хмельницьке РВ АМУ м. Хмельницький</p> <p>Учасники: заступники голів ОТГ, заступники міських, сільських та селищних голів, представники фінансово-економічних управлінь та відділів місцевих рад</p>	<p>Порядок отримання і використання бюджетних коштів на розвиток інфраструктури об'єднаної громади: процедурні вимоги і практичний досвід</p>	<p>Учасники практикуму обговорили можливості для розвитку інфраструктури об'єднаної громади. Модератор детально розповів про порядок отримання і використання інфраструктурної субвенції, особливості підготовки та подання проектних заявок для отримання фінансування з коштів субвенції. В ході тренінгу модератор дав практичні поради щодо замовлення, виготовлення та оплати документації на створення і модернізацію інфраструктури ОТГ (будівництво доріг, ремонт шкіл, водогонів тощо). Обговорено алгоритм дій ОМС після закінчення будівництва чи оновлення інфраструктурних об'єктів.</p>
<p>15 грудня 2016 року Тернопільське РВ АМУ м. Тернопіль</p> <p>Учасники міські, селищні голови, їх заступники з комунальних питань, керівники та фахівці відділів ЖКГ.</p>	<p>Порядок формування тарифів на житлово-комунальні послуги: законодавчі зміни і особливості впровадження</p>	<p>Учасники практикуму ознайомилися з особливостями державної тарифної політики в сферах водопостачання та водовідведення, централізованого тепlopостачання, поводження з побутовими відходами. Додатково на прохання учасників практикуму модератор зупинився на механізмі формування тарифів на послуги з управління багатоквартирним будинком. Також учасників було ознайомлено із практичним досвідом роботи Управління житлово-комунального господарства та екології Тернопільської міської ради.</p>

<p>15 грудня 2016 року Чернівецьке РВ АМУ м. Чернівці</p> <p>Учасники: міські, селищні голови голів, їх заступники, юристи, представники ОТГ.</p>	<p>Правове регулювання та проблемні питання виконання делегованих місцевому самоврядуванню повноважень</p>	<p>Під час практикуму учасники опрацювали нормативно-правову базу та поетапні кроки здійснення делегованих повноважень органами місцевого самоврядування територіальних громад і специфіку звітності з їх виконання.</p> <p>Обговорено проблемні питання, пов'язані з недостатністю фінансово-матеріального забезпечення для здійснення окремих делегованих повноважень.</p> <p>Також було висвітлено особливості здійснення контрольних функцій органами державної влади щодо делегованих органам місцевого самоврядування повноважень. На завершення розглянуто способи оскарження в ході здійснення делегованих повноважень рішень, дій чи бездіяльності як органів місцевого самоврядування, так і органів державної влади.</p>
<p>16 грудня 2016 року Рівненське РВ АМУ м. Радивилів</p> <p>Учасники: заступники міських голів, начальники фінансових управлінь, економісти, головні бухгалтери міських рад.</p>	<p>Місцеві податки і збори. Вплив новацій податкового законодавства на формування і виконання місцевих бюджетів</p>	<p>В ході практикуму учасники розглянули правові і практичні аспекти формування видаткової і доходної частин місцевих бюджетів. Модератор пояснив особливості підготовки місцевих бюджетних програм, звернув увагу на можливість збільшення надходжень до місцевих бюджетів, зокрема за рахунок розширення бази оподаткування для податку на нерухомість та підвищення ефективності управління земельними ресурсами.</p> <p>Відбувся обмін досвідом на тему забезпечення контролю за сплатою місцевих податків і зборів та налагодження взаємодії з органами державної фіскальної служби.</p>
<p>16 грудня 2016 року Запорізьке РВ АМУ м. Енергодар</p> <p>Учасники: міські голови, заступники міських голів, начальники та фахівці структурних підрозділів місцевих рад з питань економіки та залучення інвестицій</p>	<p>Законодавче регулювання діяльності органів місцевого самоврядування з розвитку інфраструктури та створення сприятливого бізнес-середовища</p>	<p>Під час практикуму розглянуто закони та локальні нормативно-правові акти, що регулюють питання взаємодії органів місцевого самоврядування з представниками бізнесу. Обговорено питання державної підтримки бізнесу, стан та перспективи розвитку малого бізнесу в містах області. В цьому контексті вивчено досвід Енергодара у створенні академічного бізнес-інкубатора та агенції місцевого розвитку.</p> <p>Учасники обговорили напрями залучення підприємницьких організацій до розробки та впровадження місцевих програм розвитку малого і середнього підприємництва, реалізації спільних заходів, що сприятимуть покращенню бізнес-середовища у громадах та популяризації підприємницької ініціативи.</p>
<p>20 грудня 2016 року Миколаївське РВ АМУ м. Миколаїв</p> <p>Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад,</p>	<p>Особливості формування місцевих бюджетів на 2017 рік: законодавчі аспекти та новації методології формування</p>	<p>Під час практикуму місцеві фінансисти отримали вичерпну інформацію щодо формування місцевих бюджетів на 2017 рік: джерела надходжень, реверсна і базова дотації, субвенції тощо. Розглянуто норми проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» та зміни до</p>

керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад, фінансисти ОТГ.		законодавчих актів, які забезпечують подальшу реалізацію реформи міжбюджетних відносин. Доведені основні вимоги казначейського обслуговування ОТГ в умовах реорганізації (звітність, перереєстрація рахунків, зарахування податків та зборів на рахунки місцевих бюджетів тощо). Серед учасників практикуму відбулась предметна дискусія стосовно подальшої роботи об'єднаних територіальних громад та взаємодії з ОДА та казначейською службою.
21 грудня 2016 року Луганське РВ АМУ м. Сєвєродонецьк Учасники: заступники міських, селищних голів, секретарі рад, керівники та спеціалісти фінансово-економічних управлінь, відділів місцевих рад.	Законодавчі засади здійснення публічних закупівель та практика застосування органами місцевого самоврядування електронної системи «Прозорро».	Учасники практикуму ознайомились із законодавчим, інституційним та інформаційним забезпеченням системи державних закупівель в Україні. Докладно розглянуто питання: організація закупівельної діяльності тендерним комітетом; планування закупівель; визначення кваліфікаційних вимог до виконавців та вивчення ринку щодо предмету закупівлі; відповідальність голови та членів тендерних комітетів; укладання договору про закупівлю та випадки внесення до нього змін; процедури оскарження та способи врегулювання конфліктів в сфері закупівель. Також розглянуто роботу веб-порталу «Прозорро» та особливості проведення закупівель через акредитовані майданчики.
23 грудня 2016 року Житомирське РВ АМУ м. Житомир Учасники: новообрані голови ОТГ, головні фінансисти та депутати місцевих рад, представники міст, селищ, зацікавлені в об'єднувачих процесах	Перші кроки новоствореної ОТГ. Законодавчі і практичні аспекти	Учасники практикуму ознайомились з практикою впровадження норм чинного законодавства в частині організації роботи новостворених ОТГ. Розглянули питання реорганізації органів місцевого самоврядування, які увійшли до складу утвореної ОТГ; формування бюджету новоствореної ОТГ; механізм передачі районними радами та прийняття об'єднаними громадами об'єктів комунальної власності. Учасники обговорили систему управління освітою, організацію надання первинної медико-санітарної допомоги, отримали рекомендації з питань праці та соціального захисту населення.

3.1.2. Навчання для ОМС обласного та районного рівня

В рамках Суб-угоди з Українською асоціацією районних та обласних рад (УАРОР) та АМУ про організацію та проведення фахових майстерень для представників районних та обласних рад УАРОР протягом звітнього періоду провела 6 фахових майстерень на тему: «Особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації». Тематика навчання була визначена УАРОР шляхом опитування районних та обласних рад, які є її членами. Участь у заходах взяли 122 представники районних та обласних рад.

Дата, місце проведення, коло учасників	Тема	Інформація про захід
--	------	----------------------

<p>18 жовтня 2016 року, м. Львів, Учасники: 20 осіб – представники районних рад Львівської області - голови рад, заступники голів, керуючі справами, начальники відділів з організаційних, загальних, фінансових, економічних питань та бухгалтерського обліку, депутати, експерт з питань місцевих фінансів та бюджетів УАРОР</p>	<p>«Особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації»</p>	<p>Учасники обговорили новації бюджетного законодавства у контексті децентралізації, законопроекти, винесені на розгляд Верховної Ради України, що дозволяють удосконалити механізм формування спроможних громад, посилення матеріальної бази місцевого самоврядування, зокрема, щодо добровільного приєднання територіальних громад; щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад; щодо фінансування підготовки і проведення перших виборів старост, який сприятиме фінансовому забезпеченню перших виборів старост за рахунок державного бюджету. Увагу учасників зосереджено на основних підходах до формування взаємовідносин державного та місцевих бюджетів на 2017 рік, а також на особливостях розрахунку міжбюджетних трансфертів.</p>
<p>19 жовтня 2016 року, м. Чернівці Учасники: 15 осіб – голова обласної ради, представники районних рад Чернівецької області - голови рад, заступники та радники голів, депутати, керуючі справами, начальники відділів юридичного забезпечення та бухгалтерського обліку, начальники фінансових управлінь райдержадміністрацій, експерт з питань місцевих фінансів та бюджетів УАРОР, представник Офісу реформ області</p>	<p>«Особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації»</p>	<p>Представниця УАРОР проінформувала присутніх про реалізацію проекту «ПУЛЬС» та серії фахових майстерень для представників обласних та районних рад. Учасники обговорили особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації, законодавчі акти, що стосуються формування спроможних громад, подані на розгляд Парламенту України. А також про фінансове забезпечення виборів старост в громадах. Під час дискусії учасники надали пропозиції щодо бюджетного законодавства та практичні поради щодо формування спроможних громад.</p>
<p>20 жовтня 2016 року, м. Івано-Франківськ, Учасники: 20 осіб – представники районних рад Кіровоградської області - голови рад, заступники голів, керуючі справами, начальники відділів з організаційних, загальних, фінансових, економічних питань та бухгалтерського обліку,</p>	<p>«Особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації»</p>	<p>Учасники обговорили новації бюджетного законодавства у контексті децентралізації, законопроекти, винесені на розгляд Верховної Ради України, що дозволяють удосконалити механізм формування спроможних громад, посилення матеріальної бази місцевого самоврядування, зокрема, щодо добровільного приєднання територіальних громад; щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад; щодо фінансування підготовки і проведення перших виборів старост, який сприятиме фінансовому забезпеченню перших виборів</p>

депутати, експерт з питань місцевих фінансів та бюджетів УАРОР		старост за рахунок державного бюджету. Крім того, учасники обговорили основні підходи до формування взаємовідносин державного та місцевих бюджетів на 2017 рік, а також на особливостях розрахунку міжбюджетних трансфертів.
10 листопада 2016 року, м. Кропивницький Учасники: 20 осіб – представники районних рад Кіровоградської області - голови рад, заступники голів, керуючі справами, начальники відділів з організаційних, загальних, фінансових, економічних питань та бухгалтерського обліку, депутати, експерт з питань місцевих фінансів та бюджетів УАРОР.	«Особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації»	Учасники обговорили новації бюджетного законодавства у контексті децентралізації, законопроекти, винесені на розгляд Верховної Ради України, що дозволяють удосконалити механізм формування спроможних громад, посилення матеріальної бази місцевого самоврядування, зокрема, щодо добровільного приєднання територіальних громад; щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад тощо. Обговорили також етапи виконання місцевих бюджетів, складання звітності та особливості казначейського обслуговування місцевих бюджетів.
11 листопада 2016 року, м. Черкаси Учасники: 25 осіб – голова обласної ради, представники районних рад Черкаської області - голови рад, заступники та радники голів, депутати, керуючі справами, начальники відділів юридичного забезпечення та бухгалтерського обліку, представники фінансового управління обласної ради	«Особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації»	Одноденну фахову майстерню розпочав Вельбівець Олександр Іванович голова Черкаської обласної ради, який проінформував присутніх про реалізацію УАРОР спільно з АМУ проекту «ПУЛЬС» та серію фахових майстерень для представників обласних та районних рад. Учасники обговорили новації бюджетного законодавства у контексті децентралізації, законопроекти, винесені на розгляд Верховної Ради України, що дозволяють удосконалити механізм формування спроможних громад, посилення матеріальної бази місцевого самоврядування, зокрема, щодо добровільного приєднання територіальних громад; щодо забезпечення державної підтримки добровільного об'єднання територіальних громад; щодо фінансування підготовки і проведення перших виборів старост, який сприятиме фінансовому забезпеченню перших виборів старост за рахунок державного бюджету Увагу учасників зосереджено на основних підходах до формування взаємовідносин державного та місцевих бюджетів на 2017 рік, а також на особливостях розрахунку міжбюджетних трансфертів.
16 листопада 2016 року, м. Полтава Учасники: 20 осіб – представники	«Особливості формування місцевих бюджетів в умовах децентралізації»	Роботу одноденної фахової майстерні розпочала Черкас Оксана Григорівна, керуюча справами Полтавської обласної ради, яка поінформувала учасників про проведення УАРОР спільно з АМУ таких

<p>обласної та районних рад Полтавської області - голови рад, заступники голів, депутати, керуючі справами, начальники відділів з організаційних, загальних, фінансових, економічних питань та бухгалтерського обліку</p>		<p>заходів, та обґрунтувала важливість проекту «ПУЛЬС» для представників органів місцевого самоврядування, особливо в умовах динамічного проведення реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади.</p> <p>Учасники заходу обговорили новації бюджетного законодавства у контексті децентралізації, підняли питання щодо формування бюджетів об'єднаних територіальних громад, у яких перші місцеві вибори призначені на грудень 2016 року. Зокрема, обговорили, як формувати бюджет такої громади, коли бюджет об'єднаної громади зможе отримати прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом та з якого рівня бюджету будуть фінансуватися видатки на утримання закладів середньої освіти та інші заклади на початку бюджетного року.</p>
---	--	--

Наприкінці майстерень проведено анкетування учасників та обговорено рівень досягнення очікувань. Присутні досить високо оцінили якість та змістовність проведення фахових майстерень, а саме вказали на високий рівень проведених заходів, професіоналізм модераторів, корисні роздаткові матеріали. Основною перевагою заходу зазначено викладення наявного матеріалу у систематизованому, зведеному та зрозумілому вигляді. Учасники також висловили думку, що отримана інформація та знання значно допоможуть їм у подальшому для здійснення більш ефективної професійної діяльності.

3.1.3. Навчання бібліотерів як комунікаторів реформ

У звітному кварталі розпочалася активна робота в рамках субгранту IREX. Завершено формування команди проекту в IREX, розроблено детальний робочий план, узгоджено індикатори моніторингу та оцінки впровадження субгранту.

Основним досягненням цього кварталу можна вважати відбір партнерств НДО та бібліотек у 28 громадах для участі у заходах проекту в якості пілотів першої фази. Загалом на оголошений в жовтні конкурс надійшли заявки від 48 партнерств в ОТГ чи громадах, які почали процес об'єднання. Відбір здійснювався з урахуванням мотивації, готовності проводити заходи на місцях та прикладів успішно проведених громадських заходів.

Крім письмової оцінки заявок, представники IREX провели телефонні опитування 19 заявників та відвідали 18 потенційних громад, зустрілися з керівниками громад, бібліотек та громадських організацій, щоб визначити, наскільки високою є мотивація та наскільки вони спроможні проводити заходи проекту. Під час візитів у громади представники IREX провели опитування громадян на тему: “Залучення членів громади у процес прийняття рішень щодо децентралізації на місцевому рівні”. Отримані результати будуть використані для підготовки до навчання представників НДО та бібліотек.

Таблиця 6. Перелік партнерств першої пілотної фази

Область	Назва громади	Бібліотека
Вінницька	Барська ОТГ	Барська районна бібліотека
Вінницька	Вишенківська сільська	Вишенківська сільська бібліотека
Вінницька	Бершадська міська	Бершадська районна бібліотека (бібліотека філія с. Пятківка)
Вінницька	Іллінецька ОТГ	Іллінецька ЦБС
Вінницька	Томашпільська ОТГ	Томашпільська районна бібліотека
Волинська	Голобська ОТГ	Голобська селищна бібліотека та
Донецька	Лиманська ОТГ	Рубцівська сільська бібліотека
Житомирська	Бердичівська міська	Бердичівська міська бібліотека
Житомирська	Тетерівська ОТГ	Тетерівська сільська бібліотека
Закарпаття	Свалявська міська	Свалявська центральна районна бібліотека
Запорізька	Широківська сільська	Широківська сільська бібліотека
Запорізька	Чернігівка сільська	Чернігівська районна бібліотека
Запорізька	Токмацька міська	Міська бібліотека м. Токмак та
Запорізька	Приморська ОТГ	Приморська ЦБС
Запорізька	Лукашівська сільська	Лукашівська сільська бібліотека
Львівська	Новояворівська селищна	Новояворівська бібліотека філія
Львівська	Яворівська міська	Яворівська бібліотечна система
Львівська	Коханівська сільська	Коханівська сільська бібліотека-філія
Сумська	с. Груньська ОТГ	Груньська бібліотека
Сумська	Слоутська сільська	Слоутська сільська бібліотека
Хмельницька	Старокостянтинівська міська	Старокостянтинівська центральна районна бібліотека
Хмельницька	Чорнострівська ОТГ	Хмельницька районна бібліотека
Хмельницька	Меджибізька ОТГ	Меджибізька публічна бібліотека

Хмельницька	Чемеровецька ОТГ	Чемеровецька районна бібліотека
Хмельницька	Новоушицька ОТГ	Новоушицька ЦБС
Хмельницька	Волочиська ОТГ	Волочиська центральна бібліотека
Чернігівська	Кархівська сільська	Кархівська шкільна бібліотека

3.1.4 Навчання представників НДО (спільно з ІРЕХ)

В звітному кварталі діяльності за цим напрямом не здійснювалось.

3.2. Підсилено комунікації та інформування про хід децентралізаційної реформи

3.2.1. Надання ЦОДВ постійних каналів поширення меседжів про державну політику щодо децентралізації та хід реформ у різних сферах

ПУЛЬС надає представникам органів центральної влади комунікаційні канали для поширення важливих повідомлень щодо позиції, планів, намірів у впровадженні децентралізаційної реформи. Важливо, щоб ця позиція була донесена до різних аудиторій – представники органів місцевого самоврядування, ЗМІ, громадськість.

Представники органів державної влади, очолюючи управлінську вертикаль, задають курс державних перетворень. При цьому, вони не завжди активно використовують засоби діалогу та залучення громадськості до прийняття рішень. ПУЛЬС, щоб заповнити цю прогалину, надавав представникам органів центральної влади комунікаційні канали для поширення важливих повідомлень щодо позиції, планів, намірів у впровадженні децентралізаційної реформи. Адже громадськість має право бути поінформованою щодо того, яких змін очікувати.

ПУЛЬС використовує традиційний спосіб для спілкування із зацікавленою аудиторією та для поширення актуальної інформації – новинні повідомлення на сайті. Регулярно здійснювався моніторинг інформаційного простору, а на сайті висвітлювалася найбільш важлива діяльність органів державної влади, публікувалися державницькі рішення, які формували політику у визначальних для ПУЛЬСу сферах реформи. ПУЛЬС поширював стратегічні меседжі, цитати та відео (аудіо) коментарі високих державних службовців та їх за допомогою сайту, який традиційно слугує джерелом неупередженої та актуальної інформації про сферу місцевого самоврядування в Україні. При цьому менеджери з інформування намагалися наблизити та адаптувати інформацію державного службовця, який впроваджує реформу, до рівня розуміння пересічного громадянина.

Різноманітні заходи, що проводив ПУЛЬС за участі представників влади слугують своєрідними каналами поширення меседжів про державну політику «з перших вуст». Заходи проекту є публічними і до участі у них запрошувалися представники ЗМІ. Отже високопосадовці мають добру нагоду поспілкуватися з журналістами, надати коментарі для медіа, роз'яснити позицію органу державної влади та державної політики. Окрім цього, подальше поширення меседжів ЦОДВ відбувалося через матеріали за підсумками заходів, що готувалися представниками ЗМІ та в інформаційних продуктах ПУЛЬСу.

Важливим заходом на центральному рівні за звітний період стала нарада Прем'єр-міністра України В.Гройсмана з розгляду проблемних питань місцевого самоврядування, яка відбулася 6 жовтня. У заході взяли участь міські голови обласних центрів, профільні віце-

прем'єр-міністри, керівники галузевих міністерств та ЦОВ. ЗМІ активно висвітлювали цю подію і в результаті до широкої громадськості було донесено позицію Глави Уряду щодо подальших кроків децентралізації та підтримки вирішення проблем місцевого самоврядування.

Віце-прем'єр-міністр Г.Зубко, який у Уряді відповідає за децентралізацію, за звітний період брав участь у кількох масштабних заходах ПУЛЬСу (Форуми місцевого самоврядування, Школа з децентралізації для молоді, Національний прес-клуб децентралізаційної реформи) в мав можливість перед різноманітною аудиторією просувати децентралізаційну реформу та висловити позицію Уряду щодо подальших кроків.

Всеукраїнський урок місцевого самоврядування, проведений у веб-форматі у співпраці з Американським домом, став першим подібним досвідом АМУ. «Вчителями» виступили Віце-прем'єр-міністр Г.Зубко, голова профільного парламентського Комітету С.Власенко, виконавчий директор АМУ М.Пітцик, які спілкувалися з київськими школярами в залі та учнями майже 300 шкіл, які в режимі он-лайн приєдналися до уроку.

3.2.2 Поширення стратегічних меседжів через різні ЗМІ

У поширенні стратегічних повідомлень важливим є аспект охоплення усього спектру засобів масової інформації, оскільки вони спрямовані на різні типи аудиторій. Проект ПУЛЬС, усвідомлюючи сучасні тенденції комунікації, послуговується соціальними мережами, які перш за все використовуються молоддю (віком від 14 до 35 років). Важливо пояснити молодим громадянам переваги децентралізації, адже у найближчому майбутньому саме вони будуть користуватись її плодами, безпосередньо керуючись тими принципами і нормами, які наразі закладаються.

Окрім соціальних мереж, спеціалісти з комунікацій проекту ПУЛЬС спрямовують свою діяльність і на поширення повідомлень через інтернет-медіа, які на сьогоднішній день продовжують нарощувати аудиторію (наразі користувачами інтернету є 18,4 млн. громадян України) та, за прогнозами експертів, у найближчому майбутньому можуть стати лідером серед засобів масової інформації. Це світова тенденція, яка в Україні також з кожним днем стає усе більш вираженою. Варто зауважити, що онлайн-ресурси залишаються найбільш оперативним та інтерактивним ЗМІ.

Разом з тим, наразі найбільше охоплення та, зазвичай, й ефективність у поширенні потрібної інформації забезпечує телебачення. Проект ПУЛЬС, враховуючи цей факт, забезпечує присутність власних експертів у ефірах широкого спектру телеканалів, доносячи тим самим меседжі, на яких базується проект, до аудиторії (перш за все, середньої вікової категорії). У цьому звітному періоді ПУЛЬС розпочав телевізійний проект, який охоплює чотири загальнонаціональні ЗМІ та випускає в ефір різні за форматом продукти (новинні сюжети, гості в студії, ранкові ефіри). Завдяки цьому досягається різноманітність аудиторії, яка отримує інформацію про мету і результати децентралізаційної реформи.

Завдяки друкованим ЗМІ проект ПУЛЬС прагне привернути увагу до необхідності впровадження децентралізаційної реформи людей похилого віку. Акцентується увага на невідворотності та необхідності змін. Ілюструються позитивні зміни, які вже є, та прогнозуються, шляхом порівняння та синтезу, переваги реформи у майбутньому.

У свою чергу, меседжі, які ми поширюємо за допомогою радіо, орієнтовані на сільських жителів. Це важлива сторона комунікаційного процесу, оскільки у процесі реформування села відіграють одну з ключових ролей.

Для постійного доступу ЗМІ до найсвіжішої інформації про хід децентралізаційної реформи, на сайті діє стрічка новин, яка щодня оновлюється. Це своєрідний банк інформації, який часто стає джерелом для матеріалів журналістів та інформування представників органів місцевого самоврядування. Крім того, для ЗМІ на сайті створено спеціальний розділ, де можна знайти контакти менеджера з комунікацій, список спікерів з вказанням питань, які вони коментують, прес-релізи та прес-анонси.

На центральному рівні:

Заходи та продукти для ЗМІ

Національний прес-клуб децентралізаційної реформи:

«Децентралізація: підсумки та досягнення 2016 року, завдання на наступний рік»
20-21 грудня 2016 року, м. Київ

Національний прес-клуб вже має свою традицію, бо в 2016 році проведений втретє. Участь у заході взяли представники місцевих та регіональних медіа (друковані, інтернет, ТБ, радіо) із 24 областей України, регіональні консультанти проекту. Відкрив засідання прес-клубу Віце-прем'єр-міністр України – Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г.Зубко.

На засіданні Національного прес-клубу офіційно фінішував Децентралізаційний марафон 2016, в рамках якого протягом шести місяців 2016 року регіональними консультантами проекту здійснено 1320 виїздів в потенційній ОТГ. Відзнаки лідерів марафону одержали:

- ... Лідером «Децентралізаційного марафону-2016» за кількістю проведених заходів та зустрічей стало Івано-Франківське регіональне відділення АМУ. Проведено 96 заходів.
- ... Лідером «Децентралізаційного марафону-2016» за кількістю ОТГ, що вийшли на вибори у 2016 році стало Житомирське регіональне відділення АМУ. У Житомирській області перші вибори 11 та 18 грудня провели 22 громади.
- ... Лідером «Децентралізаційного марафону-2016» за кількістю наданих консультацій став консультант з питань бюджету у Волинській області В.Гром, який надав 280 консультацій.
- ... Лідером «Децентралізаційного марафону-2016» за активні комунікації та краще висвітлення акції стала консультант з комунікацій в Одеській області Є.Генова.

Далі Г.Зубко розповів журналістам про стан реалізації секторальних реформ та конкретних здобутків, що їх отримали територіальні громади, які пішли на об'єднання в 2015 році. Розповідаючи про здобутки децентралізації за 2016 рік та плани на 2017 рік, Віце-прем'єр підкреслив, що Асоціація міст України є партнером Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства, інституцією, яка активно та, що дуже важливо, конструктивно долучається до підтримки децентралізації. Свідченням цього є те, що саме завдяки налагодженій співпраці та активній комунікації між представниками місцевого самоврядування, виконавчої влади та Асоціації було розроблено стратегії секторальних реформ, які повинні стати якісно новим етапом децентралізаційної реформи. На часі напрацювання планів дії до стратегій.

Далі захід продовжився у форматі дискусій аналітиків та консультантів ПУЛЬСу з медійниками на теми секторальних реформ: «Як нова якість послуг створить нову якість життя для кожної родини?» та «Як задіяти нові повноваження та ресурси, щоб громади стали самодостатніми, а життя у них – комфортним?».

Другий день заходу був організований у форматі прес-кафе для журналістів на тему: «Як міжнародні проекти допомагають Україні впроваджувати реформи?». Учасникам були

презентовані міжнародні Проекти, які працюють в Україні у сфері розвитку демократії та децентралізації: Проект USAID ДОБРЕ; Програма USAID «РАДА»; Проект Уряду Канади «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС); Проект USAID «Громадяни в дії»; Проект USAID «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи»; Шведсько-український проект «Підтримка децентралізація в Україні».

Прес-новини

Для ЗМІ регулярно готуються та розсилаються прес-новини, за потреби здійснюється термінова прес-розсилка «Гаряча тема». База адрес, що була сформована протягом попередніх років, постійно оновлюється та вивіряється. Отже, сьогодні загальна кількість адресатів прес-розсилок сягає більше 300.

За звітний період здійснено 13 розсилок прес-новин та п'ять «гарячих» розсилок:

5 жовтня - «Розпорядження Уряду: 30 млн грн буде перерозподілено з держбюджету до місцевих бюджетів на проведення перших виборів в ОТГ у грудні»;

- 0 18 жовтня - «Скасування пайового внеску забудовника у розвиток інфраструктури населеного пункту розбалансиє місцеві бюджети та поглибить корупцію» (посилання та статтю на Українській правді);
- 0 4 листопада – «Парламент прийняв Закон «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії» (законопроект 5273);
- 0 8 листопада - «Хід бюджетної реформи: порівняння власних доходів і видатків місцевих бюджетів по роках»;
- 0 21 грудня - «В Державному бюджеті України на 2017 рік передбачено 5 млрд грн на погашення заборгованості з різниці в тарифах»;
- 0 29 грудня – «АМУ заявляє про зниження фінансової спроможності місцевого самоврядування у 2017 році».

Висвітлення позиції АМУ та діяльності Проекту у ЗМІ

Радіо ефіри

Вийшло три радіопрограми:

24 листопада – участь аналітика АМУ О.Гарника в ефірі на радіо «Голос столиці». Тема: «Стан ЖКГ в Україні».

7 грудня – участь аналітика АМУ В.Пархоменка в ефірі радіо «Голос столиці». Тема: «Формування об'єднаних громад».

26 грудня – участь аналітика І.Онищука в ефірі Національного радіо на тему Держбюджету-2017.

ТВ ефіри

Діяльність АМУ висвітлювалась в 6 телепередачах на таких каналах:

4 листопада – участь аналітика ПУЛЬСу І.Онищука у програмі на Першому Національному «Віра, надія, любов» на тему фінансування освіти.

15 листопада – коментар аналітика ПУЛЬСу І.Онищука для програми «Факти» на ICTV на тему депозитних рахунків міст.

22 листопада – участь Першого заступника виконавчого директора АМУ О. Слободжана у програмі «Актуальне інтерв'ю» на ТВ Галичина (Івано-Франківськ), тема «Особливості децентралізаційної реформи в Івано-Франківській області».

2 грудня – участь Першого заступника виконавчого директора АМУ О. Слободжана у ефірі програми «Шустер Live» на каналі 3S за темою тарифів на тепло.

25 грудня – коментар аналітика ПУЛЬСу О.Гарника телеканалу «Об'єктив» (Харків) та тему стан ЖКГ.

28 грудня – участь Першого заступника виконавчого директора АМУ О. Слобожана у програмі на Громадському ТБ на тему «Як будуть виконуватися місцеві бюджети у 2017 році».

Друковані та електронні ЗМІ

Інтерв'ю та коментарі експертів ПУЛЬСу на тему децентралізаційних реформ були висвітлені у 37 публікаціях у друкованих ЗМІ та Інтернет медіа. Загалом за квартал зафіксовано понад 350 згадувань АМУ у ЗМІ, на сайтах державних органів влади та міських рад.

В числі тих, хто писав про Асоціацію такі авторитетні ЗМІ як РБК-Україна, Дзеркало тижня, Урядовий кур'єр, ICTV, Лівий берег, Interfax-Україна, УНІАН та інші. Так широкого розголосу у центральних ЗМІ набула зустріч Прем'єр-міністра В.Гройсмана з представниками АМУ у жовтні, зокрема 6.10 вийшла стаття в «Урядовому кур'єрі». У «Дзеркалі тижня» 29.10 вийшла стаття щодо позиції АМУ у питанні реструктуризації боргів теплокомуненерго перед НАК Нафтогаз. 18.10 на "Українській правді" (Економічна правда) вийшла стаття першого заступника виконавчого директора АМУ О.Слобожана «П'ять міфів про скасування пайової участі забудовників у розвитку міст». УНІАН 24.11. опублікувало статтю АМУ та МОЗ синхронізують дії у реформуванні охорони здоров'я. Газета «Хрещатик» 12.12 опублікувала позицію АМУ у статті «В.Кличко: децентралізація має бути реальною, щоб люди на місцях відчували реальні результати».

Телевізійний проект

АМУ в рамках ПУЛЬСу у співпраці з медіа-агентством реалізує телевізійний проект ПУЛЬС РЕФОРМ.

Головна мета – забезпечення медіа-підтримки децентралізаційних процесів в Україні, демонстрація переваг та перших результатів реформ на прикладі успішних громад, сприяння формуванню позитивного іміджу та громадської підтримки реформи з децентралізації. Проект розпочався у жовтні .

Для охоплення якнайширшого кола глядачів трансляція ТБпродуктів ведеться на різноманітних за аудиторіями та форматом телеканалів у прайм-тайм:

- 0 на 5 каналі та 112 каналі новинні сюжети про успіхи об'єднаних територіальних громад
- 0 на ТРК ЕРА «Гість в студії» у ранковій програмі
- 0 на ICTV у програмі «Ранкова кава» інтерв'ю гостя або сюжет про життя громади.

За звітний період телефір вийшли 30 програм: 19 новинних сюжетів про успіхи об'єднаних громад та 11 гостьових програм за участі експертів АМУ.

Жовтень

ICTV

19 жовтня. Програма «Ранкова кава» за участю першого заступника виконавчого директора АМУ О. Слобожана. Тема: актуальність децентралізаційної реформи.

25 жовтня. Програма «Ранкова кава» за участю директора Центру аналізу та розробки законодавства АМУ Я.Рабошука. Тема: фінансова децентралізація.

27 жовтня. Новинний сюжет про успіхи Кіптівської ОТГ (Чернігівська область).

5 канал

20 жовтня. Новинний сюжет про успіхи Тетерівської ОТГ (Житомирська область).

26 жовтня. Новинний сюжет про успіхи Калинівської ОТГ (Вінницька область).

112 канал:

25 жовтня. Новинний сюжет про успіхи Макіївської ОТГ (Чернігівська область).

26 жовтня. Новинний сюжет про успіхи Балтської ОТГ (Одеська область).

ТРК «ЕРА»

13 жовтня. Програма «Гість у студії» за участю виконавчого директора АМУ М.Пітцика. Тема: мета та перші підсумки децентралізаційної реформи.

21 жовтня. Програма «Гість у студії» за участю директора Центру аналізу та розробки законодавства АМУ Я.Рабошука. Тема: фінансовий стан підприємств ЖКГ.

25 жовтня Програма «Гість у студії» за участю першого заступника виконавчого директора АМУ О.Слободжана. Тема: результати бюджетної децентралізації.

Листопад**ІСТV**

3 листопада. Новинний сюжет про успіхи фінансової децентралізації у Вінниці.

10 листопада. Новинний сюжет про успіхи Вертіївської ОТГ (Чернігівська область).

24 листопада. Новинний сюжет про успіхи Білозірської ОТГ (Черкаська область).

5 канал

8 листопада. Новинний сюжет про успіхи Тетерівської ОТГ (Житомирська область).

15 листопада. Новинний сюжет про успіхи Новокалінівської ОТГ (Львівська область).

112 канал

7 листопада. Новинний сюжет про успіхи Тетерівської ОТГ (Житомирська область).

11 листопада. Новинний сюжет про успіхи Мокрокалігирської ОТГ (Черкаська ОТГ).

ТРК «ЕРА»

4 листопада. Програма «Гість у студії» за участю аналітика АМУ Н.Миколюка. Тема: монетизація пільг.

10 листопада. Програма «Гість у студії» за участю аналітика АМУ Л.Мозгової. Тема: реформування системи освіти в контексті децентралізації.

22 листопада. Програма «Гість у студії» за участю аналітика АМУ В.Мягкохода. Тема: законопроект «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Грудень**ІСТV**

6 грудня. Новинний сюжет про Форум місцевого самоврядування, який відбувся в Івано-Франківську.

13 грудня. Новинний сюжет про Загальні Збори АМУ.

21 грудня. Новинний сюжет про успіхи Великогаївської ОТГ (Тернопільська область).

5 канал

1 грудня. Новинний сюжет про Форум місцевого самоврядування, який відбувся в Харкові.

5 грудня. Новинний сюжет про успіхи Шумської ОТГ (Тернопільська область).

112 канал

7 грудня. Новинний сюжет про успіхи Клесівської ОТГ (Рівненська область).

11 грудня. Новинний сюжет про успіхи Старобогородчанської ОТГ (Івано-Франківська область).

ТРК «ЕРА»

16 грудня. Програма «Гість у студії» за участю аналітика АМУ В.Пархоменка. Тема: перші вибори в ОТГ.

21 грудня. Програма «Гість у студії» за участю консультанта АМУ В.Удовиченка. Тема: законодавче підсилення реформи з децентралізації.

27 грудня. Програма «Гість у студії» за участю першого заступника виконавчого директора АМУ О.Слободжана. Тема: підсумки децентралізації у 2016 році.

Радіопроєкт

АМУ в рамках ПУЛЬСу реалізувала радіопроєкт на Українському радіо на підтримку «Децентралізаційного марафону». Головна мета – висвітлити хід марафону та успіхи об'єднаних громад для широкого кола слухачів по всій Україні. Програми звучали на

Українському дотовому радіо та на хвилі 105.0 FM двічі на тиждень: у середу о 20.30 та у п'ятницю о 12.15. Програми готувалися за сприяння регіональних консультантів з комунікацій проекту ПУЛЬС.

Протягом звітного періоду вийшло в ефір 26 програм, кожна з яких висвітлювала проблеми і здобутки одного регіону з включенням прямої мови представника ОТГ, у таких областях:

5 жовтня – Львівська область
 7 жовтня – Волинська область
 12 жовтня – Дніпропетровська область
 14 жовтня – Рівненська область
 19 жовтня – Запорізька область
 21 жовтня – Миколаївська область
 26 жовтня – Черкаська область
 28 жовтня – Чернівецька область
 2 листопада - Івано-Франківська область
 4 листопада - -Одеська область
 9 листопада – Чернігівська область
 11 листопада – Вінницька область
 16 листопада - Тернопільська область
 18 листопада – Луганська область
 23 листопада - Херсонська область
 25 листопада - Хмельницька область
 30 листопада – Харківська область
 2 грудня - Закарпатська область
 7 грудня - Донецька область
 9 грудня - Київська область
 14 грудня - Одеська область
 16 грудня - Львівська область
 21 грудня - Чернівецька область
 23 грудня - Вінницька область
 28 грудня - Житомирська область (найбільша кількість ОТГ вийшла на перші вибори)
 30 грудня - підсумкова програма за участі першого заступника виконавчого директора АМУ О.Слобожана.

Веб-сайт та соціальні мережі

Сайт АМУ www.auc.org.ua є важливим інструментом інформування широкого загалу про діяльність АМУ, зокрема, й Проекту ПУЛЬС. Цей ресурс є визнаним достовірним джерелом про стан місцевого самоврядування та життя громад, професійної та спеціалізованої аналітики у сфері місцевого самоврядування, децентралізаційної реформи та об'єднання територіальних громад.

Повністю оновлена та модернізована веб-сторінка, яка була запущена у вересні, пройшла тестову експлуатацію і стала більш сучасною, зручною та інформативною для користувача. Зайшовши на головну сторінку – відвідувач бачить стрічку новин (10 публікацій), 5 топ-новин, інтерактивні блоки та інструменти, які відображають багатопланову діяльність проекту.

У розділі «Топ–новини», який одразу привертає увагу відвідувача, розміщуються найбільш актуальні, «гарячі» та важливі новини проекту. У стрічці на головній сторінці публікується інформація щодо:

- розробки експертами ПУЛЬСу законопроектів та підтримка їх прийняття;

- співпраці з парламентськими Комітетами (надання рекомендацій, пропозицій, зауважень, підтримка чи невідтримка законопроектів);
- звернення до вищих органів державної влади з актуальних та проблемних питань органів місцевого самоврядування, підтримки децентралізації;
- участі експертів ПУЛЬСу у публічних заходах, коментарі для ЗМІ;
- висвітлення заходів ПУЛЬСу;
- висвітлення діяльності та заходів регіональних консультантів ПУЛЬСу;
- новин ОТГ та успіхів ОТГ;
- роз'яснення для органів місцевого самоврядування, підготовлені ЦАРЗ;
- висвітлення головних новин у сфері місцевого самоврядування та децентралізації, конкурси та можливості для представників міст та інше.

На сайті передбачено окремий важливий розділ «Децентралізація», який пропонує користувачу перейти до однієї з 10 тематичних платформ. Платформи присвячено та допомагають детально розібратися в галузевих реформах, дають можливість інтерактивного діалогу (інструмент «Обговори з колегою») та отримання експертної допомоги і консультацій (інструмент «Запитай у експерта»). На сайті можна подати пропозицію до діючого законодавства або запропонувати новий законопроект у розділі «Закони». Цілковито новими стали інтерактивні інструменти «Ярмарок ідей» та «Е-петиції». Окремий розділ «Успіхи» розповідає відвідувачу про досягнення та здобутки, які отримали громади в результаті проведеного об'єднання.

При цьому, веб-сторінка АМУ залишається професійним, аналітичним та неупередженим джерелом інформації про місцеве самоврядування в Україні, децентралізаційну та галузеві реформи, проблеми та досягнення міст.

Трафік сайту за квартал:

Жовтень 18 965

Листопад 19 980

Грудень 22 724

З сайту забезпечено перехід на офіційні сторінки у соціальних медіа (Facebook та Youtube), через які також поширюється інформація про децентралізацію та реформу місцевого самоврядування, важливі новини проекту.

Сторінка у Facebook

Сторінка Асоціації у Facebook виконує функцію популяризації теми реформи місцевого самоврядування та проходження децентралізаційних процесів, інформування про діяльність АМУ та проекту ПУЛЬС. В сучасному медіапросторі сторінки у соціальних мережах є одним з важливих каналів комунікації, який дозволяє не лише презентувати події, заходи, продукти та напрацювання, аналітику та новини, а й дає можливість отримання «фідбеку» від інтернет-аудиторії та швидкого поширення «гарячої інформації».

Слід відзначити прогресивне зростання цікавості до сторінки АМУ у Facebook. Особливо велика кількість нової аудиторії «читачів» з'являлась після проведених заходів та публікації нових видань проекту. У звітний період кількість підписників сторінки у Facebook зросла з 3 701 до 4 304.

Важливим індикатором активності АМУ у мережі FB є середнє охоплення дописів за один календарний день, що коливалось в межах 6 тисяч користувачів. Максимальний показник переглядів сторінки за звітний період склав:

- 5 жовтня – 11 867 користувачів, опубліковано Рішення уряду про перерозподіл 30 млн грн місцевим бюджетам на проведення перших виборів в ОТГ та оголошено конкурс на участь у Школі децентралізації для молоді;
- 7 грудня – 7 172 користувачів, опубліковано ряд новин, пов'язаних з відзначенням Дня місцевого самоврядування, зокрема, Указ Президента «Про першочергові заходи з розвитку місцевого самоврядування в Україні на 2017 рік», інформацію про прийняття Парламентом законопроекту №5130;
- 26 грудня – 8 390 користувачів, опубліковано друге оновлене видання ПУЛЬСу «Практичний посібник для ОТГ, який складається з шести модулів (користувачі поширили цю новину 93 рази).

Загалом охоплення всіх дописів АМУ за квартал у Facebook зросло до 150 000 користувачів, що свідчить як про зростаючу довіру аудиторії соцмережі до діяльності та новин Асоціації міст України і проекту ПУЛЬС, так і про збереження інтересу до тематики децентралізації загалом.

Канал на Youtube

Канал АМУ в мережі Youtube вже є звичним джерелом відео інформації та новин про стан місцевого самоврядування, а останнім часом і про хід децентралізаційної реформи. За звітний період регулярно оновлювався розділ «Коментарі експертів і заходи АМУ», де розміщуються актуальні ролики зі ЗМІ. Проводячи моніторинг інформаційного поля, а також організовуючи зустрічі експертів ПУЛЬСу з журналістами телеканалів, забезпечуючи присутність експертів на тематичних передачах, експерти з комунікації проекту додають відповідні відео у розділ «Коментарі експертів і заходи АМУ».

Через канал АМУ на Youtube велася он-лайн трансляція Всеукраїнського уроку місцевого самоврядування, який проводився у веб-форматі 6 грудня.

За звітний період значно поповнилась відеотека «Децентралізація та успіхи реформ». Завдяки регіональним консультантам з комунікацій та просування успіхів, які здійснюють моніторинг місцевих ЗМІ, у цей розділ щотижня по областях додаються відео-новини на тему реформ в області та кращих практик у громадах. Такого роду відеотека є, з одного боку, гарним джерелом інформації про хід реформи, а з іншого – стимулом для громад використовувати досвід інших та долучатись до реформування у країні, об'єднуючись і беручи на себе як додаткові ресурси, так і повноваження.

Окрім цього, у зв'язку із посиленням присутності АМУ та проекту ПУЛЬС на телебаченні у рамках проекту «ПУЛЬС реформ» створено нову відеопідбірку. У плейлисті «ТБ-проект: ПУЛЬС реформ» публікуються відео коментарі експертів АМУ за підсумками участі у програмах на телеканалах 112, Ера, 5 канал та ICTV та сюжети про успішні громади, які також виходять в ефірі цих телеканалів за в рамках ТБ проекту ПУЛЬС РЕФОРМ.

Канал АМУ в мережі Youtube містить 9 відеопідбірок: «ТБ-проект: ПУЛЬС реформ», «Децентралізація та успіхи реформ» (відео поділені за обласним принципом), «Коментарі експертів АМУ», «Акція Децентралізаційний марафон», «Асоціація у ЗМІ», «Соціальні ролики», «Твоя влада» (добірка програм, що виходили у рамках спільного проекту з 5 каналом), «ЗМІСТовна Україна» (підбірка програм, що виходили у рамках спільного проекту з телеканалом ТОНІС та УТ-1). На відеоновини АМУ підписано 71 користувач мережі.

Видання Проекту

Таблиця 7. Видання проекту

Назва видання	Цільова аудиторія	Опис
Щомісячне друковане видання «Вісник АМУ»	Громади-члени АМУ, організації-партнери АМУ	<p>№ 135, жовтень. У розділі ПУЛЬС РЕФОРМ опублікована стаття про зустріч Правління АМУ з головою Уряду В.Гройсманом (6.10.16).</p> <p>№ 136, листопад. У розділі ПУЛЬС РЕФОРМ подано аналітичний матеріал про роботу Регіональних форумів у Івано-Франківську та Харкові «Секторальні реформи у призмі децентралізації».</p> <p>№137, грудень. У розділі ПУЛЬС РЕФОРМ публікується матеріал про Національний прес-клуб децентралізаційної реформи на тему: «Децентралізація: підсумки та досягнення 2016 року, завдання на наступний рік», який ПУЛЬС провів 20-21 грудня у Києві. Всі випуски поширено в друкованому вигляді та розміщено на сайті.</p>
Електронний дайджест «ПУЛЬС РЕФОРМ»	Міжнародні організації та проекти міжнародної технічної допомоги, партнери Проекту	<p>Двомовне щотижневе видання презентує діяльність Проекту за тиждень та новини. Видання складається з двох основних розділів «Проект ПУЛЬС в дії» та «Децентралізація і галузеві реформи: події та новини». Матеріали готуються у п'ятницю, розсилка відбувається на початку наступного тижня. Списки розсилки постійно оновлюються. Так україномовна версія розсилається партнерам АМУ, представникам органів державної влади та парламентських комітетів, з якими співпрацюють аналітики ПУЛЬСу, англomовна версія надсилається у більше 60 адрес міжнародних організацій.</p> <p>За звітний період поширено 13 дайджестів.</p>

Також серед **видань Проекту**, випущених у звітному періоді слід назвати такі:

Матеріали Школи з децентралізації для молоді - збірка презентацій аналітиків ПУЛЬСу за всіма аспектами діяльності місцевого самоврядування та секторальних реформ (листопад).

Книга секторальних стратегій – містить дев'ять стратегій напрацьованих ПУЛЬСОМ. Була презентована та обговорювалась підчас Форумів місцевого самоврядування у Івано-Франківську та Харкові (листопад).

Книга успіхів – збірка успішних прикладів діяльності об'єднаних територіальних громад. Була презентована учасникам Національного прес-клубу децентралізаційної реформи (грудень).

На місцевому рівні:Прес-клуби та заходи для ЗМІ в бібліотеках

Діяльність за цим напрямом не здійснювалась

Поширення успіхів на місцевому ТБ, радіо, пресі

Одним із основних напрямків діяльності ПУЛЬСу є збирання та просування історій успіху реформ місцевого самоврядування та децентралізації. Така діяльність та поширення цих інформаційних продуктів у регіональних ЗМІ відбувається у співпраці з регіональними консультантами ПУЛЬСу з комунікацій. Завдяки їх контактам з місцевими друкованими ЗМІ, телеканалами та радіо створюються та поширюються відповідні інформаційні продукти. Основний тематичний акцент наразі перемістився з досягнень бюджетної децентралізації на висвітлення успіхів ОТГ, реалізацію ними інфраструктурних і розвиткових проектів.

Консультанти з питань комунікацій забезпечують регулярну присутність у місцевих ЗМІ (радіо, ТБ, друковані та інтернет медіа) експертів АМУ, виконавчих директорів, консультантів з питань бюджету та правових питань, голів ОТГ та самі беруть участь у теле- та радіоефірах, пишуть оглядові статті та короткі замітки.

Відео сюжети, які виходять на місцевому та регіональному ТБ розміщуються на каналі АМУ у Youtube, радіопередачі поширюються через соціальні мережі та інші сайти. Історії успіху у текстовому форматі публікуються у місцевих інтернет-виданнях, газетах та поширюються через соціальні мережі АМУ.

Регіональні консультанти ПУЛЬСу з питань комунікацій освоїли навички відеозйомки та відеомонтажу. Раніше ПУЛЬС закупив для них набір відеотехніки та провів професійний тренінг. Відтепер, відвідуючи громади та проводячи інформаційні зустрічі, консультанти самостійно виготовляють за їх підсумками відеосюжети. Їх тематика: проходження акції «Децентралізаційний марафон» в області, підготовка до перших виборів в ОТГ, історії успішних громад, інтерв'ю з головами вже об'єднаних громад. Ці сюжети стають готовим матеріалом для поширення на місцевих телеканалах, які із задоволенням їх транслюють.

За дорученням центрального офісу регіональні консультанти у всіх областях України ефективно та оперативно поширюють у місцевих ЗМІ «гарячі» меседжі, на яких робить акцент Асоціація. Наприклад, протягом звітного періоду у грудні було поширено інформацію про зниження фінансової спроможності місцевого самоврядування у 2017 році та про підготовку оновлених шести підручників – модулів, які будуть корисними для ОТГ. Така інформація, завдяки налагодженим контактам регіональних консультантів з місцевим медіа середовищем, отримує значне поширення у місцевих ЗМІ.

Діяльність 3.3. Населення краще знає про успіхи реформи та більше довіряє місцевому самоврядуванню**3.3.1. Роль офісів реформ: підтримка впровадження децентралізаційної реформи та формування спроможних громад**Офіси реформ

У звітному кварталі в РВ АМУ продовжили працювати Офіси з впровадження реформ – експертні групи у складі трьох регіональних консультантів (з питань бюджету, юридичних питань, комунікацій). Серед основних завдань консультантів:

- Надання консультацій та правової допомоги посадовим особам органів місцевого самоврядування (детальніше в 1.3.1.),
- Допомога у розробці локальних нормативно-правових актів,
- Допомога в обрахунку показників бюджету,
- Мотивування до об'єднання,
- Супровід процесу об'єднання,
- Проведення інформаційно-роз'яснювальних, навчально-консультативних заходів для органів місцевого самоврядування, представників інших зацікавлених сторін,
- Інформування про реформи ЗМІ.

3 вересня ПУЛЬС ввів в практику щотижневі веб-наради з регіональним персоналом: виконавчими директорами та регіональними консультантами. Підсумки роботи в 2016 році та планування на 2017 рік були здійснені на спільній нараді регіональних консультантів проекту 21 грудня 2017 року в м. Києві.

Децентралізаційний марафон

Головним завданням цих груп «агентів змін» у звітному кварталі була реалізація заходів в рамках «Децентралізаційного марафону». У громадах, які ще не об'єдналися, проводилися інформаційні зустрічі, в ході яких директор РВ АМУ та регіональні консультанти ПУЛЬСу (з юридичних питань, з питань бюджету та комунікацій надавали роз'яснення щодо підготовки та проведення об'єднання, консультували щодо напрацювання необхідних документів, інформували про переваги децентралізації тощо. До цих заходів залучалися й представники діючих ОТГ, успіхи яких слугують мотиваційними чинниками процесу.

Станом на кінець грудня відбулося 1323 заходи в близько 1000 потенційних ОТГ. Консультанти проекту відвідали та супроводжували процес об'єднання 127 із 184 територіальних громад, в яких в грудні 2016 року були проведені вибори. Офіційний «фініш» Децентралізаційного марафону та відзначення його лідерів відбулося під час Національного прес-клубу реформ за участі журналістів з усіх регіонів.

Вкрай важливим завданням регіональних консультантів з комунікацій стало просування на рівні свого регіону заходів, які проходять в рамках «Децентралізаційного марафону». Для акумулювання інформації про марафон комунікаційна група Проекту ПУЛЬС веде сторінку «Децентралізаційний марафон» у соціальній мережі Facebook. Інформацію постили 24 регіональні консультанти з комунікацій, завдяки чому забезпечується всебічна інформаційна підтримка «марафону» та інформування громадськості про хід децентралізаційної реформи. Посилання <https://www.facebook.com/decentralization.marathon/?fref=ts>

Водночас з марафоном ПУЛЬС провів конкурс для регіональних та місцевих ЗМІ на висвітлення заходів марафону. Переможці конкурсу були відзначені на засіданнях регіональних прес-клубів та запрошені в Київ на засідання Національного-прес клубу реформ.

Також на цій сторінці публікувалися або перепощувалися публікації регіональних ЗМІ та матеріали про приклади успішного впровадження реформи, позитивні результати об'єднаних громад, такі матеріали слугують ефективним інструментом стимулювання та мотивування громад до об'єднання.

Всеукраїнський урок місцевого самоврядування

6 грудня у переддень Дня місцевого самоврядування АМУ в рамках проекту ПУЛЬС провела Всеукраїнський урок місцевого самоврядування. Захід організовано у співпраці та за технічної підтримки Американського дому.

Мета - підвищення іміджу місцевого самоврядування, поширення ідей децентралізації, побудова діалогу між владою та учнями, освітянами.

Спікерами виступили: Віце-прем'єр-міністр України Г.Зубко, Голова парламентського Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування С.Власенко, Виконавчий директор М.Пітцик.

Учасниками заходу були:

Аудиторія в залі - представники учнівського самоврядування Києва, 60 школярів навчальних закладів Києва, представники Департаменту освіти та науки КМДА.

Он-лайн аудиторія – учні та викладачі 259 навчальних закладів з усіх областей України на он-лайн зв'язку. Відеотрансляція велася на каналі АМУ у мережі Youtube, а також була доступна з сайту АМУ у розділі «відеотрансляції».

Учні, присутні на заході, мали змогу безпосередньо спілкуватися та ставити питання спікерам. А освітяни та школярі на он-лайн зв'язку ставили питання через чат інтернет трансляції.

Перший інформаційно-освітній захід ПУЛЬСу такого формату пройшов успішно. Учні виявили велику зацікавленість у темі розвитку та реформування місцевого самоврядування та участі молоді у розвитку міст. Також школярі цікавилися інструментами співпраці з владою, перспективами децентралізаційної та інших реформ.

ПУЛЬС вважає перший досвід успішним та включатиме подібні заходи до планів діяльності у подальші періоди реалізації проекту.

Школа децентралізації для молоді

7-11 листопада у Києві Асоціація міст України в рамках проекту ПУЛЬС провела Школу з децентралізації для молоді.

Учасниками Школи стали 48 молодих людей з усіх областей України, які працюють в органах місцевого самоврядування або вивчають у вищих суспільні науки.

Протягом п'яти днів слухачі Школи поспілкувались практично з усіма співробітниками ПУЛЬСу, прослухали презентації, взяли участь у практикумах, робочих групах та мозкових штурмах у за такими тематичними модулями:

- 0 Децентралізація: реформа №1.
- 0 Ресурси місцевого самоврядування та можливості для розвитку: фінанси, майно, земля, інструменти та практики МЕР,
- 0 Послуги місцевого самоврядування: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист населення, адміністративні та житлово-комунальні послуги,
- 0 Відкритість та взаємодія з громадськістю,
- 0 Співпраця, мережі, міжнародне партнерство, проекти та обміни.

Справжнім сюрпризом для учасників Школи з децентралізації для молоді став візит Віце-прем'єр-міністра, Міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Г.Зубка, який виступив із вітальним словом перед учасниками Школи.

Урядовець наголосив, що молоді, активні та успішні люди - майбутнє держави, саме тому дуже важливо і надалі продовжувати навчатись та працювати на благо своєї країни. На його думку, Асоціація міст України створює прекрасні можливості для професійного,

інтелектуального розвитку, адже важливо не просто передати владу на місця, потрібно навчити людей, насамперед молодь, ефективно використовувати можливості, які дає децентралізація.

Завершилась Школа врученням сертифікатів, які засвідчують успішне проходження учасниками навчання з організації системи місцевого самоврядування та впровадження децентралізаційної реформи в Україні. Виконавчий директор АМУ М.Пітцик не лише особисто вручив кожному учаснику Школи сертифікат, а й висловив надію на продовження подальшої співпраці між Асоціацією міст України та активною, високоосвіченою та цілеспрямованою молоддю – випускниками Школи з децентралізації для молоді.

3.3.2. Ідентифікація та просування успіхів реформи

Децентралізацію називають одною з найскладніших та найамбітніших реформ в Україні. Вона вплине на якість життя кожного громадянина України. Тому важливим завданням залишається переконувати всіх учасників процесу, а головне – громадян, що цей вплив буде позитивним та корисним. Найефективнішим інструментом у цій справі є наочна демонстрація реальних успішних прикладів. Саме суттєвим сегментом діяльності комунікаційного компоненту ПУЛЬСУ стало поширення та просування успіхів реформ.

В Україні сформовано 364 ОТГ. (У 2015 році пройшли перші вибори у 159 громадах. 11 грудня 2016 року відбулися перші вибори у 41 ОТГ. 18 грудня 2016 року відбулися перші вибори у 142 ОТГ (в одній ОТГ вибори не відбулися, в одній – вони були повторні, оскільки громада розширилася).

Новостворені об'єднані громади перебувають у зоні особливої цікавості щодо їх нового життя. Важливо інформувати громади, що вагаються у прийнятті рішення щодо об'єднання, та медіа-спільноту в очевидних перевагах децентралізації та об'єднання, про реальні факти результативності цих реформ для громад та їх жителів. Поширені через національні та регіональні ЗМІ приклади успішного впровадження реформи та позитивні результати об'єднаних громад - це ефективний інструмент стимулювання та мотивування громад до об'єднання.

ПУЛЬС протягом звітного періоду поширював історії успіху реформ і власними засобами, і з залученням ЗМІ та регіональних консультантів.

На сайті АМУ триває інформаційна кампанія «Ні дня без успіху», в рамках якої щодня у спеціальному розділі «Успіхи» публікується як мінімум одна новина про кращу практику або успішне досягнення громади завдяки децентралізації.

На офіційному каналі у мережі Youtube створено окремий канал, де можна переглянути усі зібрані та згруповані за регіональним принципом відео. Відеотека «Децентралізація та успіхи реформ» ведеться за допомогою регіональних консультантів з комунікацій і постійно поновлюється. Це і передачі, ток-шоу та сюжети на регіональних телеканалах, так і інтерв'ю та записи із регіональних заходів. Відеосюжети висвітлюють переваги та позитиви громад, які вони отримали в результаті об'єднання: нарощення фінансових, можливість залучення коштів державної субвенції та міжнародних донорських коштів, формування стратегій громади, модернізація інфраструктури та об'єктів благоустрою, надання адмінпослуг та відкриття ЦНАПів тощо. Забезпечено перехід на цей ресурс з головної сторінки офіційного сайту, а інформацію поширено серед ЗМІ та регіональних комунікаторів.

Джерелом інформації для підготовки матеріалів про успіхи слугують регіональні бази історій успіху децентралізації та кращих практик громад, які подають регіональні консультанти з комунікацій. Триває технічна робота з розробниками сайту, щоб на базі цієї інформації

сформувані національну базу успіхів (інтерактивний механізм з доступом через Інтернет). Заплановано, що цей інструмент допоможе у всеукраїнському масштабі відслідковувати успішність децентралізаційної реформи, порівнювати з цієї точки зору області, поширювати кращі ініціативи та муніципальні практики, слугуватиме базою контенту для промоції та просування децентралізації.

Протягом звітної періоду регіональні консультанти ПУЛЬСу з комунікацій надали 51 матеріал щодо кращих практик громад та 62 матеріали історій успіхів.

Переважає більшість історій успіху висвітлюють здобутики та позитиви громад, отримані в результаті об'єднання: сталий розвиток громад; модернізація інфраструктури та об'єктів благоустрою; покращення умов для отримання освіти – ремонт шкільних будівель та дитсадків, придбання шкільних автобусів. У переважній більшості історій успіхів наголошується на збільшенні фінансових ресурсів місцевих бюджетів завдяки реформі з децентралізації, можливості залучення коштів державної субвенції та міжнародних донорських коштів тощо. Варто відзначити, що у звітний період суттєво збільшилась кількість історій успіху за тематикою «охорона здоров'я» (відкриття ЦПСМД, ремонт будівель, закупівлю нового обладнання тощо), що свідчить про активізацію реформування медичної галузі в Україні.

Кращі практики ілюструють запровадження громадами (об'єднаними та ті, що не об'єдналися) механізмів ефективного використання збільшеного місцевого бюджету, залучення інвестицій для розвитку інфраструктури та інше. Детально про кількість і тематику матеріалів можна дізнатися з таблиці 8.

Таблиця 8. Кращі практики та історії успіхів громад, наданих до національної бази регіональними консультантами з просування успіхів реформ (липень-серпень 2016р.)

Область	Кращі практики						Історії успіху							
	Кількість	Теми						Кількість	Теми					
		Розвиток громади	ЖКГ	Інфраструктура,	Соціальні послуги	Освіта	Охорона здоров'я		Бюдж децентр	Соціальні послуги	Розвиток громади	Адмін послуги	Освіта	Інфраструктура,
Вінницька	2	1				1	2			1				1
Волинська	2		1		1		2			1			1	
Дніпропетровська	3		1		1	1	3	1				1		1
Донецька	1			1			3			1			2	
Житомирська	3			1	1	1	2	1						1
Закарпатська	2	1	1				2	1				1		
Запорізька	4		1		1	1	3			1	1			1
Івано-Франківська	2			1		1	3				1	1		1
Київська	2				1	1	3			1		1		1

Кіровоградська	1			1			4	1		1	1			1
Луганська	1	1					3		1			2		
Львівська	2		1			1	4			2			1	1
Миколаївська	2	1				1	3				1	1	1	
Одеська	3	1		1		1	3	1		1				1
Полтавська	3			1	2		3		1			1		1
Рівненська	2	1			1		2				1		1	
Сумська	2					1	2						1	1
Тернопільська	2			1	1		2	1						1
Харківська	1			1			2			1	1			
Херсонська	2	1			1		3			1			1	1
Хмельницька	2	1	1				3	1	1				1	
Черкаська	2	1		1			2					1		1
Чернівецька	3		1	2			2			1			1	
Чернігівська	2			1		1	1		1		1			
ВСЬОГО	51						62							

Розділ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ ВПРОВАДЖЕННЯ

- ... У звітному кварталі так і вдалося провести День децентралізації в Парламенті – день голосування за законопроекти, що зачіпають інтереси місцевого самоврядування, що планувався в переддень, а потім в день відзначення Дня місцевого самоврядування 9 грудня. Через це на кінець року залишились не прийнятими зміни в законодавстві про службу в органах місцевого самоврядування, пакет законопроектів щодо стимулювання об'єднання (про приєднання та зміну меж, що міг би відкрити об'єднання навколо міст обласного значення та уможливив об'єднання сусідніх громад з різних районів), неврегульовано питання діяльності старост.
- ... У звітному кварталі Асоціація міст України зіткнулася з труднощами відстоювання зростання надходжень місцевих бюджетів та розширення їхньої податкової бази в частині акцизного податку з роздрібного продажу нафтопродуктів. Бар'єром забезпечення стабільного зростання фінансової спроможності та наповнення дохідної частини місцевих бюджетів виступила пропозиція Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики щодо скасування акцизного податку з роздрібного продажу нафтопродуктів, яка була підтримана Прем'єр-міністром України. Зареєстровані правки та пропозиції до законопроектів про внесення змін до Податкового та Бюджетного кодексів не знайшли підтримки в залі через вагомий вплив позиції Прем'єра. Комітетом ВРУ з питань податкової та митної політики фактично було знехтувано позицією місцевого самоврядування. Залучення ряду народних депутатів з відповідними підготовленими Асоціацією міст України інформаційно-аналітичними матеріалами на засіданнях податкового та бюджетного Комітетів не забезпечили відхилення пропозиції Голови податкового Комітету щодо виключення місцевого акцизу з нафтопродуктів, а лише забезпечили необхідність перегляду відповідного компенсаційного механізму. За пропозицією Мінфіну таким компенсатором виступив перерозподіл 13,44% акцизного податку з виробництва та імпорту нафтопродуктів між бюджетами місцевого самоврядування, що на думку АМУ є не зовсім об'єктивним рішенням та несе ризики недоотримання надходжень місцевих бюджетів. Правки та пропозиції щодо заміни такого механізму на перегляд нормативів зарахування ПДФО не знайшли підтримки в бюджетному Комітеті та не були винесені на голосування в залі. Пропозиції щодо збільшення зазначеного відсотку не набрали необхідної кількості голосів при голосуванні в залі.

Розділ 4. ІСТОРІЇ УСПІХІВ

Завдяки ПУЛЬСу об'єднані територіальні громади отримають належне фінансове забезпечення в 2017 році

Поданий Урядом до Парламенту проект Держбюджету на 2017 рік передбачав суттєве погіршення бюджетного забезпечення об'єднаних територіальних громад. Завдяки зусиллям експертів ПУЛЬСу у схваленому Парламентом Держбюджеті-2017 вдалося передбачити прямі міжбюджетні відносини з Держбюджетом для всіх 366 ОТГ, закріпити дотацію вирівнювання для таких бюджетів в обсязі майже 0,8 млрд. грн., збільшити обсяг інфраструктурної субвенції до 1,5 млрд. грн., виділити додаткову дотацію на здійснення переданих з державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я в обсязі 1,3 млрд. грн., збільшити обсяги на 25,5% освітньої та на 19% медичної субвенцій.

ПУЛЬС домагається зміни підходів фінансування професійно-технічної освіти в містах

В 2016 році фінансування закладів ПТО було віднесено до повноважень міст обласного значення та обласних центрів. Такі зміни були внесені всупереч Концепції реформування місцевого самоврядування і призвели до суттєвого погіршення якості фінансування закладів ПТО. З метою виправлення ситуації, експертами ПУЛЬСу було розроблено низку законопроектів, які схвалив Парламент, але заветував Президент України. Під час схвалення Держбюджету на 2017 рік, ПУЛЬСу вдалося виключити міста обласного значення з механізму фінансування професійно-технічних училищ. Для міст-обласних центрів вдалося передбачити в структурі освітньої субвенції 2,2 млрд. грн. на потреби ПТУ, закріпити окрему бюджетну програму в обсязі 120 млн. грн. для підготовки кадрів в ПТУ, спрямувати 50 млн. грн. у вигляді окремої субвенції місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази ПТУ.

Громади отримали додатковий ресурс для фінансування галузі освіти

На протязі 2016 року Асоціація неодноразово зверталась до Міносвіти та Мінфіну з проханням врегулювати проблемні питання фінансового забезпечення громад в галузі освіти. Внаслідок якісно підготовленої аналітики та активної адвокаційної кампанії ПУЛЬСу, 16 листопада 2016 року Уряд своїм розпорядженням № 827-р спрямував місцевим бюджетам 1,6 млрд. грн. на зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів в містах та ОТГ. Зокрема, 0,8 млрд. грн. для виплат зарплат освітянам, оплату комунальних послуг та енергоносіїв; 0,3 млрд. грн. – для оснащення загальноосвітніх навчальних закладів кабінетами фізики, хімії, біології, географії, математики, навчальними комп'ютерними комплексами з мультимедійними засобами навчання, впровадження енергозберігаючих технологій; 0,2 млрд. грн. – на придбання 130 шкільних автобусів на умовах співфінансування (70% - з держбюджету, 30% - кошти місцевих бюджетів). Для фінансового забезпечення формування освітніх округів в ОТГ окремо передбачено 0,3 млрд. грн.

Органи місцевого самоврядування з 2018 року отримають додаткове джерело доходів

ПУЛЬСом пролобійоване прийняття змін до Бюджетного кодексу, які передбачають закріплення з 01.01.2018 року за місцевими бюджетами 5% рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату. Зарахування буде відбуватись за місцезнаходженням (місцем видобутку) відповідних природних ресурсів в таких обсягах: 2% - до обласних бюджетів; 2% - до районних бюджетів; 3% - до бюджетів міст обласного значення та бюджетів об'єднаних територіальних громад; 1% - до бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів. Прогнозований обсяг додаткових надходжень місцевих бюджетів від цього джерела складе 2,5 млрд. грн.

В Державному дорожньому фонді передбачено кошти для органів місцевого самоврядування

З метою реалізації Концепції реформування дорожньої галузі до Парламенту було подано два законопроекти, які передбачали виокремлення джерел фінансування дорожнього

господарства в окремий Державний дорожній фонд. Кошти Фонду мали розподілятися в таких пропорціях: 62% на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування державного значення (Укравтодор); 35% на фінансування будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення (обласні державні адміністрації); 3% на фінансування заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних програм.

Експертам ПУЛЬСу вдалося переконати народних депутатів спрямувати частину коштів Дорожнього фонду на дороги комунального значення. Прийняті Парламентом закони набувають чинності з 01.01.2018 і передбачають такий розподіл коштів: 5% на фінансування заходів із забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до державних програм; 60% на дороги державного значення; 35% на дороги місцевого значення та комунальні дороги у вигляді відповідної субвенції з держбюджету. При чому частка відповідної субвенції на комунальне дорожнє господарство може складати до 20% її загального обсягу.

На 2017 рік запроваджено спрощену процедуру встановлення місцевих податків та зборів

Для формування Держбюджету на 2017 рік і реалізації рішення щодо підвищення розміру мінімальної заробітної плати до 3200 грн Уряд вніс до Парламенту відповідні зміни до Податкового кодексу. Зміни передбачали перегляд ставок та механізму затвердження місцевих податків та зборів, але не враховували передбачені законодавством часові рамки затвердження відповідних рішень місцевих рад. Відповідно до чинного законодавства муніципалітети мали пройти регуляторні процедури (до 3 місяців часу), а їх рішення могли б застосовуватись лише з 01.01.2018 року. Це б призвело до втрат місцевих бюджетів у 2017 році. Для уникнення цих негативних наслідків і запобігання судових процесів експерти ПУЛЬСу запропонували Податковому комітету спрощений порядок затвердження місцевих податків і зборів на 2017 рік без застосування довготривалих регуляторних процедур оприлюднення рішень місцевих рад. Парламент підтримав зазначені пропозиції і органи місцевого самоврядування змогли затвердити нові правила місцевого оподаткування вже з 01.01.2017 року

Доходи місцевих бюджетів зростуть внаслідок збільшення розміру мінімальних цін на алкоголь
Штучне заниження цін на підакцизні товари протягом 2016 року призвело до недоотримання місцевими бюджетами близько 900 млн грн надходжень від акцизного податку з роздрібного продажу підакцизних товарів (алкогольних напоїв і тютюнових виробів), а також створило сприятливі умови для витіснення з ринку алкоголю легальних виробників-платників податків та зростання збуту нелегальної продукції.

Завдяки адвокаційній кампанії проекту ПУЛЬС Урядом було розроблено та ухвалено постанову №828 від 09.11.2016 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. №957», спрямовану на вирішення цієї проблеми. Встановлення розміру мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв з 3 січня 2017 року сприятиме зростанню надходжень місцевих бюджетів від 5% акцизу з роздрібного продажу алкоголю у обсязі більш як 300 млн грн.

У новому державному соціальному стандарті в сфері фізкультури і спорту враховано інтереси місцевого самоврядування

Відсутність дієвого механізму фінансування делегованих повноважень, разом із необхідністю дотримання державних соціальних стандартів надання публічних послуг викликає численні проблеми, пов'язані із розмежуванням відповідальності та передачею фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення державних соціальних гарантій в усіх секторах соціальної сфери, зокрема, в галузі фізкультури і спорту.

На погодження до АМУ вдруге надійшов розроблений Міністерством молоді та спорту України проект постанови КМУ «Про затвердження державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту».¹ Експерти проекту ПУЛЬС надали Міністерству пропозиції, які представляють позицію АМУ та ОМС щодо: 1) основних визначень (термінів); 2) складових гарантованих державою фізкультурно-спортивних послуг; 3) системи показників моніторингу та оцінки якості послуг; 4) фінансово-економічного обґрунтування витрат місцевих бюджетів на впровадження/виконання нового соціального стандарту в 2017-2021 рр.

Пропозиції експертів проекту ПУЛЬС враховано в новій редакції проекту стандарту.

Ініційовані експертами проекту ПУЛЬС завдання щодо перегляду системи державних соціальних стандартів підтримані Парламентом та Урядом

Непослідовність децентралізаційної реформи проявляється в тому, що Уряд передає громадам усе більше повноважень, не підкріплюючи їх належним обсягом фінансових ресурсів. При цьому щорічно ігноруються вимоги, визначені пунктом 10 Прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу щодо перегляду та удосконалення державних соціальних стандартів і нормативів в частині делегованих повноважень.

Експерти проекту ПУЛЬС домоглися включення до проекту Закону України №5131 від 15.09.2016 р. «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо удосконалення складання та виконання бюджетів)» пропозиції щодо забезпечення Кабінетом Міністрів України до 1 березня 2017 року: 1) проведення інвентаризації нормативних актів, що регламентують застосування галузевих нормативів при здійсненні видатків місцевих бюджетів з врахуванням обсягів фінансових ресурсів; 2) затвердження державних соціальних стандартів і нормативів в описовому та вартісному вигляді за кожним із делегованих державою місцевому самоврядуванню повноважень; 3) внесення відповідних змін до нормативно-правових актів, що регламентують застосування галузевих стандартів надання соціальних послуг та нормативів при здійсненні видатків з місцевих бюджетів.

20 грудня 2016 року Верховна Рада ухвалила зазначений законопроект (Закон України №1789-VIII від 20.12.2016 року), а на засіданні Уряду 11 січня 2017 року було затверджено відповідне протокольне доручення міністерствам та відомствам щодо реалізації норм Закону.

Визначено гнучкий механізм встановлення мінімального розміру орендної плати

Парламентом 21 грудня 2016 року прийнято Закону України № 1797-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо покращення інвестиційного клімату в Україні». Прийняті зміни визначають більш гнучкий механізм встановлення органами місцевого самоврядування мінімальної орендної плати в залежності від розміру земельного податку. Попередня редакція ПКУ передбачала фіксований розмір мінімальної орендної плати (3% від нормативної грошової оцінки земельної ділянки), який не враховував особливості платників податку, зокрема, їх соціальний статус, цільове використання земельної ділянки. Такі норми були фінансово обтяжливі для фізичних осіб – платників такого податку. Органи місцевого самоврядування наполягали на необхідності змін в частині встановлення мінімальної орендної плати в першу чергу для фізичних осіб за земельні ділянки, що використовуються для житлової забудови, особистого селянського господарства, садівництва тощо. Аналогічні зміни пропонувалися Асоціацією міст через розробку та реєстрацію законопроекту № 2575 ще у 2015 році.

Типова форма договору оренди землі удосконалена

¹ Лист Міністерства молоді та спорту України №9432/5.2 від 08.11.2016 р. Вперше проект постанови КМУ «Про затвердження державного соціального стандарту у сфері фізичної культури і спорту» погоджувався в III кварталі 2016 р. (лист Міністерства молоді та спорту України №7096/5-2 від 11.08.2016 р, лист АМУ від 22.06.2016 № 5-261).

Уряд прийняв постанову від 23 листопада 2016 р. № 843 та удосконалив типову форму договору оренди землі. Зокрема, передбачено можливість укладання договору оренди на декілька земельних ділянок одного орендодавця. Крім цього у типовому договорі передбачено обов'язковість перегляду розміру орендної плати: у разі зміни розмірів орендної плати встановлених Податковим кодексом України; у разі зміни нормативної грошової оцінки земельної ділянки, зазначеної у договорі оренди. Запропоновані зміни відповідають численним зверненням Асоціації та органів місцевого самоврядування до органів державної влади.

Створено механізм розблокування розрахункових рахунків комунальних підприємств, розстрочення сплати заборгованості за використані енергоносії, списання нарахованих штрафних санкцій

3 листопада 2016 року Верховною Радою України ухвалено Закон України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії», в розробці та доопрацюванні якого активну участь приймали експерти проекту ПУЛЬС. Так саме завдяки чіткій позиції щодо захисту інтересів територіальних громад, яку відстояли експерти проекту ПУЛЬС під час доопрацювання законопроекту, з нього були виключені положення щодо необґрунтованого нарахування штрафних санкцій та надання органами місцевого самоврядування додаткових гарантій на суму 5 млрд. грн. Таким чином, за активної участі проекту ПУЛЬС вирішені питання розстрочення виплати існуючої заборгованості підприємств теплопостачання, водопостачання та водовідведення шляхом розстрочення погашення заборгованості на строк до 5 років, розблокування арештованих рахунків підприємств, списання всіх нарахованих штрафних санкцій за несвоєчасні розрахунки за спожиті енергоносії та погашення з Державного Бюджету України заборгованості комунальним підприємствам різниці в тарифах.

Органи місцевого самоврядування отримають з Державного бюджету у 2017 році 5 млрд. грн. на погашення заборгованості з різниці в тарифах, що дозволяє вирішити проблему накопичених років боргів держави протягом 2007 -2015

21 грудня 2016 року Верховною Радою прийнято Закон України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» № 1801-VIII, яким передбачено механізм вирішення питання погашення заборгованості з різниці в тарифах. Заборгованість держави перед підприємствами з житлово-комунального господарства з різниці в тарифах почала виникати починаючи з 2007, і поступово накопичувалась по 2015 рік, коли було застосовано новий, економічно обґрунтований, підхід до тарифів. При тому, що станом на початок 2016 року уже накопичилася заборгованість з різниці в тарифах на суму більше 5 млрд. грн., в Державному бюджеті України на 2016 рік не були включені видатки на її погашення. Враховуючи прийняття (за активної участі проекту ПУЛЬС) Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії», який передбачав обов'язок держави погасити існуючу заборгованість, з'явилася можливість вирішити цю актуальну проблему. Тому експерти проекту ПУЛЬС прийняли активну участь у розробці проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2017 рік» та забезпечили включення до нього норми щодо виділення на у 2017 році 5 млрд. грн. на погашення підприємствам житлово-комунального господарства заборгованості з різниці в тарифах.

Вирішено проблему укладення договорів на придбання природного газу для опалення бюджетних установ, зменшено вартість газу для забезпечення опалення та гарячого водопостачання бюджетних установ

З початком опалювального сезону, знову стала актуальною проблема укладення договорів теплопостачальними підприємствами на придбання природного газу для забезпечення опаленням та гарячим водопостачанням бюджетних установ. Окрім того, актуальним

продовжувало залишатися питання щодо закупівельної ціни такого газу. Саме задля вирішення цих проблем, експертами проекту здійснювалася робота щодо внесення необхідних змін до Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2015 р. № 758. Наслідком спільних зусиль центральних органів влади та експертів проекту стало внесення змін до цього Положення шляхом прийняття постанов Кабінету Міністрів України:

- від 5 жовтня 2016 р. № 704, якою визначено обов'язковим укладення НАК «Нафтогаз України» з теплопостачальними підприємствами договорів на придбання природного газу для виробництва теплової енергії та/або надання послуг з опалення та постачання гарячої води установам, що фінансуються за рахунок державного і місцевих бюджетів (за умови відкриття рахунків із спеціальним режимом використання);
- від 14 грудня 2016 р. № 937, якою на НАК «Нафтогаз України» покладено обов'язок до 1 квітня 2017 року реалізувати природний газ теплопостачальним підприємствам (за умови відкриття ними рахунків із спеціальним режимом використання), для потреб опалення та гарячого водопостачання бюджетних установ, за ціною 4 942 тис. грн. за 1 тис. куб. м. (без вартості транспортування і ПДВ).

Таким чином, за участі експертів проекту вдалося вирішити проблему гарантованого забезпечення теплопостачальних підприємств природним газом за нижчою ціною для надання послуг бюджетним установам, що дозволило забезпечити стабільне опалення та гаряче водопостачання та суттєву економію коштів відповідних бюджетів.

Покращено умови оплати праці сільських ОТГ

Для органів місцевого самоврядування ОТГ норми постанови КМУ від 09.03.2006 № 268 «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» щодо призначення надбавки до заробітної плати за високі досягнення службовцям сільських ОТГ виглядали суперечливими.

На запит, направлений АМУ до КМУ в листопаді, Мінсоцполітики своїм листом від 19.12.2016 № 21289/0/2-16/28 роз'яснило, що відповідно до пункту 1 постанови КМУ № 268 умови оплати праці посадових осіб ОТГ визначаються відповідним органом місцевого самоврядування згідно з додатками 50 і 51 до зазначеної постанови з врахуванням змін, внесених постановою КМУ від 24.06.2016 № 386.

Тобто, умови оплати праці посадових осіб рад та їх виконавчих органів ОТГ прирівняні до відповідних умов оплати праці (не тільки щодо визначення розмірів посадових окладів) працівників органів місцевого самоврядування міст обласного значення.

З урахуванням наведеного, надбавка за високі досягнення у праці або за виконання особливо важливої роботи посадовим особам рад та їх виконавчих органів ОТГ, в тому числі сільських, тепер може встановлюватися.

Верховна Рада України у першому читанні прийняла за основу проект Закону України «Про освіту», у якому враховано пропозиції експертів ПУЛЬСу

06 жовтня 2016 року у першому читанні прийнято за основу Верховною Радою України проект Закону України «Про освіту» (№3491-д), що наразі готується до другого читання. Цей законопроект є основним законом у галузі і визначає умови функціонування всіх сфер освіти. Експертом ПУЛЬСу під час підготовки до першого читання було надіслано рекомендації до законопроекту, що були повністю враховані. Зокрема, передбачено на кожному рівні повної загальної середньої освіти різні форми проведення державної підсумкової атестації, у тому числі й зовнішнє незалежне оцінювання; конкретизовано форми освіти дорослих, а саме введено післядипломну освіту; розмежовано поняття атестації та сертифікації педагогічних працівників, забезпечено мотиваційний механізм для проходження сертифікації

педагогічними працівниками. Також у Законопроекті передбачено механізм виявлення порушень принципу «академічної доброчесності» та встановлено відповідальність за його порушення, узгоджено норми щодо забезпечення пільгового проїзду учнів, вихованців громадським транспортом із відповідними нормами статті 32 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Урядом враховано позицію експертів ПУЛЬСу щодо переліку професій загальнодержавного значення

16 листопада 2016 року Уряд прийняв постанову № 818 «Про затвердження переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету». Прийнятою постановою затверджено перелік із 19 професій, підготовка з яких у професійно-технічних навчальних закладах здійснюватиметься з Державного бюджету для місцевих ринків праці, що є важливим, оскільки підготовка інших фахівців у сфері професійної освіти з 2017 року здійснюватиметься за кошти місцевих бюджетів. Експерт ПУЛЬСу готувала висновки до документа та брала участь в узгоджувальних нарадах. У чинній постанові повністю враховано позицію АМУ щодо визначеного переліку професій, зокрема вилучено професію «ювелір», що є комерційною професією і може здобуватись за кошти фізичних осіб та роботодавців.

В основу схваленої Урядом концепції реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» покладено стратегію розвитку галузі освіти, розроблену експертами ПУЛЬСу

02-03 червня 2016 року під час засідання стратегічної робочої групи в галузі «Освіта» було розроблено стратегію розвитку галузі освіти в Україні з урахуванням пропозицій іноземних експертів із Норвегії, Естонії, Фінляндії, Польщі та досвіду досвідчених практиків із різних регіонів. Участь у роботі взяли також представники Міністерства освіти і науки України. Ідеї, озвучені під час зустрічі, було також покладено в основу проекту «Нова українська школа», презентованого МОН у серпні 2016 року. Експерт ПУЛЬСу брала участь в обговоренні концепції, було підготовлено відповідні фахові висновки із зауваженнями, що враховані в документі, зокрема забезпечено поступову модернізацію навчальних закладів, передбачено перехідний період у проведенні державної підсумкової атестації за курс базової середньої освіти, а саме передбачено поступову заміну традиційних іспитів форматом ЗНО.

14 листопада 2016 року розпорядженням Кабінету Міністрів України № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року» визначено систему реформування галузі. Передбачено перехід до 12-річної середньої школи із трирічною профільною школою, що матиме академічне або професійне спрямування. Реформується система управління загальною середньою освітою, зокрема, школа отримує право розробляти і впроваджувати власні освітні програми. Також Концепція передбачає стимулювання особистого і професійного зростання педагога, надання йому академічної свободи, матеріального стимулювання.

Основні напрями реформування «Нової української школи» збігаються з позицією АМУ щодо реформування галузі, викладеною в Стратегії розвитку галузі освіти, що схвалена 22-23 листопада 2016 року на Форумі місцевого самоврядування «Секторальні реформи в призмі децентралізації: освіта, охорона здоров'я, соціальний захист населення, адміністративні послуги» (м. Івано-Франківськ) та затверджена 09 грудня 2016 року рішенням Правління АМУ.

Урядом враховано позицію експертів ПУЛЬСу щодо залучення органів місцевого самоврядування під час формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів у закладах професійно-технічної освіти

14 грудня 2016 року Уряд схвалив методичні рекомендації щодо формування регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів у закладах професійно-технічної освіти. Розпорядження Кабінету Міністрів України 994-р забезпечено єдиний підхід до

формування регіонального замовлення на підготовку кадрів у закладах професійно-технічної освіти, а також визначено шляхи взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування та громадських організацій з питань регіонального замовлення. Експерти ПУЛЬСу наполягли на врахуванні потреб органів місцевого самоврядування під час планування підготовки фахівців та робітничих кадрів у закладах професійно-технічної освіти. Так, органи місцевого самоврядування одержали право на внесення пропозицій щодо формування ОДА регіонального замовлення на фахівців. Це сприятиме плановій підготовці кадрового ресурсу, необхідного для комунальної сфери.

Об'єднані територіальні громади отримали більший ресурс для організації надання якісної первинної медичної допомоги для жителів громад

В 2016 році Міністерство охорони здоров'я України листом до обласних державних адміністрацій рекомендувало розподіляти кошти медичної субвенції, передбаченої для об'єднаних територіальних громад, між видами медичної допомоги - первинною і вторинною - у пропорції 30/70. Міністерство охорони здоров'я пропонувало унормувати саме зазначену пропорцію, внісши 27 грудня 2016 року на розгляд Урядового комітету з питань гуманітарної політики відповідний проект постанови. Асоціація міст України не підтримала вищезазначений проект постанови, зважаючи на те, що запропонований розподіл не може вважатися достатньо обґрунтованим, оскільки, по-перше, на сьогоднішній день так і не затверджені соціальні стандарти і нормативи надання різних видів медичної допомоги в описовому та вартісному вигляді; по-друге, всі об'єднані громади мають різний рівень розвитку медичної інфраструктури, і такий підхід не дозволить забезпечити всім жителям однаково якість надання первинної медичної допомоги. Після консультацій між Асоціацією міст України, Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України було враховано пропозиції АМУ щодо збільшення частини медичної субвенції, яка має залишатися в об'єднаних територіальних громадах для організації надання жителям громади первинної медичної допомоги до 40%. 28 грудня 2016 року Уряд ухвалив відповідну постанову № 1007 «Про внесення зміни до пункту 5 Порядку та умов надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам».

В Державному бюджеті України на 2017 рік враховано позицію міст щодо залишення санаторних закладів в державній власності та утримання їх за рахунок державного бюджету

Проектом Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» (№5000) планувалося передати на фінансування з місцевих бюджетів 30 державних закладів охорони здоров'я, що знаходяться в управлінні Міністерства охорони здоров'я України, без жодного ресурсного збалансування. АМУ виступила категорично проти такої ініціативи, оскільки 27 з 30 цих закладів є санаторними закладами для дітей та підлітків, і хворих на туберкульоз, що належать до високоспеціалізованої медичної допомоги, яка надається за направленням незалежно від місця проживання. Передача санаторних закладів на базовий рівень не відповідає принципам субсидіарності і суперечить Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Цю позицію підтримали також Міністерство охорони здоров'я України і Комітет Верховної Ради України з питань охорони здоров'я. В ухваленому Законі України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» враховано позицію АМУ і міст та залишено на фінансуванні за рахунок державного бюджету 27 санаторних закладів. Інші 3 заклади охорони здоров'я, що передані на фінансування з місцевих бюджетів, є не санаторними, а лікувальними, і обслуговують лише населення відповідних міст. Відповідну норму було також вилучено з проекту Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо удосконалення складання та виконання бюджетів)» (№5131).

Відновлено виплату пенсій посадовим особам органів місцевого самоврядування

У 2015 році Верховна Рада ввела мораторій на виплату пенсій посадовим особам місцевого самоврядування у період служби в органах місцевого самоврядування. У проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 5130, що спільно подавався із проектом Державного бюджету на 2017 рік, передбачалась норма щодо продовження мораторію до кінця 2017 року. Водночас, завдяки зусиллям експертів ПУЛЬСу 6 грудня 2016 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 1774-VIII, яким передбачено виплату пенсій посадовим особам місцевого самоврядування у період служби в органах місцевого самоврядування з 1 січня 2017 року.

Органи місцевого самоврядування звільнено від сплати судового збору під час розгляду справ щодо вирішення питань соціального захисту населення

Верховна Рада України у 2015 році позбавила права органи місцевого самоврядування права безкоштовно подавати судові позови щодо призначення і виплати всіх видів державної соціальної допомоги, компенсації, виплат та доплат. Експерти ПУЛЬСу неодноразово зверталась і до парламенту та міністерств щодо звільнення органів місцевого самоврядування, на які покладено завдання щодо вирішення питань соціального захисту населення, від сплати судового збору. Завдяки зусиллям експертів ПУЛЬСу 6 грудня 2016 року Верховна Рада прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 1774-VIII, яким передбачено звільнення виконавчих органи міських рад, на які покладено завдання щодо вирішення питань соціального захисту населення, від сплати судового збору

Законодавчо закріплена можливість монетизації деяких гарантованих державою пільг

Експерти ПУЛЬСу неодноразово звертались до органів державної влади щодо необхідності вирішення питання монетизації деяких гарантованих державою пільг. Також, Експерти ПУЛЬСу розробили законопроекти щодо монетизації, зокрема, пільги на проїзд та передали їх профільному Міністерству у вересні 2016 року. Але реальних кроків Міністерством не було здійснено. Водночас, профільний парламентський Комітет підтримав позицію щодо необхідності монетизації і у прикінцевих положеннях Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 06.12.2016 № 1774-VIII передбачена монетизація деяких гарантованих державою пільг, у тому числі на проїзд.

Законодавчо врегульовано питання доставки громадянам повідомлень про призначення субсидії за рахунок субвенції з Державного бюджету

У зв'язку зі збільшенням кількості отримувачів субсидій, Кабінет Міністрів України у 2016 році передбачив норму, що доставка громадянам повідомлень про призначення субсидії здійснюється за рахунок субвенції з державного бюджету. Водночас, механізм щодо реалізації цієї норми був відсутній та суперечив Бюджетному кодексу України. Завдяки діяльності експертів ПУЛЬСу парламент прийняв Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 20.12.2016 № 1789 де встановлено, що доставка громадянам повідомлень про призначення субсидії здійснюється за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам.

Органи місцевого самоврядування отримали контрольні повноваження у сферах праці та зайнятості

З метою передачі контрольних повноважень у сферах праці та зайнятості органам місцевого самоврядування, експертами ПУЛЬСу пролобійовано питання щодо внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про місцеве самоврядування». Парламент прийняв відповідні зміни у грудні і з 1 січня 2017 року органи

місцевого самоврядування при здійсненні повноважень у сфері контролю за додержанням законодавства про працю та зайнятість населення можуть проводити перевірки на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності, а також фізичних осіб, які використовують працю найманих працівників, а також складати протоколи про адміністративні правопорушення щодо зазначених питань.

Деякі успіхи територіальних громад (зі збірки успіхів)

ІНФРАСТРУКТУРА

Шишацька селищна ОТГ, Полтавська область

«Громада без околиць» - ОТГ придбала автобуси та забезпечила сполучення між населеними пунктами

Шишацька об'єднана територіальна громада об'єднала 11 сільських та 1 селищну раду – це 75% території району. Трохи більше, ніж за рік після об'єднання Шишацькій об'єднаній територіальній громаді вдалося реалізувати ряд важливих соціальних проектів, на які були спрямовані кошти з державного, місцевого бюджетів, залучена спонсорська допомога.

Автобусним сполученням забезпечено усі населені пункти громади. ОТГ вже придбала два автобуси і планує купівлю третього, встановила нові автобусні зупинки. Створено комунальне підприємство «Техкомунбуд», яке надає послуги та забезпечило новими робочими місцями жителів громади.

РОЗВИТОК ОСВІТИ

Балтська міська ОТГ, Одеська область

Створення Центру профтехосвіти

У Балті, що є центром Балтської ОТГ, планується створення першого в області Центру профтехосвіти для підготовки затребуваних кадрів для Балтського, Кодимського та Савранського районів. Необхідність покращити якість професійно-технічної освіти стала гострою проблемою для цих районів, адже є серйозний брак кваліфікованих кадрів, в той час, як ПТУ щороку випускають фахівців, що не є затребуваними на ринку праці.

Уже підписано тристоронню угоду між Балтським ПТАУ, керівництвом ТОВ «Балтська швейна фабрика» та німецькою фірмою «Team Dress» про проходження професійної виробничої практики студентів на базі підприємства за підтримки німецької фірми. Тепер розпочато роботу щодо створення єдиного Центру професійно-технічної освіти.

Створення такого Центру дозволить обґрунтовано класифікувати затребуваність робітничих професій, визначити ринок праці і направити фахівців після закінчення навчання у професійно-технічних училищах на роботу в Балтському і прилеглих Кодимському і Савранському районах

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Андріївська ОТГ, Донецька область

У громаді на Донеччині виробляють біопаливо

В Андріївській громаді Донецької області відкрили цех з виробництва біопалива. Готова продукція – пелети для твердопаливних котлів. Виробництво запустили за підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) та уряду Японії. За ці кошти провели ремонт ангару та закупили обладнання.

Цех виробляє біопаливо з місцевої сировини: соломи, тирси, соняшникового лушпиння. Пелети ефективніші за вугілля і дрова в 3-4 рази, тепловіддача - на 18% вища, а ціна – нижча, ніж на газ.

Паливом власного виробництва планують опалювати школу, дитячий садок та інші соціальні об'єкти новоствореної ОТГ з трьох сіл. Очікується, що виробництво біопалива скоротить

витрати на опалення місцевої школи та дитячого садка на 30%. Решта готової продукції піде на продаж, а потенційні покупці вже є.

Поява підприємства дає робочі місця, а отже - надію селу, в якому проживає близько 1000 людей.

ПОВОДЖЕННЯ З ТПВ

Сокирянська ОТГ, Чернівецька область

Громада налагодила збір та пресування ПЕТ-пляшок на переробку

У Сокирянах налагодили збір та пресування ПЕТ-пляшок для відправки на переробку до Вінницької області. Місто придбало сміттевоз за 250 тисяч гривень, контейнери для роздільного збору сміття та прес для пластикових пляшок.

Прес обійшовся бюджету у 60 тисяч гривень. Пластикову тару сортуватимуть за кольором, пресуватимуть у тюки вагою по 100-120 кілограмів. Коли їх набереться близько 5-10 тон – відправлятимуть у Вінницьку область на переплавку. Громада очікує, що відправлення ПЕТ-пляшок на переробку стане одним із наповнюючих факторів міського бюджету.

ІНФРАСТРУКТУРА

Гуменецька ОТГ, Хмельницька область

Підвезення дітей до школи - забезпечено!

За формулою розподілу державної субвенції до Гуменецької сільської ОТГ надійшло 10431,6 тис грн.

Громада спільним рішенням виділила сфери, які потребують першочергового вирішення. Зокрема, придбання шкільного автобусу для підвезення дітей до навчального закладу.

На основі фінансових розрахунків, вирішено, що в селі Велике Залісся утримувати школу I і II ступенів є фінансово не вигідним, тому її понизили до I ступеня. Для забезпечення надання якісних освітніх послуг учнів старших класів почали підвозити новопридбаним шкільним автобусом до Гуменецької школи.

Автобус «Еталон» був придбаний за 1 млн 485 тис грн. Ще до кінця цього року Гуменецька ОТГ планує придбати ще один такий автобус.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Веселівська ОТГ, Запорізька область

Місцевий медичний центр надає якісні послуги жителям громади та всього району

Веселівська селищна рада створила власний «Центр первинної медико-санітарної допомоги», який в повному обсязі надає медичні послуги жителям ОТГ. Отримавши медичну субвенцію, а також залучивши кошти з інших джерел, вдалося створити власну медичну установу, до складу якої увійшли: поліклініка сімейних лікарів, 4 сімейні амбулаторії, 3 фельдшерсько-акушерські пункти та 1 фельдшерський пункт на території одного селища і п'яти сіл.

На всіх об'єктах проводиться ремонт приміщень. Покращення умов фінансування також дозволило залучити висококваліфікованих фахівців і, як наслідок, організувати ефективне, оперативне та доступне надання послуг з лікування та профілактики захворювань, невідкладної медичної допомоги для жителів об'єднаної громади. На сьогодні у «ЦПМСД» Веселівської селищної ради хворих обслуговують 4 сімейних лікарів вищої категорії та 2 сімейних лікарів першої категорії.

Усі заклади охорони здоров'я об'єднаної територіальної громади забезпечені необхідним обладнанням.

Хоча від самого початку створення «ЦПМСД» фактично не виконувалось рішення Веселівської районної ради про передачу спільного майна. Без перешкод громада отримала у свою власність тільки ФАПи та амбулаторії, з поліклінікою все виявилось набагато складніше. Лікарі з районного «ЦПМСД» перейшли працювати до селищного фактично без

нічого, не отримавши ні меблів, ні оргтехніки, ні медичного обладнання. Керівництво селища віднайшло можливість забезпечити свій «Центр первинної медико-санітарної допомоги» усім необхідним. «Веселівський центр первинної медико-санітарної допомоги» селищної ради працює у звичному режимі, обслуговуючи не тільки мешканців об'єднаної громади, а й усього району, тому що громадяни звикли довіряти лікарям-професіоналам.

Розділ 5. СПІВПРАЦЯ З ІНШИМИ ПРОЕКТАМИ

Містечко USAID в Чернівцях

1 жовтня проект ПУЛЬС разом з іншими проектами USAID взяв участь у Містечку USAID в Чернівцях та презентував свою діяльність мешканцям міста Чернівці, поширив інформаційні матеріали про децентралізацію тощо.

Засідання комітетів стратегічного та технічного рівнів, Проект ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні»

04 жовтня 2016 року відбулось засідання Керівного комітету Проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». На засіданні обговорювався звіт роботи Проекту ЄС за попередні роки та план роботи на подовжений період роботи. Планом роботи передбачається, завершення існуючих мікро проектів, розробка регіональної структури проекту U-Lead, робота над системою регіональної статистики. Наступного дня відбулось засідання спільної моніторингової групи (технічного рівня) Проекту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні». На засіданні обговорювалось питання виконання індикаторів Угоди про фінансування Програми підтримки секторальної політики – Підтримка регіональної політики України між Європейською Комісією та Урядом України, від яких залежить розмір подальшої фінансової підтримки ЄС відповідно до Угоди. Аналітиком ПУЛЬСу було запропоновано надати Представництву Європейської Комісії в Україні письмову позицію всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування щодо рівня виконання Урядом України показників передбачених Угодою.

Проект ДОБРЕ

Проведено інформаційну зустріч з зв'язку з початком впровадження проекту. Здійснювалось інформування про заходи в регіонах та надіслано план роботи ПУЛЬСу на регіональному рівні та діяльність з потенційними та створеними ОТГ.

Виїзні комітетські слухання з питань стану реалізації законодавства про адміністративні послуги

19 жовтня 2016 року у місті Києві відбулися виїзні комітетські слухання з питань стану реалізації законодавства про адміністративні послуги. Захід пройшов у Центрі надання адміністративних послуг міста Києва. Комітетські слухання проведені за сприяння та підтримки Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «RADA: підзвітність, відповідальність, демократичність», Програм розвитку ООН в Україні, Проекту «Реформа управління на сході України», що впроваджується Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH. У роботі комітетських слухань взяв участь представник проекту ПУЛЬС.

Засідання координаційної групи з розробки законодавства

25 жовтня проект ПУЛЬС організував та провів засідання координаційної групи проектів USAID, які працюють над удосконаленням законодавства. Крім того, засідання робочої групи відвідав представник Ради Європи. Домовилися про координацію дій проектів під час розробки законодавства. Ідея проведення засідань такої групи сподобалася всім присутнім і

представник Ради Європи зауважив, що вона має проходити під егідою Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Старт проекту ДОБРЕ

25-26 жовтня представники проекту ПУЛЬС взяли участь у відкритті проекту ДОБРЕ. Позналилися з керівником проекту ДОБРЕ та новим керівником Фонду міжнародної солідарності. Взяли участь у роботі тематичних груп Асоціації сільських та селищних рад, NDI – гендерної рівності, а також з питань залучення медіа до висвітлення питань децентралізації влади.

Програма «Спільноти практиків» Ради Європи

На прохання проекту ПУЛЬС надав інформацію про хід впровадження децентралізаційної реформи в Україні та практики взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю.

Круглий стіл «Е-парламент: нові ресурси для участі громадян в законодавчому процесі», що провидить проект USAID RADA

30 жовтня 2016 в рамках проекту USAID RADA проведено круглий стіл «Е-парламент: нові ресурси для участі громадян в законодавчому процесі» на якому презентував нову електронну систему з громадського обговорення законопроектів. У заході слухань взяв участь представник проекту ПУЛЬС.

Співпраця з SKL

В листопаді проведено робочу зустріч з делегацією Шведської асоціації місцевих і регіональних влад, що перебувала в Україні в рамках планування діяльності Компоненту II проекту Проект U-LEAD з Європою. Представники ПУЛЬСу презентували діяльність проекту в регіонах, окрему увагу під час дискусії були приділено обговоренню паспорту сфери «Адміністративні послуги та електронне врядування в органах місцевого самоврядування».

Координація проектів, які працюють в сфері децентралізації

10 листопада проект ПУЛЬС взяв участь у Координаційній зустрічі робочої групи проектів, які працюють в сфері децентралізації. Зустріч відбулася у Міжнародному республіканському інституті. Представники проектів повідомили про результати діяльності проектів та найближчі плани.

Співпраця з Центром інноваційної освіти «Про.Світ»

11 та 18 листопада 2016 року експерт ПУЛЬСу взяв участь у ролі експерта з освітніх питань у зустрічах-фасилітаціях «Кроки у проблемних питаннях для опорних шкіл» (проект Центру інноваційної освіти «Про.Світ»). Зустрічі проходили у форматі «світового кафе», на захід були запрошені директори опорних шкіл, педагогічні працівники, представники МОН. Порушувались актуальні питання з організації діяльності освітніх округів. Педагогічні працівники формулювали найактуальніші, на їхню думку, питання, а саме щодо забезпечення автономії опорних шкіл, можливості директорів вирішувати кадрові питання, сертифікації, фінансування опорних шкіл, функціях органів управління освітою та захисту педагогічних працівників. Експерт ПУЛЬСу виступив щодо системи фінансування опорних шкіл у 2017 році, прокоментував зміни, що очікуються в законодавстві. Поділився досвідом роботи з педагогічними працівниками та зауважив про необхідність забезпечення нормативно-правовими документами шкіл, оскільки не всі об'єднані територіальні громади мають у своїй структурі органи управління освітою та відповідних фахівців.

Співпраця зі Шведсько-українським проектом «Підтримка децентралізації в Україні»

15 листопада 2016 року аналітик ПУЛЬСу взяв участь у ролі доповідача групи 1 «Фінансування освіти» в рамках Сесії III на конференції «Україна на шляху децентралізації»

освіти» (Шведсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні»). Модератором групи був Я. Герчинський, експерт шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні». Доповідав заступник Міністра фінансів України С. Марченко про напрями фінансування галузі у 2017 році. Співдоповідачем був директор Департаменту видатків бюджету гуманітарної сфери Міністерства фінансів України Р. Єрмоличев. Аналітик ПУЛЬСу розповів про позицію АМУ щодо проекту Бюджету на 2017 рік та кроки, здійснені АМУ щодо збільшення освітньої субвенції та видатків на освіту за різними напрямками. Насамкінець про успіхи та проблеми в галузі на місцях розповів В. Гушак, заступник Летичівського селищного голови з питань фінансів, економіки, торгівлі та інвестицій.

23 грудня 2016 року проведено зустріч із представником SKL Інтернешнл шведсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні», експертом із питань освіти Яном Герчинським щодо стратегії розвитку галузі освіти АМУ. Уточнено основні моменти стратегії, окреслено напрями розробки детального плану її втілення.

Підготовка Рамкової програми з розвитку між ООН та Урядом України (УНДАФ)

22 листопада 2016 Проведено зустріч із представником Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) А. Айвазовим, керівником секції соціальної політики, щодо можливої участі АМУ у зустрічі із визначення у соціальній політиці пріоритетів нової Рамкової програми з розвитку між ООН та Урядом України (УНДАФ) на 2018-2022 рр., що відбудеться 29-30 листопада 2016 року в Києві. Було досягнуто домовленостей, що представник Асоціації візьме участь у напрацюванні Рамкової програми з розвитку.

29 листопад 2016 участь у робочій групі «рівний доступ до якісних та інклюзивних послуг і соціального захисту», яка відбулась під час Зустрічі з визначення стратегічних пріоритетів Рамкової програми з розвитку між ООН та Україною (УНДАФ) 2018 – 2022 роки. Спільно із представником Асоціації були напрацьовані стратегічні пріоритети у соціальних сферах (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист), які увійдуть у Рамкову програму з розвитку.

Співпраця з Європейським фондом освіти (ETF)

06 грудня 2016 року аналітик ПУЛЬСу провів зустріч із представниками Європейського фонду освіти (ETF). Було обговорено проблеми у сфері реформування професійно-технічної освіти в Україні. Напередодні експерт ПУЛЬСу надіслав аналітичні висновки із рекомендаціями до розробленого спільно з Міністерством освіти і науки України представниками Європейського фонду освіти (ETF) проекту «Децентралізація професійно-технічної освіти в Україні – поштовх до дій: Зелена книга для спрямування обговорень на тему реформ та розвитку потенціалу, необхідних для побудови досконалої та приватної системи професійної освіти і Україні». Під час зустрічі було також визначено основні напрями співпраці АМУ з Європейським фондом освіти (ETF) на 2017 рік.

Всеукраїнської мережі фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку РЕГІОНЕТ

7 грудня 2016 року аналітик проекту ПУЛЬС взяв участь у конференції Всеукраїнської мережі фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку РЕГІОНЕТ «Енергія регіонального розвитку». Міські та сільські голови об'єднаних територіальних громад представили свій досвід проходження процедури об'єднання територіальних громад і успіхи щодо залучення інвестицій, транскордонного співробітництва, управління об'єктами культури та іншим майном.

Робота над Стратегією сталого розвитку України до 2030 року

8 грудня 2016 року аналітик проекту ПУЛЬС взяв участь у експертному обговоренні проекту Стратегії сталого розвитку України до 2030 року, розробленому НАН України за підтримки Програма розвитку ООН в Україні. Під час обговорення ним були висловлені пропозиції щодо вдосконалення проекту Стратегії.

Круглий стіл на тему «Економічна політика і децентралізація – взаємозв'язки та взаємозалежності на прикладі Кіровоградської області»

13 грудня 2016 року аналітик проекту ПУЛЬС взяв участь в засіданні круглого столу на тему «Економічна політика і децентралізація – взаємозв'язки та взаємозалежності на прикладі Кіровоградської області» що проводився Комітетом з питань економічної політики ВРУ за підтримки Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» DESPRO. На якому, зокрема, обговорювалось питання передачі земель поза межами населених пунктів в управління ОМС.

Перша Німецько-українська конференція міського розвитку: «Можливості інтегрованого розвитку міст з метою підтримки сталого розвитку в Україні»

16 грудня 2016 року аналітик проекту ПУЛЬС взяв участь в Першій Німецько-українська конференція міського розвитку: «Можливості інтегрованого розвитку міст з метою підтримки сталого розвитку в Україні» організованій Офісом проекту інтегрованого розвитку міста Німецького товариства міжнародної співпраці (GIZ). Він прийняв участь у панелі щодо стратегічного планування в громадах та виступив на тему обміну досвідом між органами місцевого самоврядування, як елемент ефективного стратегічного планування. Під час «запитань-відповідей» виступив на тему ефективні інструменти залучення громадськості до розробки стратегії інтегрованого розвитку громад.

Формування інтегрованої соціальної моделі

16 грудня 2016 аналітик проекту ПУЛЬС взяв участь у засіданні круглого столу в рамках проекту ЮНІСЕФ «Підходи до соціальної реформи: від інновації до традиції», який проходив у Міністерстві соціальної політики України, де було презентовано та обговорено пропозиції щодо формування інтегрованої соціальної моделі, її довгострокового впровадження, а також забезпечення мінімізації загроз системі соціального захисту на час перехідного періоду у зв'язку з процесами децентралізації в Україні.

Міжнародні проекти та програми презентовані регіональним журналістам

20- 21 грудня 2016 року у Києві відбувся захід для регіональних ЗМІ «Національний прес-клуб децентралізаційної реформи». У другий день заходу, 21 грудня, було проведено прес-кафе для журналістів на тему: «Як міжнародні проекти допомагають Україні впроваджувати реформи?».

Учасникам були презентовані міжнародні Проекти, які працюють в Україні у сфері розвитку демократії та децентралізації: Проект USAID ДОБРЕ; Програма USAID «РАДА»; Проект Уряду Канади «Партнерство для розвитку міст» (ПРОМІС); Проект USAID «Громадяни в дії»; Проект USAID «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи»; Шведсько-український проект «Підтримка децентралізація в Україні».

По завершенню презентацій журналісти регіональних ЗМІ мали змогу неформально поспілкуватися з представниками міжнародних проектів, отримати відповіді на запитання та роз'яснення щодо діяльності проектів МТД у регіонах.

Правозахисна паспортизація областей

23 грудня 2016 року аналітик проекту ПУЛЬС взяв участь у презентації спільної ініціативи Української Гельсінської спілки з прав людини (УГСПЛ) та Офісу Уповноваженого ВРУ з прав людини «Правозахисна паспортизація областей». Представник Асоціації досягнув

усних домовленостей щодо співпраці проекту ПУЛЬС із УГСПЛ та Офісом Уповноваженого у питаннях захисту прав людини.

Проект U-LEAD з Європою

23 грудня відбулася координаційна зустріч з представниками проекту U-LEAD з Європою, на якій йшлося про налагодження співпраці між офісами реформ в РВ АМУ та відокремленими установами Центру розвитку місцевого самоврядування, створеними в рамках проекту U-LEAD з Європою в усіх областях України. Досягнуто згоди підписати спільного листа від керівництва обох проектів, яким рекомендувати персоналу в регіонах провести зустрічі з метою координації дій та/або налагодження співпраці в рамках річних планів роботи.

Розділ 6. ПЛАН НА НАСТУПНИЙ КВАРТАЛ

ОР 1: Законодавство на підтримку децентралізаційної реформи відображає позицію ОМС

- Завершення роботи над планами дій по впровадженню стратегій та законодавчими картами, обговорення на засіданнях професійних секцій
- Розробка законодавства
- Моніторинг законодавства
- Надання консультацій ОМС із застосування законодавства
- Участь у роботі парламентських комітетів
- Проведення засідання МДО «За розвиток місцевого самоврядування»
- Проведення засідань регіональних платформ
- Участь у засіданнях Уряду та урядових комітетів

ОР 2: Ресурси місцевого самоврядування збільшились

- Продовження роботи над ДССН
- Тендер на програмування Муніципального фіскального реєстру, укладання угоди, початок робіт
- Тендер на програмування Бюджетного калькулятора, укладання угоди, початок робіт
- Продовження роботи над інструментами ефективності роботи з бюджетом
- Проведення навчань з проектного менеджменту
- Проведення Конференції з МЕР
- Проведення реплікаційних візитів в рамках програми «Маршрути успіхів»

ОР 3: Спроможність зацікавлених сторін збільшилась

- Проведення регіональних практикумів із застосування законодавства
- Проведення практикумів із розробки законодавства (спільно з Парламентським офісом місцевого самоврядування)
- Проведення навчання представників НДО та бібліотекарів в 27 відібраних громадах
- Створення каналів інформування громадськості і інструментів взаємодії зі ЗМІ
- Створення продуктів для ЗМІ
- Поширення інформаційних меседжів
- Підтримка нового сайту та веб-платформ
- Проведення заходів для регіональних консультантів
- Інфо-пункти реформи в потенційних ОТГ
- Збір історій успіху і кращих практик